National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 22 1974
Newspaper Section

B103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx. N.Y., 10466; Chicago—Editor Mrs. I. LAMBERTS, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 1063; California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

7. NR. SESTDIENA, 1974. GADA 16. FEBRUĀRIS 24 GADS
SATURDAY, FEBRUARY 16, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

BROLIAMS LIETUVIAMS

(Sakarā ar Lietuvas neatkarības dienu 16. februārī)

Gal kalnu tai sienos,
Gal tai jūru gelmès
Mums skersai kelius pastojo,
Draudè eit bendrai?

Kraštas mūsu lygus,
Ramios mūsu upès —
Klaidos — nesusipratimai
Draudè eit bendrai.

Viena šidrys jautè
Viena protas tarè,
Mūsu gyslu bendras kraujas
Liepè eit bendrai.

Broliai mūsu tikrieji,
Saulèj artimiausi,
Eisime, kliutis perženge,
Jungt abu kiemus!

(J. Raiņa dzejoļa tulkojums lietuviski)

Kas būs nākamais ASV prezidents?

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

Ne pārliecīgs optimisms, nedz arī pārliecīgs pesimisms mums šodien varētu palīdzēt droši orientēties pašreizējās starptautiskās politikas labirintā.

No vienas puses Vašingtonā atklāti runā par krievu un amerikāņu medus mēneša burbuļa pārplīšanu. Senātors Goldvoters brīdina, ka Padomju savienība jau tagad ieroču arsenāla ziņā ir ne vien sasniegusi ASV, bet pat aizsteigusies tām priekšā, un pāris gados var rasties stāvoklis, ka ASV gribot negribot būs jāapmierinās ar otrās, ja ne trešās vijoles spēlēšanu. Tomēr jāņem vērā, ka prezidents Niksons nupat ASV likumdevējiem prasīja akceptēt lielāko militāra budžetu ASV vēsturē. Tā izklausās paradoksāla prasība, jo amerikāņi pašreiz nav kaŗa stāvoklī ne ar vienu valsti, un teorētiski neviena valsts vārda tiešā nozīmē arī neapdraud ASV robežas vai drošību. Pat Vidējos austrumos ir cerības, ka paliekams miers, nevis jauns kaŗa uzliesmojums paredzams tuvāko mēnešu laikā.

ASV aizsardzības ministrs Džēms Šlesingers kongresā ir deklarējis iemeslus, kādēļ ASV jāatvēl pāri par 90 bilj. dolaru valsts bruņoto spēku vajadzībām. Nometot aizplīvurošanai nolemtos daiļrunības cimdus, kongresam ir nepārprotami pateikts, ka cerētās ASV un Padomju savienības atbruņošanās vietā jāņem vērā patiesā reālitāte, un amerikāņiem jābūt gataviem pieņemt krievu izaicinājumu — sacensties bruņošanās laukā vēl neredzētos apmēros.

Spēki, kas vēlas panākt prezidenta Niksona atcelšanu no amata, vēl nav rimušies. Ir skaidrs, ka senātā nebūs iespējams savervēt nepieciešamo balsu skaitu, lai akceptētu juridiskās komisijas rezolūciju, ar kuŗu Niksonu atbrīvotu no amata.

Gudras galvas izdomājušas, ka nedaudz būtu grozāma konstitūcija, un rezultātā prezidentu varētu atcelt katrreiz, kad kongress viņam ar vienkāršu balsu vairākumu izsaka neuzticību. Izbalsotā prezidenta vietā tad nestātos vicepreziden̄ts, bet ātri vien būtu noorganizējamas jaunas prezidenta vēlēšanas. Viss tas izklausās pēc radikālām reformām ASV prezidenta ievēlēšanas kārtībā. Daudzās demokratijās valdība ņem vērā parlamenta balsu vairākumu un tā automatiski atkāpjas, ja parlamentā vairs nav nepieciešamā balsu vairākuma. Nav domājams, ka tagad vai tuvākos gados īstenotu šādu fundamentālu ASV konstitūcijas maiņu.

Daudz interesantāks un manuprāt sensācionālāks ir demokrata Jonatāna Binghama ierosinājums papildināt konstitūciju ar paragrafu, kuŗā būtu svītrāta prasība, lai ievēlamais prezidents katrā ziņā būtu dzimis ASV. Pēc līdzšinējās konstitūcijas ASV prezidenta amatā nevar būt naturālizējies ASV pilsonis. Ar Jonatāna Binghama ierosināto konstitūcionālo papildinājumu nav domāts nekas cits kā pavērt durvis uz ASV prezidenta amatu tagadējam ārlietu ministram Dr. Kisingeram. Kisingera diplomātiskie panākumi un varbūt pat nenoliedzamās valstsvīra spējas imponē daudziem amerikāņiem. Ja Binghama propoziciju pieņemtu un Kisingeru arī ievēlētu, tad 1976. gadā Baltajā namā pirmoreiz ienāktu žīdu izcelsmes valsts prezidents. Manuprāt šoreiz vēl tas nenotiks, bet, pazīstot žīdu politisko aktīvitāti un apņēmību, agri vai vēlu tas var notikt. Gubernātors Rēgans un Rokefellers pašreiz

(Turpinājums 13. lp.)

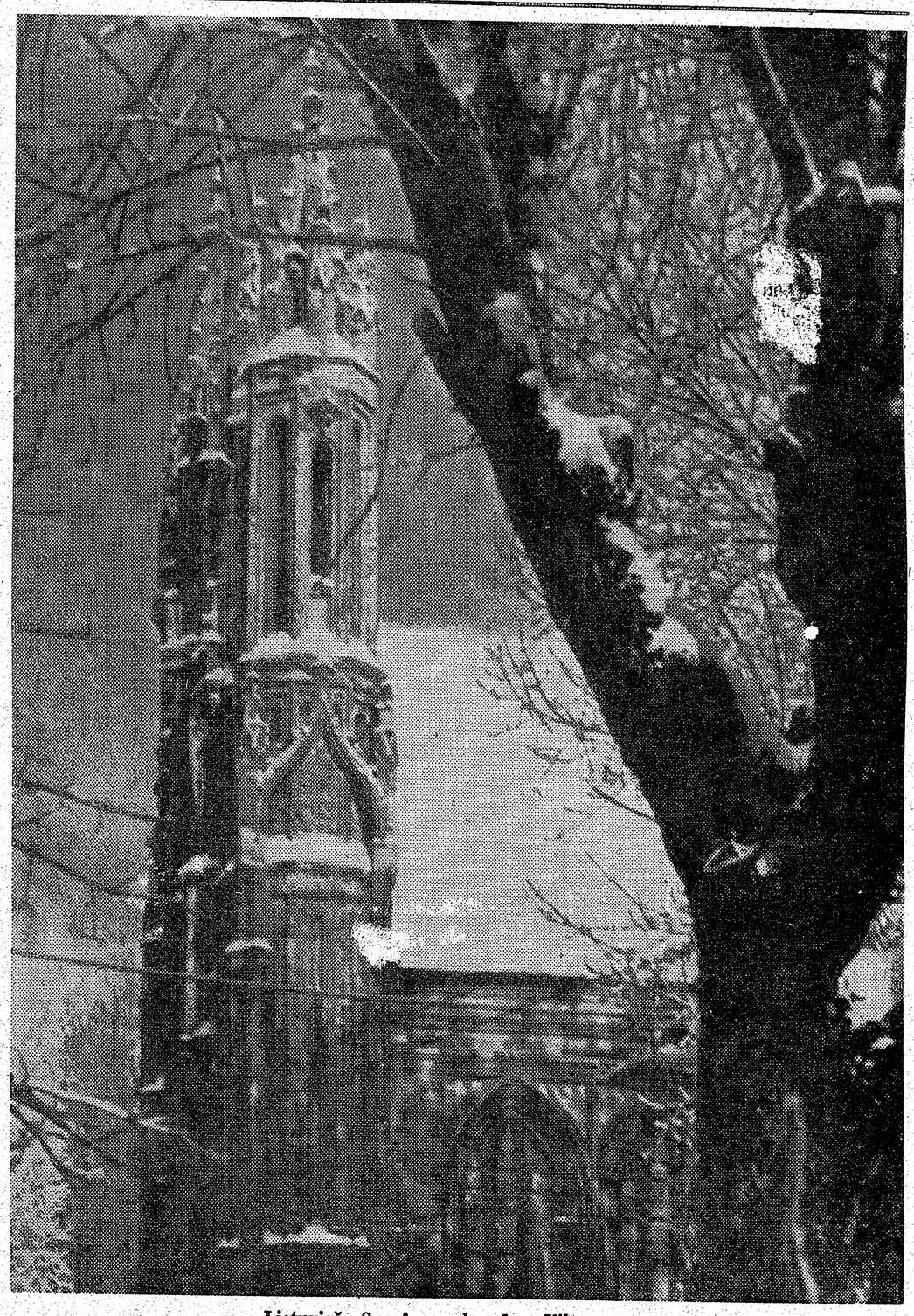

Lietuviešu Sv. Annas baznīca Viļņā

Solžeņicins apcietināts

RADIO ZIŅOJA, KA VIŅŠ IZLAISTS UZ RIETUMVĀCIJU

Gulaga archipelaga autors un Nobela prēmijas laureāts Aleksandrs Solžeņicins 12. februārī apcietināts. Viņa dzīvoklī Maskavas iekšpilsētā ieradušies 7 čekisti un rakstnieku ar varu aizveduši. Kad dzīvokļa durvis nav atvērtas, čekisti tās uzlauzuši. Rakstniekam nebija atļauts Maskavā pie ģimenes pastāvīgi uzturēties, bet apcietināšanas brīdī viņš atradies ģimenes apciemojumā. Četras stundas pēc Solžeņīcina aizvešanas viņa ģimene informēta, ka rakstnieks arestēts noklausināšanai, pēc tam kad viņa sieva atteikusies pieņemt pavēsti ierasties uz nopratināšanu.

Pēc nedēļām ilgas naida kampaņas, kādu rīkoja padomju varas iestādes, Solžeņīcins savam liktenim jau bija sagatavojies. Iepriekš sagatavotā rakstā viņš izteicies, lai to labāk tūlīt nogalina nekā sūta uz spaidu darbu nometnēm. Viņš vēlējies rakstīt tikai patiesību par Krievijas vēsturi. Paredzot apcietināšanu, rakstnieka dzīves biedre jau iepriekš sagatavojusi viņam sainīti līdzņemšanai.

Pēc padomju preses uzbrukumiem un komentāriem paredzams, ka rakstnieku sauks pie atbildības par pretpadomju propagandu un grāmatas Gulaga archipelags publicēšanu ārzemēs. Solžeņīcina ģimene ir nezināšanā, kur rakstnieks aizvests un cik ilgi viņu turēs apcietinājumā. Oficiālās padomju iestādes to nav atklājušas.

Nobela prēmijas laureāta apcietināšana izraisījusi plašas atbalsis visā rietumu presē. Domā, ka šis incidents jūtami ietekmēs austrumu un rietumu attieksmes. Maskava pret rietumu sabiedroto domu tomēr izrādījusi lielu vienaldzību. Starptautiskā Cilvēka tiesību aizsardzības līga plānojusi iesniegt Kremlim protestu, tāpat griezties pie Apvienotajām Nācijām.

Redakciju šim numuram slēdzot, Kanadas radio ziņoja, ka Nobela prēmijas laureāts Aleksandrs Solžeņīcins pēc apcietināšanas steidzīgi izlaists uz Rietumvāciju. Viņš pārvests ar krievu lidmašīnu, kas nolaidusies Frankfurtes lidlaukā. Pēc vēl nepārbaudītām ziņām, rakstnieks jau ieradies Bonnā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 16. FEBRUĀRIS, 7. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vad.: I. Lamberte, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ie skats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

Māju cenas Kanadā kā raķetes uzšāvušās mākoņos. Dadža zīmējums

Aleksandrs Vilks

Brīvību Lietuvai!

Ar so saucienu uz lūpām un sirdī 1972. gada maijā divdesmit gadus vecais lietuvju students Romans Kalantas meta savu jauneklīgo augumu un dzīvību sārtā, lai pasaulei nodemonstrētu lietuvju brīvības alkas un pierādītu varonībai līdzīgu dvēseles spēku un neapslāpējamo apņēmību — izrauties no sarkanās verdzības un spaidiem. Jauneklīgā lietuvja uzdrīkstēšanās saviļņoja visus, kam dārga brīvība. Viņa drosmīgais solis iedunēja ik sirdī, kas augsti vērtē cīņu par brīvību un cilvēciskām tiesībām.

Bet cik ilgi gan pēc šī notikuma lietuvju varonis noturēsies notikumu degpunktā? Viņa solis nebija pirmais un nebūs arī pēdējais. Pie šādiem notikumiem pasaule sākusi pierast un uztvert tos kā parastu parādību zemēs, kuŗu brīvība izgaisusi sarkano linčotāju varā un terrorā.

Cik ilgi vēl kļusu ciešanā un pasīvitātē sakniebtām lūpām brīvā pasaule piecietīs padomju varas inkvizīcijas tautās un zemēs, kas ar viltu vai vardarbību nokļuvušas sarkanās saulītes nežēlīgajā gaismā?

Lietuvji, līdzīgi saviem likteņbrāļiem latviešiem un igauņiem, ar varu iekļauti brālīgo republiku saimē, savās mokās pietuvināti it kā agonijai, kad jācīnās par katru elpas vilcienu, kas notur pie dzīvības un pastāvēšanas. Melu vilnis par it kā varenu dzīves augšupeju dzimtenē jau sen pārvērties tumšā straumē, atskalojies līdz mūsu ausīm, vēstīdams kādu tur laimīgu un daudzsološu dzīvi zem sarkanās „demokratijas" aizbildniecības . . . Bet kāda gan var būt dzīve, domāšana un darbošanās, ja nav brīvības un tiesību? Un šo cilvēciskai eksistencei nepieciešamo elementu nav nekur, kur Kremļa lācis iespiedis savu ķetnu.

Turpat treji gadu desmiti nozuduši laika jūrā, kopš iestājās lielā traģēdija Baltijas jūras krastā, šai laikā izaugdama par briesmām arī citām brīvām tautām.

Šobrīd ļaunākais un bezcerīgais slēpjas apstāklī, ka rietumu demokratijas vairs nemeklē pozitīvus atrisinājumus komūnisma apspiesto tautu labā. Notiek gluži pretējais: viņas respektē un sadarbojas ar tiem, kuŗu nolūkos ir nospiest ceļos visu brīvo pasauli.

Šodien lietuvji līdz ar mums un igauņiem ar savām nepiepildītām cerībām atrodas tādā pašā situācijā kā pirms trīsdesmit gadiem, kad atstājām dzimto krastu, lai glābtu kailo dzīvību, novietojoties uz pagaidu dzīvi svešumā. Mūsu cerības ir degušas un sadegušas, atkal par jaunu esam ļāvušies to varai un ticībai. Bet vai šīm cerībām vēl piemīt spožums un īstenošanās spēks?

Dievu lūgdami un paļaudamies uz Viņu, mēs vēl gribam ticēt kādam krasam un pozitīvam pagriezienam mūsu labā. Bet tāds vēl nav iestājies un tādēļ mūsu cerībām pagaidām trūkst īstenojuma. Bet trūkst arī pazīmju tam, ka laiks ritētu piemeklēto tautu labā. Jo ko gan varam sagaidīt bezprincipu laikmetā, kad tautām, viņu vadītājiem un valstsvīriem trūkst stingras stājas un tie dzīvo un darbojas tikai savu tautu labumam. Un ir taču simtkārt vieglāk un ērtāk izteikt nodriskātām frazēm izraibinātu līdzjūtību nekā uzņemties kaut ko praktisku, kas prasītu uzupurēšanos nelaimīgo tautu labā. Šobrīd notiek izlīdzinājuma meklēšana starp kristiešiem un sātanu. Un tas risinās par katru cenu, kāpjot pāri principiem un notikumu cilvēciskai izpratnei.

Brāļi lietuvji nav atteikušies no cīņas par tiesībām. Šī cīņa pierādījusi,ka viņu spēks un uzdrīkstēšanās ir pat pārāka par citu apspiesto likteni. Viņu sīkstums, izturība un nacionālpolītiskā rosme sakņojas ticībā, kas tiem palīdz uzņemties cīņu zaudētās brīvības labā, panest un paciest tādus upurus, kādus nevar uzrādīt tautas ar citādu konfesiju. To uztvēruši arī sātaniskās varas nesēji, ar nežēlību vēršoties pret katoļu baznīcu Lietuvā, ierobežodami tās darbību un ietekmi tautā.

Ungāru kardināļa Mindcentija pagājušā gada novembŗa mēneša ziņojumā, kādi rēgulā-

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

LIELAKAIS PĀRBAUDĪJUMS

Tas būs jāpārdzīvo pašai Vašingtonai — vai ASV spēs stāvēt Rietumu civilizācijas sarga lomā vētru sabangotajā pasaulē? ASV grib palīdzēt visiem, bet tās ienaidnieki, šķiet, politiski veiklāki un mēģina kaitēt prezidenam Niksonam ar nelaimīgo Votergeiti, kas jau visiem apnikusi „līdz kaklam" . . .

J. Radziņš Detroitā

SKAISTS SNIEGUMS

Grūti pilnībā novērtēt lielo darbu, ko Toronto veic režisors Hugo Miķelsons ar saviem ģimnazijas audzēkņiem, pievēršot viņu interesi latviešu teātrim. No viņu vidus jau agrāk nācis ne viens vien spilgts talants mūsu skatuvei, un tādus varēsim sagaidīt arī turpmāk. Blakus skolas darbam, ģimnazisti atraduši laiku iestudēt arī Mārtiņa Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot, kuŗu redzējām latviešu kultūras dienu ievadījumā, 26. un 27. janvārī Toronto. Kas iedzilinājies Zīverta darbos, zinās, kādas sarežģītas situācijas jāpārvar tēlotājiem grūtajās raksturlomās un ko tas prasa no režisora. H. Miķelsons ar saviem audzēkņiem to visu bija sekmīgi veicis. Izrādi pārpildītajā Latviešu nama zālē atzinīgi novērtēja arī publika, sirsnīgi aplaudējot jaunajiem teātriniekiem, kas ar režisoru saņēma pelnītos ziedus. Lugu kādreiz bija izdevība redzēt profesionālu aktieŗu sniegumā. Varu priecīgi apliecināt, ka latviešu teātrim aug jauni talanti. Sirsnīga pateicība režisoram un tēlotājiem par skaisto izrādi. Uz redzēšanos viesizrādē Bafalo!

E. Alka Bafalo

ZEMĒ NOMESTA NAUDA

Katram latvietim, kas nenoliedz sav piederību latviešu tautai un atzīst tās tiesības uz brīvu un neatkarīgu Latviju, ir saprotams, ka to apdraud vienīgi Pad. savienība un internacionālais komūnisms. Līdzīgos ieskatos ir arī nacionāli domājošie ukraiņi, poļi, pārējie baltieši un visas citas apspiestās tautas, kas tieši vai netieši iekļautas Pad. savienības diktātoriskajā imperijā. Komūnisma apkaŗošanu un demokratisko valstu brīdināšanu no politiskas naivitātes, kas novestu pie līdzīga likteņa, katras apspiestās tautas piederīgais, latviešus ieskaitot, uzskata par savas dzīves uzdevumu. Tādēļ kaunā jānosarkst par tādu lasītāja vēstuli kā „Čīles bēgli", ko L. A. 26. janvāŗa numurā iesūtījis Juris Kaža. Ja patiešām J. Kaža nekā nav sapratis un mācījies no Latvijas vēstures, pēckaŗa notikumiem Eiropā, nesenās kaŗa izbeigšanas Vietnamā u. t. t., tad viņa izglītībai izdota nauda ir zemē nomesta.

Rūdolfs Noritis Toronto

ARGUMENTS

Latvija Amerikā redakcija saīsinājusi un sagrozījusi manu vēstuli, sakarā ar Čīles bēgļu jautājumu. Rezultātā man bija jādzird pārmetumi par idejām, kas būtībā nav manas. Galvenokārt zuda paralēles, ko vilku starp latviešu leģionāriem Zviedrijā, bo Latvijas „jaunā valdība" apzīmēja par „kaŗa noziedzniekiem" un Čīles bēgļiem, ko tagadējā junta apzīmē par „komūnistiem un revolūcionāriem". Mans arguments, ka nevajadzētu pārsteigties nosodīt visus Čīles bēgļus, bija pamatots šinī salīdzinājumā, bez kā pārējais zaudēja jēgpilnību.

Vai Čīles bēgļiem vajadzētu dot izņēmuma privilēģijas iecelošanai, ir debatējams punkts. Ir, droši vien, bijušas citas situācijas, kur līdzīgos apstākļos nekādas privilēģijas nav piešķirtas. Bet ir atkal jāapsver, vai neapgāžam precedentus, kuŗus paši esam baudījuši, Kad 1948. gadā no Zviedrijas nelegāli iebrauca grupa latviešu ar kuģi Bostonā, tad tiem piešķīra ieceļošanas tiesības ar speciālu kongresa rezolūciju.

Attieksmē pret jautājumu „vai Kanada kļūs par naida zemi", to pašu varētu jautāt par latviešu emigrantu presi un organizācijām, kas pauž krietni lielu naidu pret Padomju savienību. Tas norāda, ka šāda vaicāšana ir tikai tukša rētorika, ja neatzīst, ka dažkārt naids ir pamatots.

Juris Kaža,
Ņūtonā, Mass., ASV

Redakcijas piebilde: Mūsu laikraksta 2. lappusē ir sacīts, ka redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. J. Kažas vēstulē (L .A. 26. janvāŗa numurā) bija nosvītrāti divi teikumi, kuŗos viņš īpatnējā tonī bija runājis par latviešu leģionāriem Zviedrijā, salīdzinājumam minot Čīles bēgļus. Ja J. Kaža tā vēlas, šeit ir šie divi teikumi: „1946. gadā Zviedrija atteicās pieņemt kā politiskus bēgļus latviešus, kas dienējuši Hitlera Vācijas armijā. Tagad lasītāju vēstulēs daži tāutieši prasa, lai Kanada noraida bēgļus no Čīles, kur nesen nostiprinājas militāra diktātūra." — J. Kažam būtu gan jāzina, ka zviedru valdība latviešu leģionārus Pad. savienībai izdeva. Nav iedomājams, ka Kanada līdzīgā kārtā varētu rīkoties ar nelegālajiem Čīles politiskajiem bēgļiem. Attieksmē pret J. Kažas vēstules beigu daļu par latviešu „emigrantu" preses un organizāciju nostāju pret Pad. savienību, kas varmācīgi okupējusi mūsu zemi, jāaizsaka tikai nožēla par kādu mūsu izglītotās jaunatnes daļas dīvainajiem uzskatiem.

Jaņa Gaiļa gleznа „Laiva viļņos vēstīs vēsti", kas izvēlēta reprodukcijai krāsās uz Pasaules starptautiskās pasta federācijas 100 gadu jubilejas aploksnes.

Jaņa Gaiļa glezna uz pasta aploksnēm

pasta federācijas aploksnēm

Ņujorkā dzīvojošā gleznotāja Jāņa Gaiļa glezna „Laiva viļņos vēstīs vēsti" izvēlēta reproducēšanai uz Pasaules pasta federācijas 100 gadu dibināšanas atceres aploksnēm, ko iespiedīs 20.000 eksemplāros un izplatīs visā pasaulē. Uz 1000 aploksnēm būs mākslinieka pašrocīgs paraksts. Aploksnes būs apgrozībā martā.

Starptautiskā pasaules pasta federācija dibināta 1874. gadā Bernē, Šveicē, konvenciju parakstot 23 valstīm. Tagad tajā piedalās 130 valstis. Federācijas publisko sakaru birojs darbojas pie Apvienotajām Nācijām Ņujorkā. Šī organizācija jau agrāk publicējusi aploksnes ar starptautiski pazīstamu mākslinieku darbu attēliem — Pikaso, Dālija, Sagala u. c.

J. Gailis saņēmis pasūtinājumu pēc savas monografijas

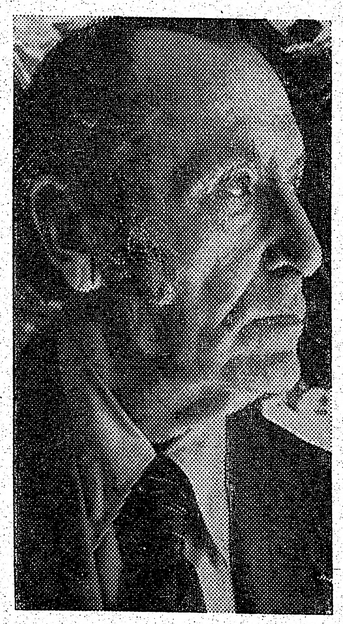

Gleznotājs Janis Gailis

publicēšanas. Kursas jūrmalā uzaugušais mākslinieks iemīlējis jūru, kuŗu gleznojis dažādos stāvokļos, kas ir viens no vadītājiem tematiem mākslinieka darbos. Šo gleznojumu krāsu attēli monografijā ieinteresējuši Pasta federāciju. Publisko sakaru birojs arī noskaidrojis, ka J. Gailis godalgots starptautiskajā tēlotājas mākslas izstādē Briselē un viņa darbi guvuši atzinīgu vērtējumu arī nesenajā izstādē Parīzē. Iepazīstoties ar šiem latviešu mākslinieka panākumiem, biroja vadība tad arī izšķīrusies pasūtināt J. Gailim uz federācijas piemiņas aploksnēm reproducējamo gleznu. Mākslinieks 21 x 18 collu gleznu eļļā jau veicis, lai martā tās reprodukcija parādītos uz Pasaules pasta federācijas aploksnēm.

Par gleznas ideju māksliniecs Janis Gailis Latvija Amerikā līdzstrādniekam izteicās:

„Manas gleznas meta moto ir laiva viļņos, kas attēlo globu okeanā ar piecām baltu buŗu laivām ap to. Uz mākoņu apskautā globa redzamas triju kontinentu — Eiropas, Āzijas un Amerikas — kontūras. Piecas buŗu laivas okeana viļņos ap globu simbolizē piecus kontinentus. Laivu temats ved atpakaļ vēsturē uz federācijas dibināšanas laikiem, kad pastu pāri okeaniem nogādāja ar buŗu kuģiem. Laivu baltās buŗas savukārt simbolizē tautu sadarbību un mieru, kas ir arī Starptautiskā pasta federācijas mērķis."

Nk

Andas Zirnītes koncerts Ņujorkā

Kultūras dienu laikā Anda Zirnīte koncertēja Carnegi Recital zālē Ņujorkā. Pirms pāris gadiem viņa kopā ar citiem māksliniekiem mūzicēja šinī paša zālē. Viņas pirmais patstāvīgais koncerts Ņujorkā patīkami pārsteidza, rādot, cik ļoti starplaikā mākslinieces spēle uzlabojusies.

Programmā bija četras liela apmēra komopozicijas. Koncertu ievadīja Jāzepa Vītola Temas un variācijas (Op. 6), kam sekoja Šūmaņa Humoreska (Op. 20). Pēc pārtraukuma māksliniece atskaņoja I. Albeniza divas miniatūras no darba Iberija. Koncerta beigās Bēthovena 15 variācijas ar fūgu (Op. 35 — Eroica). Piedevām vēl dzirdēja Vītola variācijas par tautas dziesmām.

Māksliniece saņēma krietnus aplausus. Ņujorkas latviešu koncertpublika ir prasīga un nav viegli iekustināma izteikt atzinību. Koncertu rīkoja Ņujorkas koncertapvienība.

Pēc koncerta dzirdēja runājam, ka Arturam Ozoliņam esot radusies konkurente. Māksliniecei tomēr vēl daudz jāstrādā, lai tiktu līdz šādam sasniegumam, taču vairāki apmeklētāji ticēja šādai iespējai.

Par koncertu Ņujorkas laikraksta Times kritika minēja, ka Andai Zirnītei, jaunai pianistei, ir spēcīgi pirksti, un viņa labi pārvaldot techniku, bet esot tendence abas lietas lietot nelaikā. Zirnīte ir spējīga spēlēt skaistus pianisimus, bet spēle liekas saspīlēta, kad

(Turpinājums 18. lp.)

Svētdien, 24. februārī, pl. 4 pēcp.

Latviešu namā Toronto

RAKSTNIEKU CĒLIENS

Sarīkojumu vadīs GUNA IKONA

Grāmatu galds

Ieeja 3 dolari, pensionāriem un studentiem 2 dol., kaŗa invalidiem un skolniekiem ieeja brīva.

LPB Kanadas kopa

Mākslinieku vienības Latvis jubilejas izstāde

Kanadas latviešu mākslinieku vienības Latvis 20 gadu jubilejas izstādē bija redzami 19 autoru (no 33 Latvja biedriem) 79 darbi — galvenokārt gleznas, tad vēl grafikas, zīmējumi, kolāžas, metalla metinājumi un skulptūras.

Ja jaunie strāvojumi un virzieni mākslas pasaulē pēdējā laikā ir tiekušies arvien vairāk nojaukt tradicionālās robežas starp tēlotājas mākslas novadiem (gleznieciība, skulptūra u. t. t.) un ievirzīties jaunos izteiksmes veidos, tad Latvja biedri no šiem modernisma vējiem ir ietekmēti minimāli, un Latvja darbība vēl vienmēr koncentrēta tradicionālās gleznieciības konservātīvos logatos.

Reinholda metalla griezumi un metinājumi ar krāsainiem glazūras iestarpinājumiem, Kopmaņa darbi, apvienojot dažādus materiālus, kā arī Struča koka kolāžas un Kerāna šīfeŗa cilnis ir skatē redzamie stipri konservātīvie mēģinājumi šai virzienā, kas, cita starpā, ierosina apsvērt, vai tradicionālais sadalījums un ar to novilktā ciešā robeža starp tēlotāju mākslu un daiļamatniecību, pie kuŗa tik stingri pieturamies, nebūtu revidējams? Arī šodien dzimtenē visievērojamākais devums mākslā ir nācis no mākslas audējiem un gobēlinistiem! Vai, teiksim, Veltas Vilsones mākslas audumi nebūtu vērtīgs pienesums jebkuŗai plašākai Kanadas latviešu mākslas izstādei?

Godalgošanas komisija, kuŗā bez Latvja priekšnieka K. Kronberga vēl bija Ingrīda Vīksna, Indra Gubiņa un Jānis Mežaks, Benjamiņa filmu laboratorijas godalgu par labāko gleznu piešķīra Gundegai Cennei par darbu Mājup. LNAK balvu par labāko skulptūru piešķīra Visvaldim Reinholdam par metalla metinājumu Teiksma. Jaunbiedru katēgorijā godalgoja A. Struča koka kolāžu Priecīga diena. (Izstādes darbu rādītājs nepalīdz identificēt pārējos jaunbiedrus.)

Gundega Cenne vēl bija izstādījusi 4 paliela formāta darbus akrilika un jauktā technikā.

Visvaldis Reinholds gleznā Apliecinājums sasniedzis izteikti pārliecinošu dinamisku kāpinājumu efektīgi kontrastējošu kolorītisko un faktūrālo elementu mijiedirbē. Liekas gandrīz vai netaisni, ka nu jau gadiem dažādās latviešu grupu un reprezentācijas skatēs viens mākslinieks aplasa lauvas tiesu piespriežamo balvu, nedodot skatītājiem pienācīgu iespēju novērtēt savu sasniegumu un mākslinieciskо augšanu personālizstādē. Jāšaubās, vai Reinholda gadījumā tas noticis nevarēšanas dēļ, un jācer, ka jau tuvākā nākotne pierādīs šo iebildumu par nepelnītu.

Kārlis Kronbergs bija izstādījis 5 darbus jauktā technikā, kas ierindojami šīs skates sasniegumu galvgalā. Kronberga oriģinālās kompozicijas pilnas dzīvīguma un spraiguma. Darbā Elementi IV (no cikla Pirmsākums) brūngani tumšos toņos ieturētie krāsu vāli šķiet izverdam no pašas dzīvības dziļumiem un efektīgi kontrastē ar darba baltajiem laukumiem. Nākot uz plašāku kollektīvu izstādi, skatītāji vienmēr lolo klusu cerību redzēt kādu īsti vienreizēju darbu — Kronberga Elementi IV šim ideālam piekļuva vistuvāk.

Erika Dzeņa izstādītie darbi par viņam tik tuvo baleta tematiku raksturojami ar augstu technisku varēšanu zīmējumā un noturētu eleganci kolorītā. Dzeņa darbos viss rūpīgi izsvērts, uzmanīgi izplānots un nevainojami izpildīts, vislabākā Dega un Vakareiropas tradiciju garā, bet tā vien liekas, ka autoram pietrūkst zināma uzdrīkstēšanās — tā radošā gara dzirksts, kas tik nepieciešama, lai darbam piešķirtu novātorisku dzīvīgumu.

Baibas Kundrātes - Bērziņas (Latvja izstādē piedalījās pirmoreiz) gleznām raksturīgas drošas un vijīgas līnijas formā (Meditācija) un dzirkstošs pilinājums izpildījumā (nesen daži latviešu mākslas draugi, nevajadzīgā centībā „aizstāvēt vecmeistaru Purvīti, nepareizi identificējuši pilināšanu ar vāju gleznošanu). Pirmais sniegs ir it kā miniatūras Poloks, norādot, ka māksliniece atrodas priekšmetīgās un abstraktās mākslas krustcelēs.

Tālivaldis Ķiķauka piedalās ar 5 akvareļiem no trimdas cikla. Figūrālais sablīvējums, formātiskā šaurība un tematiskā atkārtošanās simbolizē trimdas bezcerību autora pesimistiskā uztverē. Ķiķaukas darbošanās Latvī raksturojama ar sava veida daudzpusību, gleznojot, piedaloties organizācijas vadībā, kā arī rakstot recenzijas par vienības skatēm. Vērtējot pēc izstādītiem darbiem, jāšaubās, vai gleznieciība ir Ķiķaukas talanta stiprākā puse.

Ilgvars Šteins izstādījis 4 darbus, radot noteiktas cerības, ka spējīgā mākslinieka mazproduktīvais periods ir beidzies. Ja Priecīgais dzīvnieks, liekas, nepieder pie Šteina daiļrades labākajiem paraugiem, tad Izlūki noteikti iet pareizā virzienā — atmosfairas kāpināšanai, bez raksturīgi subjektīvās tematikas izvēles un interpretācijas, veiksmīgi palīgā ņemtas gluži fovistiski kontrastējošas krāsas. Ja Latvja izstādē neredzējām iespaidīgas figūrālās kompozicijas par laikmetīgām tēmām ar simbolisku nozīmību, tad varētu cerēt, ka Šteinam nākotnē šai virzienā būs kas sakāms!

Arnolda Nulīša abstrakcijas tvertas autoram raksturīgajā rokrastā. Gleznā Kvēle melnajā krāsā gleznotais priekšplāna krāsu režģis kontrastē ar gaismas laukumiem fonā, radot pārliecinošu dziļuma izjūtu.

Zēl, ka izstādē neredzējām Daini Miezāju, nedz arī viņa pirms gada solīto olu tempera techniku, lai gan tanī pašā laikā Miezāja darbi bija izstādīti Roberta komerciālā galerijā (pēc šiem darbiem spriežot, Miezājs arvien vairāk pietuvojas maģiskam reālismam un daudz zaudējis no sava agrāko gadu trauksmainā svaiguma).

Skates mīnusu kontā arī jāieskaita Ed. Dzeņa iztrūkšana.

Izstādes zālē bija arī apskatāmi izlozējamie Latvja locekļu darbi, ar nedaudz izņēmumiem, (varbūt pareizāk būtu teikt „nedarbi"). Ja pieņemamas kvalitātes mākslas darbu izloze labākā gadījumā kvalificējama kā stipri apšaubāms mākslas populārizēšanas veids, ar zināmu provinciālisma nosliеci, tad amatierisku ražojumu, vai mākslinieciski mazvērtīgu krikumu izlozēšana ir sinonima mākslas piesārņošanai un izskaužama.

Plaša kollektīva izstāde, dabiski, izraisa kritiskus vērojumus, tai pašā laikā dodot bagātīgas un vērtīgas ierosmes. Latvja gadskārtējās izstādes ir gaidīts un svarīgs notikums latviešu kultūras dzīvē Toronto, un tām izpaliekot būtu radīts neglābjams tukšums. Par šā gada devumu visiem Latvja māksliniekiem sirsnīgs paldies.

Sinamlubs

Vai atceraties „Lielo Rīgu"

Latvijas laikā ražoto papirosu „Rīga" iesaiņojums tagad kļuvis par vislielāko retumu kollekcionāra ārsta Roberta E. Kaufmaņa cigarešu iesaiņojumu kollekcijā, ar pāri par 6500 dažādu šķiru tabakas preču iesaiņojumu. Kollekcionārs dzīvo izcilā Ņujorkas rajonā, Parka avenijā. Dažādie cigarešu iesaiņojumi novietoti plauktos pie sienām, sagrupēti desmit rindās. Kollekcijā ir eksponāti no 160 dažādām zemēm. Tā ir viena no lielākajām šāda veida kollekcijām pasaulē.

Kāpēc papirosu „Rīga" iesaiņojumu uzskata par vislielāko retumu? Izrādās, ka šis kādreizējais Rīgas tabakas fabrikas „A. S. Maikapar" ražojums ar Rīgas skatu uz vāciņa un gada skaitli 1901 ir veltījums Rīgas pilsētas 700 gadu pastāvēšanas jubilejai (dibināta 1201. gadā). Kollekcionārs pieņem, ka papirosi ar nosaukumu „Rīga" izlaisti tikai tajā gadā. Iespējams, ka Maikapara firma šos papirosus sāka ražot 1901. gadā, bet vecākie Latvijas laika smēķētāji atcerēsies, ka tos varēja dabūt visā Latvijas pastāvēšanas laikā un gadus vēl pirms Latvijas nodibināšanās. Tie bija ļoti izplatīti pirmās šķiras papirosi, ar garu iemuti un iesaiņoti pa 10, 20 un 25 gab. kastītēs — „Lielā Rīga un „Mazā Rīga", kā to smēķētāji dēvēja un tā arī prasīja veikalos un kioskos. Kastītes mugurpusē bija senās Rīgas skats ar Daugavu un bureniekiem. „Mazā Rīga" (10 gab.) maksāja 28 santimus.

Ļoti izplatīti bija arī Maikapara firmas ražotie trešās šķiras papirosi „Sports", 20 gab., mīkstā iesaiņojumā, ar dažādiem zīmējumiem uz tā un maksāja 35 santimus. Dažādas šķiras papirosu un citas tabakas preces Rīgā ražoja arī grieķu tabakas fabrika Asimakis, un Rūtenbergs, kas bija pazīstamākās firmas. Latvijas laikā ražoja arī augstākās šķiras papirosus — „Mokka", „Select", pēdējā laikā arī cigaretes, piem., „Tips", ar īpašu iemuti u. c. No otrās šķiras papirosiem bija izplatīti „Diplomat", pa 10 gab. kastītē, kas maksāja 20 santimu. Ar Latvijas okupāciju nacionālizēja arī tabakas fabrikas, un to ražojumu kvalitāte pasliktinājās. Krievi ieveda savu „Kazbek", ko parasti smirdināja politruki, čekisti un sarkanarmijas virsnieki, bet krievu zaldātiņs avīžu papīrā ietina savu machorku.

Pēdējā patstāvības gadā Latvijā ražoja 1 bilj. 86 milj. dažādu šķiru papirosu, bet tikai 574.000 cigarešu, kas Latvijā nebija iecienītas, arī to neprak-tiskuma (ātri izdega) un dārgās cenas dēļ. Otra pasaules kara gados Latvijas smēķētāji varēja tikt pie vācu cigaretēm „Juno" u. c. Latviešu karavīri labi atminēsies arī „Nordfront".

Roberta Kaufmaņa kollekcijā vecākā cigarešu kārba ir amerikāņu ražotā „Lone Jack", kas gatavota ap 1885. gadu. Viņa kollekcijā ir arī garākā cigarete, kāda vispār ražota. Tā ir „Head Plays", 11 collu gara; pārdošanā laistas iepakojumā pa piecām. Šīs cigaretes gatavotas ASV ap 1930. gadu, lai taupītu uz jaunievestā cigarešu nodokļa. Īsākā ir 1¼ collas „Lilliput" cigarete, gatavota 1956. gadā Anglijā. Pašreiz populārākās pasaulē esot amerikāņu „Winston" filtra cigaretes. Dārgākās cigaretes pasaulē ir „Royal Dragoon" ar zeltītu iemuti, ko ražo Kairo, Ēģiptē un pārdod par 12 centiem gabalā.

Visvairāk cigarešu nosmēķē ASV, kur katrs smēķētājs caurmērā patērē 4000 cigarešu gadā.

Lielākā cigarešu iesaiņojumu kollekcija ir Nīlsam Ventegodam Kopenhagenā, Dānijā. Tā kollekcijā ir ap 47.000 dažādu paraugu no 202 zemēm. Visvairāk cigarešu nosaukumu esot Anglijā — 6258, bet ASV — 3734. Visvecākā pazīstamā cigarete ir somu „Petit Cannon", 25 gabalu iesaiņojumā, kas ražotas 1860. gadā.

Pirmais smēķēšanas attu-rībnieks reģistrēts 1679. gada 5. aprīlī, kad Johans Kastu ierakstījis savā dienas grāmatā: „Es izbeidzu smēķēt tabaku." Mēnesi vēlāk viņš miris . . .

V. Irbe

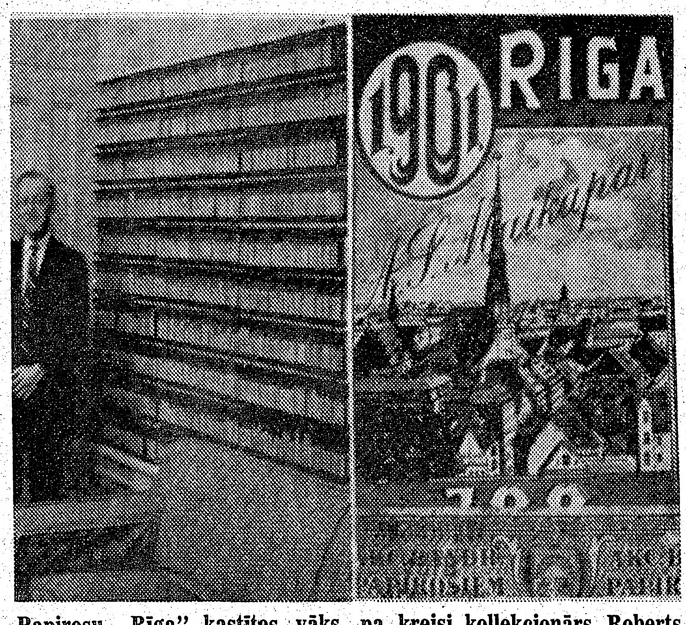

Papirosu „Rīga" kastītes vāks, pa kreisi kollekcionārs Roberts Kaufmanis pie savas cigarešu iesaiņojumu kollekcijas.

Brīvā vārda rakstītāji

LPB JAUNĀS VALDES PIRMĀ SĒDE 23. FEBRUĀRĪ ŅUJORKĀ

Latviešu preses biedrības globālās vēlēšanās piedalījušies vairāk nekā 70% no balstiesīgiem biedriem. Valdē no 17 kandidātiem ievēlēti 7, bet revīzijas komisijā no 7 kandidātiem — 3. Laikā, kad citām latviešu organizācijām jāsūdzas par kandidātu trūkumu un balsotāju apatiju, LPB valdes vēlēšanās bija gandrīz trīsreiz vairāk kandidātu nekā ievēlamo valdes locekļu. Rakstniekiem un žurnālistiem ir griba un vēlēšanās darboties savā globālā organizācijā.

LPB ir stipri materiālie pamati. Pietiekami līdzekļi ir kā centrālai valdei ASV, tā pārējām kopām. Centrālā valde un Kanadas kopa rīkoja lielus literārus sarīkojumus dziesmu svētkos Klīvlandē un Toronto. Arī nākošajos dziesmu svētkos Toronto literāro sarīkojumu rīkotāja būs LPB Kanadas kopa. LPB Austrālijas kopa piedalījusies Kultūras dienu rīkošanā Austrālijā. Katru gadu tā izdod vismaz pa grāmatai. Dažādi preses un literārie izdevumi bijuši arī centrālai valdei. Biedru tikšanās un sarīkojumi notikuši arī citās zemēs.

LPB apvieno lielāko daļu rakstnieku un žurnālistu visā brīvajā pasaulē, kopskaitā ap 380. Tajā par biedriem ir daudz ievērojamāko latviešu rakstnieku. Pēdējo triju gadu laikā no biedru saraksta nav izsvītrīts neviens, bet vismaz kāds ducis jaunu biedru nācis klāt; vairāki aizgājuši mūžībā. Ka šīs lielās latviešu žurnālistu un literātu biedrības darbs tās biedriem nav bijis vienaldzīgs, norāda dzīvā piedalīšanās **vēlēšanās.**

Divos žurnālistu un literātu kongresos Katskiļos pie Ņujorkas ir pārrunātas dažādas literātūras un preses problēmas, runāts arī par LPB darbu, bijuši literāri sarīkojumi. Abi šie kongresi bija labi apmeklēti, piedaloties biedriem kā no ASV, tā Kanadas. Piecām LPB kopām dažādās zemēs notiek atsevišķas sanāksmes un sarīkojumi, kur dažreiz piedalījušies arī centrālās valdes pārstāvji.

Jaunā LPB valde ievēlēta divu gadu pilnvaru laikam. Vēlēšanās interesi radīja divu vecās valdes locekļu ierosinātā „valdes izmaiņa" dziesmu svētku laikā Klīvlandē, ko vēl veicināja vēlēšanu laikā izsūtītie „kampaņas" materiāli. Ievēlētie valdes locekļi ieguvuši samērā vienādu balsu skaitu — no 105 līdz 157 balsīm starp minimālo un maksimālo balsu skaita ieguvēju. LPB biedros interese par vēlēšanām gan kāpināta, bet vēlētāju kandidātu izvēle nav bijusi ietekmējama. Valdē tagad ir vairākas jaunas sejas un tai būs jāparāda, kādā veidā tā spēs vai gribēs darboties.

LPB ir globāla organizācija, kas apvieno latviešu žurnālistus un rakstniekus. Latviešu rakstnieku un žurnālistu uzdevums ir paust brīvo vārdu latviešu valodā, kopt savu valodu un uzturēt ticību nākotnei.

LPB jaunās valdes pirmajā sēdē 23. februārī Ņujorkā sadalīs amatus un pārrunās nākotnes uzdevumus. Bez Ņujorkas un Bostonas valdes locekļiem piedalīsies arī valdes pārstāvji no ASV vidienes.

Jaunajā LPB valdē, kā jau Latvija Amerikā iepriekšējā numurā ziņots, ievēlēti: Osvalds Akmentiņš, Viktors Irbe, Olģerts Liepiņš, Raimunds Čaks, Dagmara Vallena, Kārlis Ķezbers un Jānis Bičolis, bet revīzijas komisijā — Egils Kalme, Ella Andersone un Bruno Rozītis.

V. Irbe

Brīvību Lietuvai

(Turpinājums no 2. lp.)

ri tiek publicēti Savienotajās Valstīs, cita starpā minēts, ka padomju karaspēkam 1940. gadā iebrūkot Lietuvā, tur darbojušies 4 katoļu semināri garīdznieku sagatavošanai, 37 klosteri, 85 konventi, 72 skolas un 49 labdarības iestādījumi katoļu baznīcas pārziņā un vadībā. Šodien turpretim darbīgs ir tikai viens katoļu klosteris (Kaunā), kur komūnistu varas nesēji atļāvuši apmācīt gadā tikai vienu audzēkni katrai diocēzei, tātad atļauts tikai 6 jaunekļiem kļūt par garīdzniekiem. Komūnisti ir pielikuši cirvi lietuvju dzīves un stipruma varenā koka saknēm, nežēlīgi operējot visādiem līdzekļiem, lai izdeldētu lietuvju pretestību okupācijas varai un iznīcinātu viņos ilgas pēc brīvības savai zemei.

Bet jo lielāka slodze, jo vairāk spīta un pacietības. Jo tumšāka zemē savelkas nakts, jo gaišāk iemirdzas zvaigznes. Tas ir lietuvju raksturā un apņēmībā, un tikai tādā veidā lietuvju tauta savās vēstures gaitās nostaigājusi slavas ceļus, kaut tagad kopā ar viņu esam nonākuši baigās krustcelēs. Mēs zinām, uz kuru pusi mums jāpagriežas, lai no smagās vergu nakts mēs iznāktu kā uzvarētāji, kaut ceļš līdz tam vēl nav nedz pārredzams, nedz nosakāms.

Mūsu ar lietuvjiem [illegible]igauņiem kopēji ejamais ceļš atkārtoti iezīmējās un simboliski atkal uzmirdzēja pagājušā gada vasarā, kad atzīmēja latviešu dziesmu simtgadi Amerikas krastā. Lielais patriotiskais uzvedums, kas sevī ietvēra kā dziesmas, tā dejas un dažādu cita veida kultūras izpausmes, nobeidzās ar neaizmirstamu ainu, kad svētku estrādē uzsoļoja košos tautas tērpos trīs dejotāju pāri — latviešu, lietuvju un igauņu, lai dejā paustu savu dvēseli, nacionālo garu un skaistumu. Šis moments skatītājos uzrausa ne tikai ārkārtīgu sajūsmu, dvēseligu pacilātību un patriotisku saviļņojumu, bet arī apstiprināja mūsu kopējās lietas lielumu, vajadzību un vienreizību — neatteikties no cīņas, nezaudēt cerības un paļāvību Dieva noteiktai kārtībai: reiz atkal visu vērst par labu, ar brīvību Lietuvai un visiem, kas cīņā par savu tēvzemi pierādījuši sīkstumu, varonību un neslāpējamu ticību taisnās lietas uzvarai.

1974. g. 23. februārī pl. 8.00 vak.

St. Lawrence mākslas centrā vijolnieces

Rasmas Lielmanes

KONCERTS

pie klavierēm Leo Barkins

Programmā:

Locatelli, Isaye, Bethovena, Ķeniņa, Revela un Sibeliusa darbi.

Ieeja 4.50 un 3.50 dol., pensionāriem un studentiem 2.50 dol.

Biļetes iepriekšpārdošanā St. Lawrence centra kasē.

. IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!!

(Income Tax)

„Income Tax Act sec. 146". atļauj jums, IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM, noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā **un ATVILKT** šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot **KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!**

Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (**INCOME TAX**) rēķina!

Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669

Mārtiņš Grimba

MONY LIFE

2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... **Telefons** .....

Mana mīļā sieviņa

Milda Kreināts

dzim. Dāniēls

Dzimusi 1905. g. 22. decembrī Balvos, Latvijā, aizmigusi mūžīgā mierā 1973. g. 30. decembrī.

Apglabāta 1974. g. 3. janvārī Sv. Katrīnu kapos.

Mierā tavas čaklās rokas
Klusē tava labā sirds.

Dziļās sērās
vīrs Jānis Kreināts

RELIĢISKĀ DZĪVE

Tukšie soli

Mani mīļie, tukšie soli! Jau ilgu laiku mani nodarbina doma, jums spredikojot. Jo jūs esat mani visuzticīgākie klausītāji, jūs vienmēr esat baznīcā. Jāsaka jums taisnība, ka es nevarēju atrast jums piemērotu tekstu, par kuru spredikot. Tomēr es nevēlos mazāk jūs slavēt, jo jūs katrā dievkalpojumā esat klāt. Neatkarīgi no laika apstākļiem, lai būtu auksts vai karsts, jūs vienmēr esat klāt. Jūs neesat līdzīgi daudzajiem „barometra" cilvēkiem, kas tikai tad ir klāt, kad tie ir attiecīgā noskaņā. Ar jums nav tā, ka jūs tieši svētdienās gribat kaut kur izbraukt, sestdienas vakaros vēlu vai svētdienās ilgi ar saviem draugiem būt kopā. Dievkalpojuma laikā jūs arī neesat mājās vai citos darbos, tāpat jūs nepaliekat dievkalpojuma laikā gultā. Es gribu jūs slavēt.

Jūs netraucējat. Jūs nesačukstaties. Jūs arī negriežaties atpakaļ, lai skatītos, kas vēlāk ienāk dievnamā. Jūs arī neesat dievkalpojumā, lai parādītu savu jauno apģērbu. Jums neinteresē skaisti vārdi, bet jūs klausāties arī skarbu vārdu evaņģeliju. Patiesi, daudzko es pie jums varētu slavēt, mani mīļie, tukšie soli.

Bet man arī ir ar jums jābaras. Evaņģelija sludināšana jūs nemudina nest labus augļus. Jums jau nav ne ausu, ne saprašanas. Jūs jau netiekat arī projām no savas vietas. Jūs arī nelūdzat Dievu par savu mācītāju un nekopjat ar viņu draudzības garu.

Jums nav arī nekādas upura gribas. Jūs esat cieti kā tie, kas savu draudzi aizmirsuši. Jūs savam mācītājam atņemat spēku. Ko palīdz viņam lūgt, spredikot, cik iespējami labi, ja jūs tomēr vienmēr esat stīvi un bez dzīvības. Vai būtu brīnums, ja arī viņa jūsma un spraigums beigās sastingtu? Jūsu dēļ viņiem ir grūti iet vientuļo ceļu uz baznīcu. Jūsu bēdīgais piemērs apdraud pat visuzticamākiem ticību evaņģelija spēkam un Dieva valstības uzvarai pasaulē.

Mani mīļie, tukšie soli! Ja jūs zinātu, cik daudz ūdens jūs lejat uz neticības dzirnavām. Mana vissirsnīgākā vēlēšanās ir, lai jūs drīz vien nebūtu vairs tukši soļi! Cik liels būtu mans prieks, ja jūs būtu pildīti ar cilvēkiem, kas izsalkuši un kam slāpst pēc tā, ko sniedz mūsu Kungs un Pestītājs.

Ja mana vēlēšanās tomēr nepiepildītos, tad paliek vismaz pārliecība, vienreiz tā Kunga valstībā nonākot, prieks vairs nebūs nomākts, jo tur augšā nav tukšu solu.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl 1.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

BAZNICU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

Māc. I. Gaide mainījis savas runas stundas un sastopams baznīcas kancelejā katru dienu no pl. 9.30 līdz 12.30, izņemot pirmdienās, kad kanceleja slēgta, un otrdienās no pl. 5.30 — 9 vakarā.

Visi dievkalpojumi februārī notiks pl. 11 rītā.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211. Draudzes mācītāju var satikt birojā trešdienās no pl. 5 līdz 8 vakarā, piektdienās no 12 dienā līdz 7 vakarā. arī citā laikā, iepriekš piesakoties.

17. febr. pl. 3 pēcp. dievkalpojums, pl. 1.30 iesvētes stunda. Sanāksme jauniešiem pl. 1.30.

21. februārī no pl. 7 — 7.30 vak. kristīgās sadraudzības vakars draudzes telpās jauniešiem no 17 g.

24. febr. pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Iesvētes mācība. Dāmu komitejas gadskārtējais bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

24. februārī pl. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma nodarbību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai. Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONA

17. februārī pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

17. februārī, plkst 11 no rīta dievkalpojums.

24. februārī plkst. 10.30 no rīta bērnu dievkalpojums ar svētdienas skolu; plkst. 11 no rīta dievkalpojums; plkst 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Spirituālie dziedinātāji

Sākot apmēram ar 1920-tajiem gadiem kristīgās pasaules uzmanību sāka plašāk piesaistīt parādība, kas strauji attīstījās. Tā ir dziedināšana ar Svētā Gara spēku, ko internacionāli lietātā svešvārdā dēvē par spirituālo dziedināšanu. (Spiritus vai Sanctus Spiritus nozīmē Svētais Gars.) Šī dziedināšana nav sajaucama ar citiem dziedināšanas veidiem, kas arī nelietā fiziskus līdzekļus, piem., ar ticības dziedināšanu, ko izkopusi Kristīgā zinātne (Christian science), nedz ar t. s. magnētisko palīdzību, kas ir ikdienišķa parādība, nedz arī psichoanalizi, suģestiju vai hipnozi. Visvairāk ar Gara spēku dziedina Anglijā, kur apm. pirms desmit gadiem šim dziedināšanas veidam iegūta oficiālo medicīnas iestāžu atļauja. Tas dod lielāku brīvību un drošības apziņu dziedinātājam un arī pasargā pacientu no nezinātāju noniecinājuma. Piem., ASV Masačuzetas pavalstī, kur es rakstu, ir atļauts dziedinot rokas vienīgi uzlikt, neizdarot nekādu kustību, piem., slīdinot pār vainīgo vietu; to iztulkotu par masāžu, kas ar likumu atļauta tikai diplomētiem laitītājiem.

Dabiski, ka latviešu sabiedrībā radusies interese par šo parādību. Presē rakstījuši cilvēki, kas tapuši dziedināti, bet, kā jau mēdz būt visās lietās, ir arī skeptiķi, šaubu un baiļu pilnie un pat apsmējēji. Pēdējie nāk no tiem ļaudīm, kas nav gājuši personiski pārliecināties. Mans nolūks nav analizēt šīs nostājas iemeslus, bet gan sniegt aprakstu par trijiem visredzamākiem mūsdienu dziedinātājiem: par Hariju Edvardu Anglijā un Katrīnu Kūlmani un Edgaru Keisī ASV.

Harija Edvarda vārds ir ierakstīts spirituālās dziedināšanas vēsturē uz visiem laikiem, jo viņš pierādījis Anglijas medicīniem spirituālās dziedināšanas panākumus, tā ka tā tika atzīta. Anglija ir pirmā valsts, kur tas noticis. Cīņa par atzīšanu nav bijusi viegla. Pierādījumam noderējis fakts, ka, Edvardam vairākkārt pārvelkot plaukstu pār deformētu mugurkaulu, ir jūtams, kā skriemeļi ievirzās pareizās vietās. Dziedinošais spēks iet caur apģērbu (gan ne vienādi labi caur visiem materiāliem) un caur ķermeņa audiem un iedarbojas vietā, kur dziedināšana nepieciešama. Tā nu Edvards rīkojies šādi: ārsts uzlicis plaukstu uz slimnieka mugurkaula, uz ārsta plaukstas Edvards uzlicis savējo. Ārsti, kas to izmēģināja, nevarēja noliegt, ka izjutuši mugurkaula sastāvdaļu kustību, turklāt slimnieks ar to brīdi bija dziedināts. Jāpaskaidro, ka kaulus var dziedināt ar Gara spēku vieglāk nekā citus ķermeņa audus. Kaulu dziedināšanu pat dēvē par „mazo dziedinātāju" darba lauku. Arī latviešu vārdotāji, pūtēji, laitītāji, braucītāji vissekmīgāk dziedināja sagrūstas locītavas, izstaipītus šaišķaudus.

Baznīcas nostāja Anglijā nav vienveidīga. Dažas no galvenajām protestantu konfesijām, pirmkārt metodisti, ieteikuši saviem garīdzniekiem iepazīties ar spirituālo dziedināšanu un, ja spētu, izlietāt. Anglikāņu baznīcas nostāja ir noraidīga; tā nākusi pie Edvarda ar dogmatisku priekšlikumu, ko Edvards nav varējis pieņemt; to iztirzāt neietelp šī raksta tematā.

H. Edvards ir prezidents angļu spirituālo dziedinātāju apvienībā, kas izsniedz dziedniekiem diplomus. Darbojas apm. pieci tūkstoši dziedinātāju; vairums no tiem, protams, nav profesionāļi, bet palīdz saviem paziņām un citiem, cik atļauj brīvais laiks. Edvarda darbība varēja vainagoties ar oficiāliem panākumiem vienīgi tādēļ, ka angļu tauta jau bija iepazinusies ar spirituālo dziedināšanu un bez aizspriedumiem to izlietoja. To reizēm darot arī karaliskā ģimene.

No metodiskā viedokļa Edvards ir personiskā kontakta dziedinātājs. Viņš pievada dziedinošo spēku, uzlikdams rokas. Kas lūdz palīdzību rakstiski (attālums netraucē Gara spēka iedarbību), tam tiek atbildēts ar vēstuli. Arī tas jāuzskata par personisku kontaktu ar palīdzības meklētāju.

(Turpinājums sekos)

Lūgšanas kambaris

„Bet kad tu Dievu lūdz, tad ej savā kambarī, aizslēdz savas durvis un pielūdz Tēvu slepenībā; un tavs Tēvs, kas redz slepenībā, to tev atmaksās gaismā."
Mat. ev. 6. nod. 6. p.

Kādu kambari Jēzus domāja, sacīdams saviem mācekļiem augšā minētos vārdus? Vai tā būtu kāda sevišķa telpa lūgšanai? Nē. Minētais „Lūgšanas kambaris" ir domāta mūsu apziņa, domas, kuŗas durvis mēs varam atvērt un aizvērt, pat aizslēgt. Šis lūgšanas kambaris var būt katrā vietā, kur mēs esam, jo mēs varam domāt visur, kur paši esam. Mēs varam aizvērt apziņas durvis sliktām domām un atvērt tās labām domām un lūgšanām.

Kā mēs lūdzam? Vai pietiek skaitīt lūgšanas vārdus un ļaut domām kavēties pie lietām, par ko nelūdzam, Nē. Lūdzot mums ir jātur dziļas, nemainīgas domas pie Dieva, jo ar Viņu mēs runājam. Kādas citas domas padara mūsu lūgšanu bezspēcīgu, nenozīmīgu. Ja mūsu domas ir pie Dieva, tad mūsu apziņā nevar iekļūt kas cits, kas nav no Dieva, jo tās durvis ir aizslēgtas visam, kas nav no Dieva un varētu traucēt mūsu lūgšanu.

Kad mums būtu jāiet savā lūgšanā kambarī un jālūdz? Mēs varam to lietot vienmēr, katrā laikā un vietā, jo Dievs ir vienmēr pie mums. Kad mums ir skumjas, bēdas, rūpes, vajadzīga palīdzība, mēs varam to lūgt un saņemt, kā arī atrast mierinājumu — zinot un pieminot Viņa klātieni, visspēcību, visa zināšanu, jo Viņš uzklausa mūsu lūgšanas.

Kāpēc mēs lūdzam Dievu? Mēs esam mācījušies pazīt, kā arī piedzīvojuši un redzējuši Viņa spēku, mīlestību un gādību par mums, zinām, ka esam vienoti ar Viņu, jūtamies droši Viņa klātienē, sevišķi, kad vajadzīga palīdzība.

Lūgšanas mūs tuvina Dievam, tā ir vēlēšanās darīt Viņa prātu. Dievs uzklausa lūgšanas.

Kāpēc Jēzus saka, ka mums jāiet lūgšanas kambarī? Viņš zina, ka mums jābūt domās netraucētiem pie Dieva, nekādi ārēji apstākļi nedrīkst traucēt mūsu lūgšanu.

Katru dienu mums jābūt domās ar Dievu. Lūgšanas, domas ar Dievu, nav tikai speciāliem gadījumiem, sevišķām vajadzībām vai grūtībās, slimībās u. t. t. Tās ir arī laimīgiem, priecīgiem brīžiem. Pateicība, slava lai ir mūsu lūgšanu centrā. **Z. V. V.**

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 8 — 8.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

Ar Viestura vīru kora zelta un sudra nozīmēm apbalvotie viesu diriģenti un jaunākie koru dalībnieki apvienotā vīru koru koncertā Toronto, no kreisās: Jānis Petzalis, Valdis Freimanis, Jundas kora priekšnieks Imants Steprāns, Kalamazū kora priekšnieks Pēteris Austriņš, diriģents Daumants Vītols, dirig. Roberts Zuika, Žanis Šmits un dirig. Jānis Barušs; aizmugurē no labās: Pēteris Gaibišelis, Arnis Puķītis un Andris Lauris. Foto: J. Liģers

KUPLI APMEKLĒTS VĪRU KORA KONCERTS

Apvienoto vīru koru — Jundas no Montrealas, Kalamazū vīru koŗa un Toronto Viestura — koncertu 9. februārī Lietuviešu zālē Toronto noklausījās 650 apmeklētāju, kas ar lielu atsaucību sekoja 11 latviešu autoru 15 kompozicijām un tautasdziesmu sabalsojumiem, prasot vairākus atkārtojumus un piedevas. Koncertā piedalījās 80 dziedātāju ar diriģentiem Daumantu Vītolu, Robertu Zuiku, Jāni Barušu un koŗa solistu Pēteri Lielzuiku. Tālo ceļu no Kalamazū bija mērojuši 17 vīri, no Montrealas — 19 jaunieši. Koncertam sekojošā ballē pārpildītā zālē bija ap 550 dalībnieku. Spēlēja deju kapella Runči trimdā no Hamiltonas. Par koristu vakariņu galdu bija rūpējušās viesturiešu dāmas Olitas Šmitas vadībā. Ēdienu bufeti pārzināja Zigrīda Pavasara, bet dzērienu — Vairis Liepiņš ar palīgiem.

Pirms koncerta Viestura koŗa priekšnieks Ž. Šmits un diriģents J. Barušs apsveica Viestura koŗa jaunos dziedātājus, kas pirmoreiz stājās klausītāju priekšā, un pasniedza koŗa nozīmes sudrabā. Tādas saņēma Valdis Freimanis, Jānis Petzalis, Pēteris Gabišelis, Arnis Puķītis un Andris Lauris. Viestura koŗa nozīmi zeltā kā draudzības apliecinājumu saņēma Jundas koŗa priekšnieks Imants Steprāns, Kalamazū koŗa priekšnieks Pēteris Austriņš, diriģenti Daumants Vītols un Roberts Zuika.

Koncerta noslēgumā koŗu diriģenti saņēma ziedus, bet Viestura koŗa priekšnieks Ž. Šmits — velti. Koncerta atkārtojums 23. februārī Montrealā (Junda un Viesturs) un 16. martā Kalamazū (Viesturs un Kalamazū vīru koris), piedaloties visiem trim koŗu diriģentiem.

—ls—

Vasaras nometnē jārunā tikai latviski

Pēc LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka ierosinājuma Sv. Andreja draudzes telpās mācītāji I. Gaide un J. Cālītis, piedaloties arī J. Mežakam, pārrunāja vasaras nometņu jautājumu, lai kopīgi iepazītos ar problēmām un iespējām katras draudzes vasaras programmas izstrādāšanā Saulainē un Sidrabenē. Par apspriedi un tajā gūtajām atziņām māc. J. Cālītis izteicās:

Abām draudzēm jāsaskaras ar līdzīgām problēmām: kā piesaistīt piemērotus vasaras nometņu vadītājus, izveidot labu, daudzpusīgu programmu, radīt kristīgu un latvisku gaisotni. Nometnes programma lielā mērā atkarīga no vadītājiem, tāpēc izmantojamas visas iespējas tādus izaudzināt un piesaistīt. Šogad Divreiz divi programmā ietelp arī nometnes vadīšanas ievirze B. Rubeša vadībā. Arī abu draudžu mācītāji piedalīsies kādā ievirzes programmas daļā, saskatot lielu ieguvumu visām latviešu nometnēm, ja šovasar pēc iespējas daudzi piedalītos tieši šajā Divreiz divi programmā laikā no 7. līdz 17. jūnijam. Draudzēm būtu ieteicams piedalīšanos atbalstīt ar stipendijām.

Pārrunās nolēma veltīt daudz uzmanības katras nometnes vadītāju sagatavošanai un ievadīšanai vasaras programmā jau prms nometnes sākuma. Paredzētas abu draudžu kopīgas vadītāju sagatavošanas dienas. Iecerēts šo vasaras darbu padarīt vērtīgu arī pašiem vadītājiem, jo tādā kārtā tiem būtu izdevība augt un attīstīt savas spējas un personību. Jau pirms vasaras sākuma izstrādājama pilnīga programma, iespēju robežās pieaicinot attiecīgos papildspēkus — lektorus, mākslinieku u. c. speciālistus, lai viņu sniegumu varētu izmantot abās nometnēs. Abām nometnēm izstrādās arī kopējus ticības mācības materiālus.

Pārrunāja arī latviski nerunājošu bērnu problēmu un latviešu valodas jautājumu nometnēs vispār. Vispirms pašiem vadītājiem jāpievērš nopietna vērība latviešu valodai, uz kuŗu mums jābūt lepniem. Bērniem, kas neprot latviski runāt, izveidojama īpaša programmas daļa, jo viņu valodas neprašana traucē vispārīgo valodas disciplīnu. Vadītājos izveidojama pārliecība, ka visām aktīvitātēm jānotiek latviešu valodā. Vadītāji būtu iepazīstināmi ar latviešu valodas terminiem sporta nozarē, tā ka tās varētu noritēt pilnīgi latviski. Arī latviskajām rotaļām, ko izmanto gan valodas mācīšanai, gan lietaino dienu nodarbībām, jāatrodas lielāko tiesu vadītāju rokās. Šie un līdzīgi jautājumi būs ietelpināti arī Divreiz divi nometnē un vadītāju apmācību dienās.

Pārrunās izskanēja doma, ka vasaras nodarbībām jābūt vērtīgām un patīkamām arī pašiem vadītājiem, lai arī viņi paši ko iegūtu, strādājot šajā svarīgajā darbā.

Abu draudžu mācītāji aicina pieteikties Saulaines un Sidrabenes vasaras nometnēm atbildīgos zēnu un meiteņu vadītājus, grupu vadītājus (18 g.) un grupu palīgvadītājus (ne jaunākus par 16 gadiem). Tāpat ļoti gaidīti darbinieki, kas piedalītos nometnes programmā ar īpašu māku un zināšanām, piemēram, dabas zinātnēs, mūzikā, rokdarbu apmācīšanā, mākslās, sportā, ticības mācībās u. c. Īpaši aicināti pieaugušie visiem vadītāju posteņiem. Ja nebūtu iespējams piedalīties visā nometnes laikā, varētu strādāt kaut vai divi nedēļas.

Pieteikšanās līdz 15. martam pie draudžu mācītājiem: Saulainei — māc. I. Gaides, Sv. Jāņa baznīcā, 200 Balmoral Ave., Toronto 7, Ont.; Sidrabenei — pie māc. J. Cāliša, Sv. Andreja draudzē, 383 Jarvis St., Toronto, Ont. —ls—

Ziedojumi TLTA latviešu ģimnazijai

Draudzīgā aicinājuma ietvaros Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijai šogad ziedojuši:

Toronto latviešu kreditsabiedrība 300 dol., Sv. Jāņa draudze 150 dol., Sv. Andreja draudze 100 dol., Toronto Daugavas vanadžu kopa 75 dol., Austrumu ev. lut. draudze 50 dol., Toronto studenšu korporāciju kopa 50 dol., korporācijas Beveronija Toronto kopa 20 dol., Toronto latviešu katoļu draudze 25 dol. Laikraksti Latvija Amerikā un Londonas Avīze atbalstījuši skolu ar brīvu laikrakstu gada abonementu, Jāņa Šķirmanta apgāds ziedojis 5 grāmatas, Benjamiņa filmu laboratorija — 14 slidītes, Biruta Senkeviča — vienu grāmatu.

Atsevišķie ziedotāji: 50 dol. S. Vasarājs; 40 dol. D. Simanovskis; 30 dol. V. Kalina ģimene; 25 dol. — V. Liepiņš, A. Pētersons, V. Briedis, V. Lauge; 20 dol. — J. Liepiņš, H. Turkēvics, Tilups, M. Viducis, A. Puntulis, G. Tannis, A. Putniņš, D. Niedra, V. Bebris, A. Vītols, Dr. Ņ. Černavska, R. Bērziņa ģimene, Ed. Koka ģimene un archibīskaps A. Lūsis; 15 dol. — Dz. Siksna, A. Kuksis, J. Miškins, A. Miķelsons; 10 dol. — E. Tauriņš, I. Gubiņa, R. Kurzemnieks, S. Cukuls, J. Morgenšterns, M. Ķivlenieks, E. Koks, Melnbārdis, Kusmanis, A. Butkēvics, M. Cērps, M. Radziņa, A. Stikuts, M. Treigūts, J. Plaudis, E. Ziplāns, P. Ievenieks, E. Jozāne, A. un J. Brieži, G. Kārkliņš, D. Melnbārdis, M. Vāgners, S. Brencis, A. Kalvāns, H. Kapins, I. Nulle, Dz. Simanovskis, G. Briedītis, R. Grigors, J. Miķelsons, A. Kūlītis, J. Beitiņš, V. Innus, A. un M. Budrēvics, V. E. Niedrājs, L. Ķuse, J. Jaunkalns, Praulīņu ģimene, A. Vanags, K. Grasmaņa ģimene, Preiss; 7 dol. — J. Simanovskis, E. Nāgelis; 5 dol. — A. Ķuze, J. Tikiņš, V. Klepers, J. Bārs, A. Bārs, A. Butkevics, V. Stūris, I. Dzintars, A. Kalns, R. Legzdiņš, A. Klekeris, O. Zilvers, A. Kalniņa, R. Ernšteins, V. Lucs, N. Bulmanis, Gerba, V. Grimba, H. Jansons, L. Krūmiņš, E. Lazda, M. Mežģirts, B. Skujiņa, A. Stiebriņš, E. Vaivars, I. Plīsis, A. Dreifelds, A. Niedra, P. Ķuze, A. Ozoliņš, V. Mikelšteins, Z. Z. Grundmanis, V. Bāders, A. Augulis, J. Blūms, J. Demme, O. Grauds, V. Osis, K. Lote, M. Cinovskis, Puķītis, E. Vītols, L. Strucis, K. Balodis, E. Zeibergs, E. Šniķers, J. Ziemelis, H. Trankelis, A. Nigalis, J. Goba, M. Ozoliņš, E. Galdiņa, E. Štrelēvics, Ž. Viksne, Ž. Siliņš, A. Bērziņš, I. Šteinbergs, I. Kalniņa, J. Pakulis, R. Robežnieks, A. Esentals, E. Ziplāns, A. Joma, E. Langenfelds, A. Ģimis, E. Miķelsons, A. Vītols, B. Timmermanis, E. Hāba, K. Damaņa ģimene un V. Kupera ģimene.

Veltes loterijai: inž. J. Popelis — gleznu, H. Roze — 1 pāri slēpju, 1 pāri slēpju zābakus, L. Pauzere, L. Ķuze un I. Falkenbergs — tautiskos spilvenus, St. Vasarājs — 2 medus podus.

Ar ziedojumu listēm pa klasēm savākti pavisam kopā 1506 dol. Pirmie trīs čaklākie vācēji — Ķuse no 4.a klases (121 dol.), Preiss no 1.a klases (103 dol.) un Treiguts no 2.a klases (75 dol.).

Dāvātās veltes laimējuši: A. Putniņš — plates, Dz. Avena un Dr. E. Upenieks — medu, L. Martinsone, H. Roze un L. Lasis — tautiskus spilvenus, E. Dzintars — slēpes un zābakus, bet A. Ondricha — gleznu.

Ģimnazijas direktrise V. Slaviešа visiem ziedotājiem un skolas labvēļiem izsaka sirsnīgu pateicību.

Marija Andžāne

MAZĀ DZIMTENE

Tu, mazā dzimtene,
Tev liela vara dota.
Šķiet plašā pasaule
Vien tikai sīka rota
Šai saules lokā būtu,
Lai tevi izgreznotu.

Cik daudzkārt varoņi
Tev sevi ziedojuši;
Kā vētrā ozoli
Pār tevi sakrituši —
Ar savām dzīvībām
Tev sirdi apseguši.

No jauna birztalas
Par tavām ārēm klājas
Un jaunas paaudzes
No jauna cīņā stājas,
Kad šķindot zobeni
Par tevi sarunājas.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

JAUNATNES BASKETBOLA MEISTARSACĪKSTES KANADĀ

Jaunatnes basketbola meistarsacīkstes Kanadā sākušās; tā kā jaunatnes vien. sastāvs mainās no gada uz gadu, ar interesi gaidām pirmās spēles sezonas sākumā. Šogad sezonu atklāja TLSK un YMCAs jaunatnes tikšanās. Abas vienības zaudējušas vairākus jaunatnes spēlētājus, bet smagāk skarts TLSK. YMCAs vienība bija krietni pārāka un uzvarēja ar 114:62 (58:25).

YMCĀ spēlēja: A. Līdums — 37, R. Kromanis — 22, M. Kārkliņš — 18, J. Jansons — 17, A. Pālens — 8, V. Stuģis — 6, J. Ozoliņš — 6.

TLSK: I. Koškins — 17, G. Paukšens — 14, V. Skujiņš — 11, A. Grants — 10, J. Bruniņš — 8, R. Grants, E. Skujiņš un A. Niedra.

Ž. Ž.

LATVIEŠU YMCA JAUNATNE ZAUDĒ LIETUVIEŠU AUŠRAI BASKETBOLĀ

Dažādu iemeslu dēļ šogad apsikusi Svētdienas basketbola līgas aktīvitāte, un pagaidām notikusi tikai YMCAs un lietuviešu Aušras spēle. Aizejot visam pagājušā gada jaunatnes grupas pamatsastāvam uz senioru grupu, YMCAs sastāvā ir gados daudz jaunāki spēlētāji, kamēr Aušras sastāvs mainījies mazāk. Pirmā puslaikā Aušra veda ar 40:28, bet spēle beidzās lietuviešu labā ar 96:72. Visumā jaunie latviešu zēni spēlēja ļoti labi un vienības sniegums ir daudzsološs.

YMCĀ spēlēja: R. Kromanis — 21, A. Līdums — 18, V. Stuģis — 12, J. Jansons — 10, J. Ozoliņš — 9, E. Goba — 2.

Ž. Ž.

Vērtīgi speciālsaiņi uz LATVIJU

SAMAKSĀTI UN APDROŠINĀTI

10 SILTI GALVAS LAKATI
5 vilnas lakati un 5 acrylic lakati ar zelta diegiem caurausti, 32 x 32 collu lieli. Cena $77.00
Ar gaisa pastu $91.00

5 vilnas galvas lakati bez bārkstīm, 32 x 32 collu un
1 ITĀĻU PŪKAINS gultas pārklājs, dubultplats 190 x 230 collu, skaisti musturi un krāsas. Cena $123.00

MĀKSLĪGAIS KAŽOKS, ļoti vērtīga un skaista dāvana. Cena $115.00

VĒRTĪGS DAŽĀDU MANTU SPECIĀLSAINIS
3 jardi kungu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas mēteļa drāna, 100% vilnas, 3½ j. kungu uzvalka drāna, 100% vilnas, 3 j. dāmu ziemas kleitas drāna, 100% vilnas, 2 dubultplati gultas palagi, 2 spilvena pārvalki, 6 austrumnieciskiem motīviem rotāti dvieļi. Cena $203.00
Speciālsainis No. 1. $91.00
10 märc. cūku tauki, 10 m. balti kviešu milti, 10 m. rīsi, 10 m. cukurs.

Daudz citu SPECIĀLU saiņu. Pieprasiet mūsu ilustrētos katalogus. Pasūtiniet tagad tikai caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
5th Floor
New York, N. Y. 10010.
Tel. 982-1530

Pārsūtām lietotas drēbes. Iebraucēji no Pad. savienības, pieprasiet speciālo informāciju!

Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
6% par noguldījumiem
7% par 1 gada ilgtermiņa noguldījumiem
8% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem
9% par 3 gadu ilgtermiņa noguldījumiem (% saņemot termiņa beigās).

Minimālais ilgtermiņa noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

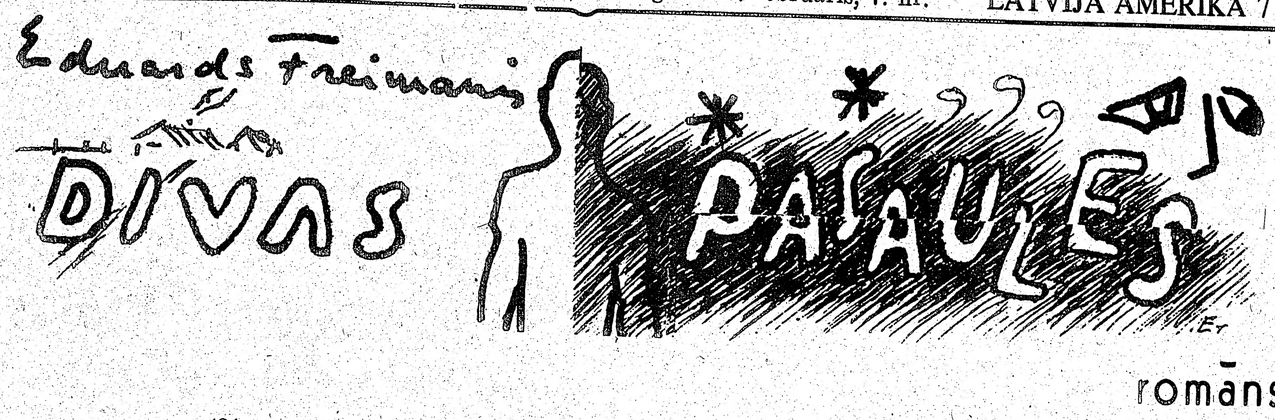

romāns

(21. turpinājums)

Kad mute no dzērvenēm kļuva sūra, tu aicināji lasīt ciekurus un kraut pasaku mājiņās, kur dzīvot vāverēm un rūķiem.

„Vai tici, ka ir tādi olekti gari bārdaiņi?" vaicāji smiedamās. Pacēli spurainu ciekuru, lauzi zvīņas un meklēji sēklas. Gribēji, lai arī egli tev diedzēju?

„Protams, ka ticu!" smējos pretī. „Ja tic Dievam, jātic arī citām neredzamām būtēm — rūķiem, laumām, sumpurņiem — visādiem aizpasaules iemītniekiem."

„Kuŗam Dievam tu tici, Gunti?"

„Kā tā — kuŗam Dievam?"

„A, a! Par spīti ticībai rūķiem un laumām, esi viendievības cilvēks. Paļaujies uz vienu pasaules Valdnieku — kā pienākas kristietim kristietim."

„Tu tici daudziem?"

„Jā! Viņdien pats sludināji brīvību. Tu, Gunti, sludini — man tā pieder! Pārmalu tavas gudrības un izcepu savējo."

„Lieliski, maizniec! Liec cepumu galdā!"

„Gunti, draugs — ticības pasaulē mūsu tauta apgājusi pilnu aploci. Laiks atpakaļ saukt senču dievus. Viendievībā ticība ir nabadzīga — neatraisīta — nebrīva. Kāpēc neļaut iztēlei, iedomām lidot? Kāpēc lietas, brīnumus, vērtības nesaistīt ar plašu dievu cilti? To nepadarīt vēl bagātāku ar pusdievu, garu, velnu, eņģeļu un mošķu atzīšanu? Grieķiem, romiešiem, ģermāņiem bija leģendas, teikas, balādes, romances — latviešiem dainas un teiksmas. Visur dievu kā biezs."

„No vizijām izauga tēlniecība — traģēdijas, eposi."

„Žīdu viendievība un kristiānisms izaudzēja dogmas, smagus pūpēžus, kas nemīl ne vēja, ne saules — piezīžas zemei — pāraug, pārbriest — tad laiž brūnus putekļus pļavas un meža sejā."

„Dogmas nospiež, nosmacē — pat Dieva doma, ja to cilvēki nepārpotē — saprauļojas."

„Mācītāji, baznīcas, bībele — ticību ieslēdza kapsulā — pavēlēja ticēt pēc priekšraksta — padarīja ticību par pienākumu, Dievam iedeva rīkstes rokā: draudus, bailes, lāstus."

„Ja spredīkis kā pēriens, Dievu gribas aizmirst, ne cildināt. Iztēle, sapņi, pat mīlestība un prieks, pieķēdēti pie kanceles, jāuzmana katra doma un vārds, lai nenokļūtu no taisnā ceļa."

„Pavirzies pa labi — no ceļa nost un — plunkš — elleš zaņķī iekšā! Paklīsti pa kreisi, atkal no ceļa nost, atkal kritiens — ugunī vai kādā netīrā slapjumā. Vai labāk nav apstāties, nogulties, snaust?"

„Kas guļot, tas negrēkojot — tā ir lielākā aplamība, kas kādreiz pateikta!"

„Vai dogmas iesaldēja baznīcas viduslaiku ledū?"

„Droši vien. Bet negribu būt nopēlēja — man nav tiesības būt soģei — katrs soģis kļūst dogmu kalps. Gribu tikai sacīt, ka latviešu ticība ar Dieviņu, Laimu, Dēklu un Jumi bija kā saules un tīruma dzeja, salīdzinot ar vētras un asiņu drāmu kristiānismā. Latviešu ticība izauga latviešu dvēselē; atskaņoja latvieša dvēseles dziesmu. Pašu ticībā, sapņos un sirsnībā piedzima dainas, kaut arī kūlējiem sūrstēja acis rijas dūmos — kaut arī muguras nolika dzimtcilvēku jūgā. Kristīgo dievnamu un skolu iztaisnotie dzejnieki nekā labāka nespēja radīt."

„Gribi atgriezties pie senču dieviem — ozolu lapotņu svētības? Pati būsi Laima vai Māra."

„Nezinu — vispār maz saprotu. Teicu jau, Gunti: šīs nav manas gudrības. Daļu ieguvu, pārmaldama tavus graudus. Samaisīju, papildināju, saraudzēju kopā ar citur aiztapinātām domām."

„Aiztapinātām? No kā?"

„No senču rakstītāja — lapas atradu aiz sijas mūsu rijā. Rokraksta sākuma daļu peles bija sastudējušas driskās — autora vārds un rakstīšanas laiks kļuvis noslēpums, salasāmā daļa sākas ar trīspadsmito lappusi, turpinās līdz astoņdesmit sestajai. Tad rakstījums pārtrūkst pus teikumā, it kā autors vai nu pēkšņi nomiris vai aizsaukts un nav varējis atgriezties."

Tava rija, Iris — kā zinšu pils."

„Kad gadās kāda vaļas stunda, pārlasu pa lappusei — pārdomāju. Vēlāk ir ko prātīgu runāt,"

„Vai kādreiz palasīsim kopā?"

„Labprāt. Ja lasa un pārrunā, domas raitāk virpuļo."

Diena ātri nogura; ieslīga vaivaros un akačos — atdzisa, sadrūma, izbalēja. No tīrumiem atskrēja vējš un dzina vēsumu caur kamzoļiem. Tu atkal sēdies uz divriteņa stieņa — šoreiz rāma un prātīga, it kā mēs būtu pieauguši cilvēki, kas ilgi dzīvojuši kopā.

11.

Senāk slepkavas un vājprātīgos iedomājos līdzīgus briesmoņiem, kas trako un uzbrūk bez iemesla. Šai tvertnē, kuŗā saslaucītas cilvēces drabiņas, tagad mācos vērtēt ikvienu kā pasaules pabērnu. Tie visi mani biedri; pats arī esmu drabiņa, ko dzīve kā savtīgs alus darītājs izvārījusi, izsūkusi, izkāsusi.

Šejienieši nav sienami pie kauna stabiem vai izkrāsoti dzenami pa smieklu pilnām ielām. Vēl pagājušo nedēļu nepratu viņos ieskatīties. Domāju: šie ir radījumi, kas aizmaldījušies no dzīvnieku pasaules, bet nav pratuši ieiet cilvēku valstībā. Tagad redzu: viņi ir īsti cilvēki — slimi nabagi, kuŗos var pamodināt labestību, sirsnību, saprātu. Viņu nervu sistēmā iemeties kāds mezgls — tas viss. Nu gadās pārdzīvojumi, kad viņi nespēj sevi vadīt un valdīt. Daudzi — līdzīgi zīdaiņiem — neapjēdz savas darbības sekas. Daži neatšķir iedomu no īstenības. Tomēr veltīgi mēģināt no vājprātības iezīmēm izšūdināt tādu trako kreklu, kas derētu vairāk nekā vienam slimniekam. Ikviens no šiem cilvēkiem ir akmens savā īpatā krāsā pasaules ļaužu mozaīkā — lai kā saplaisājis, tomēr savu krāsu tas nav zaudējis.

Kopš esmu ieguvis šo dziļuma redzi, cinisms manī pierimies. Kādreiz ievēkšķas, bet pretī strīdēties vairs nespēj. Varbūt kādu nakti, kad tas traucēs satikties ar tevi, Iris, cinismu pavisam izmetīšu uz ielas — lai meklē sev citu saimnieku.

Ja cinisms klusē, varu aprunāties ar biedriem. Cinisms ir nepārspējams draudzību nožņaudzējs, bet ja tas nemaisās pa kājām, draudzības sazeļ. Vājprātīgie no cinisma it sevišķi baidās, jo viņiem nav gudrības čaulas, kas pasarga no dūrieniem. Bet ja cinisma nemana, slimnieks ir pieticīgs, draudzību saņemot. Vienkārša, nopietna valoda parasti ir viss, kas vajadzīgs. Aprunāšanās nozīmē uzklausīšanu, nevis padoma došanu. Katrai ņelaimei savs nesējs, katram nelaimīgajam savs bēdu stāsts. Jāļauj, lai bēdas izplūst kā strutas no augoņa; no Dieva puses sargies stāstu saindēt ar smīnu. Necel degunu gaisā, ja pamani to vietu, kur slimnieka domāšana noiet greizi. Palīdzību vājprātīgais atalgo ar sirsnību — tādu labestību, ko var saņemt no tēva, brāļa vai drauga. Ja dvēsele ilgi pa purvu vazāta, to katrs siltuma vilnis svētī kā debesu valstība. Izmocītais sevi atvēl bez ierobežojuma, ja pretī var saņemt mierinājumu.

Arturs ik rītu grib izraudāt savu bēdu, ka ārsti viņu māna, solot brīvību. Viņš neraud atklāti — tādiem cilvēkiem kā Artūrs laikam nav redzamu asaru, bet viņš smilkst kā nopērts, padzīts suns, kas lūdzas līdzcietības. Man grūti sameklēt labvēlības vārdus, jo pašam pagurums sūc asinis. Bet Artūrs neprasa daudz, tikai piecu minūšu pacietības. Saviem jautājumiem viņš atbildes zina pats, lai cik apsēsta ir viņa galva. Pēkšņi viņš pienāk, nebēdā, ka mani traucē, izlej sūrumu; tikpat pēkšņi apklust un aizsteidzas, nesakarīgi mezdams garās, ļenganās kājas.

Bet šorīt viņam svaigāka tema:

„Domā — mani tur iespundētu — krītamās kaites dēļ?"

Nezināju, ka Artūram arī šī slimība, bet uzmetu savai izbrīnai maisu galvā — labāk lai Artūrs to nepamana.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopas gada sapulcē 10. februārī DV namā ar klusuma brīdi pieminēja pērngad aizsaulē aizgājušo vanadzi Veru Birgeru. Kopas priekšniece Ausma Magone pasniedza ziedus 100. vanadzei Mārai Holanderei - Blizzardai. Kopas priekšniece ziņoja par kopas darbību aizvadītajā gadā, bet par kases stāvokli ziņoja Ausma Plūdone. Jauno darbības gadu kopa sākusi ar vairāk nekā 4000 dol. atlikumu. Atsevišķi balsojot par kopas priekšnieci, ievēlēja līdzšinējo Ausmu Magoni, bet valdē Ausmu Plūdoni, Maigu Purēnu, Dr. S. Treiloni, Mirdzu Zvirgzdgraudu, Ainu Selgu, Hermīni Rūdolfu, Lauru Rūdolfu, Elzu Volmeru un Silviju Ozolu; kandidātos Stasija Butāna un Irēne Ernstsona. Daugavas vanadžu salidojumam martā par pārstāvēm izraudzīja Veru Bebri, Ausmu Magoni, Dr. S. Treiloni, Austru Plampi, Hertu Jurševsku, Ainu Selgu, Ausmu Plūdoni, Mirjamu Bērziņu, Stasiju Butāni un Mirdzu Zvirgzdgraudu. Sapulci vadīja Monika Jonāne, protokolu rakstot Silvijai Ozolai un Vijai Blodānei. Kopā apvienotas 103 vanadzes.

● Lietuvas valsts neatkarības dienas atceres svinības ievadīs ar dievkalpojumu visās trīs lietuviešu draudzēs — divās katoļu un luterāņu — 17. februārī pl. 11. Pl. 3 pēcp. svētku akts Centrālā tehnikumā (Bathurst un Lippington St.) lietuviešu valodā, bet pl. 4 angļu valodā ar māksliniecisk iem priekšnesumiem. Pl. 6 vakarā pieņemšana Lietuviešu baznīcas telpās, 1021 College St. Igauņu centrālā padome Kanadā Igaunijas valsts neatkarības dienas atceri rīko piektdien, 22. februārī, ar oficiālu pieņemšanu Igauņu namā. Svētku akts svētdien, 24. februārī, pl. 3 pēcp. Convocation Hall telpās.

● Sv. Jāņa draudzes padome, klātesot māc. I. Gaidem, 8. februārī pārrunāja draudzas budžetu, kas, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, pieaudzis. Galvenās pārrunas bija par bērnu un jauniešu vasaras nometni Saulainē. Nometnes nodarbību programmu izstrādās jau līdz pavasarim, cenšoties iesaistīt nometnē vairāk bērnu. Par zēnu un meiteņu vadītājiem pieaicinās universitātes vecāko kursu studentus, kas rūpētos par latviešu valodas uzturēšanu nometnē, kā arī, lai nometne būtu labi un priekšzīmīgi organizēta. Pirms nometnes darba vadītājiem būs jāpiedalās Divreiz divi nometnes vadītāju kursos jūnijā Boltonā. Saulaines nometnes atbildīgais vadītājs būs māc. I. Gaide, kam jau pieredze Gaŗezera nometnes vadībā. Iespējams, ka šovasar Saulaines nometnotājiem uzturēšanās maksa sakarā ar dzīves dārdzības celšanos būs lielāka. Personas, kas vēlētos strādāt nometnes vadībā, aicinātas pieteikties pie Saulaines pārvaldes priekšnieka A. Gaiķa, tālr. 461-3398, vai draudzes kancelejā: 921-3327. Vēl vienmēr tiek meklēts pastāvīgs Saulaines pārzinis.

● Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas jauniešu talantu pēcpusdienā 10. februārī bija pulcējušies 200 apmeklētāju, dodot svētdienas skolai 255 dol. atlikuma. Priekšnesumos piedalījās svētdienas skolas audzēkņi ar koŗa dziesmām, vijoles un klavieŗu solo, četrrocīgu klavieŗspēli, deklamācijām individuāli un divātā, priekšnesumiem raiti mijoties. Programmu pieteica jaunās paaudzes pārstāve Ilze Andžāne. Draudzes mācītājs I. Gaide īsumā pastāstīja par Saulaines bērnu un jaunatnes vasaras nometnes organizēšanas darbu. Bija iekārtota arī nometnes dalībnieku darbu skate — keramikas veidojumi, izšuvumi, audumi u. c. Ziedoto mantu izloze deva 125 dol. atlikuma. Loterijai spilvenus bija ziedojusi A. Kirša un M. Ozoliņa, gleznu — E. Smiltnieks, lācīšus — A. Krūgere un A. Kurse, sveci-pūcīti — R. Šteinbergs, un torti — M. Sproģe. Dāmu komiteja bija rūpējusies par atspirdzinājumiem.

● Sv. Jāņa draudze Ciešanu laiku sāks 3. martā pl. 11 ar dievkalpojumu un dievgaldu, atzīmējot arī dievnama 10 gadu atceri (1964. g. 8. martā). Pēc dievkalpojuma draudzes pēcpusdiena dāmu komitejas izkārtojumā. Archibīskaps A. Lūsis referēs par tematu Jēzus gleznās un īstenībā, papildinot stāstījumu ar slīdītēm no pirmkristiešu sienu gleznojumiem un Kristus attēliem vēlākajos mākslas darbos. Dāmu komiteja organizē azaida galdu.

● Jaunatnes kristīgās sadraudzības vakaru turpinājumā Sv. Andreja baznīcā 7. februārī piedalījās 10 jauniešu no Sv. Jāņa un Sv. Andreja draudzes, abu draudžu mācītāju J. Cālīša un I. Gaides vadībā. Māc. J. Cālītis stāstīja par savu darbu Arubas draudzē, Holandes Antiļu salu grupā pie Venecuēlas krasta, rādot arī slīdītes par baznīcas dzīvi un apkārtni. Pārrunāja ar jauniešiem viņu pieredzi vasaras nometnē un uzklausīja viņu ieteikumus šā gada nometnei. Nākošais sadraudzības vakars 21. febr. pl. 7 Sv. Andreja baznīcas telpās.

● Latviešu biedrības dāmu komitejas rokdarbu vakarā Latviešu namā pulcējās ap 20 dalībnieču, kas nodarbojās ar jostu aušanu vai arī strādāja pašu izvēlētos rokdarbus O. Mežules vadībā. Nākošā regulārā rokdarbnieču sanāksme 28. februārī, bet pēc tam katra mēneša pēdējā ceturtdienā Latviešu namā.

● Latviešu biedrības dāmu komitejas rīko 4. maijā kabarē vakaru ar Čikagas piecīšu piedalīšanos Lietuviešu namā (1573 Bloor St. W.), bet 11. maijā pl. 7 vak. balli Latviešu namā. Ballē uz trim ieejas kartēm varēs laimēt 3 stipendijas uz jauniešu vasaras nometnēm. Ja laimesta ieguvējs būs 18 g. vecs un vecāks, tas varēs piedalīties Divreiz divi nometnē ar 100 dol. stipendiju, bet jaunāks par 18 gadiem — vienu nedēļu samaksātu uzturēšanos Saulainē vai Sidrabenē. Sakarā ar izsludinātiem laimestiem, jauniešiem ieteicams šo sarīkojumu apmeklēt. Laimētājam naudu iemaksās nometnē, kuŗā tas piedalīsies. Principā stipendiju laimesti domāti jauniešiem, bet ja laimētājs nebūtu nometnotāja gados, viņš laimestu varēs kādam uzdāvināt.

● Latviešu namā kultūras dienu ietvaros 9. un 10. martā LNJAK sarīkojums — Šī māksla ir jauna. Programmā: 9. martā pl. 1 dienā mākslas un daiļamatniecības izstādes atklāšana, atvērta visu nedēļas nogali. Pl. 2 pēcp. klasiskās mūzikas koncerts. Ieeja 3 dol., studentiem un pensionāriem 2 dol. Piedalās Arturs Jansons (vijole), Juris Ķeniņš (čells), Pēteris Jurjāns, Māra Ezerkalna (klavieres) un Toronto latviešu studentu koris Juŗa Ķeniņa vadībā. Pl. 8 vak. balle. Ieeja 3,50 dol. LNJAK biedriem un veicinātājiem 2,50 dol. 10. martā pl. 3 pēcp. kokļu mūzikas koncerts, ieeja 2,50 dol., studentiem un pensionāriem 1,50 dol. Piedalīsies Montrealas koklētājas un dainotājas un kokļu ansambļa Alsunga dalībnieki Ilzes Valdmanes vadībā un Namejs Batraks. LNAK kultūras dienu noslēguma akts.

● Toronto latviešu filatelistu kopas sapulcē, piedaloties 12 biedriem, ievēlēja jaunu valdi, līdzšinējam kopas priekšniekam M. Zichmanim pēc 12 nostrādātiem gadiem šajā amatā vairs nekandidējot. Valdē ievēlēja līdzšinējo sekretāru Paulu Rudlapu, Jāni Roni un Ernu Alberingu, abus pēdējos no Bramptonas. Nākošā kārtējā kluba sanāksme 24. februārī P. Rudlapas mājā.

● Pulkv. Kalpaka atceres vakars 2. martā pl. 7.30 DV namā. Uzrunu teiks kalpakietis K. Tannis. Patriotiskus dzejoļus lasīs rež. E. Jurševskis. Piedalīsies TLB koklētāju ansamblis.

● Dzejnieka Viļa Plūdoņa 100 gadu dzimšanas dienas atcere 9. martā pl. 7.30 vak. DV namā. Par dzejnieku stāstīs rakstnieks Arnolds Rasa-Skujiņš. Priekšnesumos Plūdoņa darbi.

● Rakstnieku cēliens kultūras dienu ietvaros 24. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā. Sarīkojumu vadīs Guna Ikona. Cēlienu rīko LPB Toronto preses kopa.

● Par TLB sestdienas skolas duplikātora dāvinājumu Toronto latviešu pensionāru apvienībai skolas vadītāja A. Martinsone lūdz aizrādīt, ka rakstu pavairojamais aparāts skolai stāvējis nelietots jau 2 gadus un nolietošanās dēļ izsvītrāts no inventāra. Aparāts piedāvāts gaidām, bet pēdējās atteikušās. Pēc tam tas nodots pensionariem.

● No latviešu pensionāru apvienības valdes locekļa amata konstruēšanās sēdē atteicies Nikolajs Pētersons, kas apvienības gada sapulcē bija ievēlēts ar 122 balsīm; viņa vietā valdē uzaicināts nākošais kandidāts A. Vāgners. N. Pētersons izstājies arī no apvienības 10 locekļu direktorijas.

● Humber Memorial slimnīcā 7. februārī 79 gadu vecumā mirusi Benita Anšmite. Aizlūgumu Turner Porter bēŗu mājā Misisāgā 10. februārī vadīja archibīskaps A. Lūsis. Nelaiķi nākosa dienā uz Jorkas latviešu kapiem izvadīja Sv. Andreja draudzes mācītājs J. Cālītis. Aizgājēja atstāj Toronto meitu Ilonu Nulli ar ģimeni un māsu, bet otru meitu Hedu de Matuti ar ģimeni Venecuēlā, kas bija ieradusies arī uz bērēm, un 4 mazbērnus.

● Toronto latviešu pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu svētdien, 17. martā, pl. 2 pēcp. Latviešu namā. Programmā piedalīsies dziedoņi Alberts un Zenija Vītoli un DV tautas deju kopa Daugaviņa. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dol.

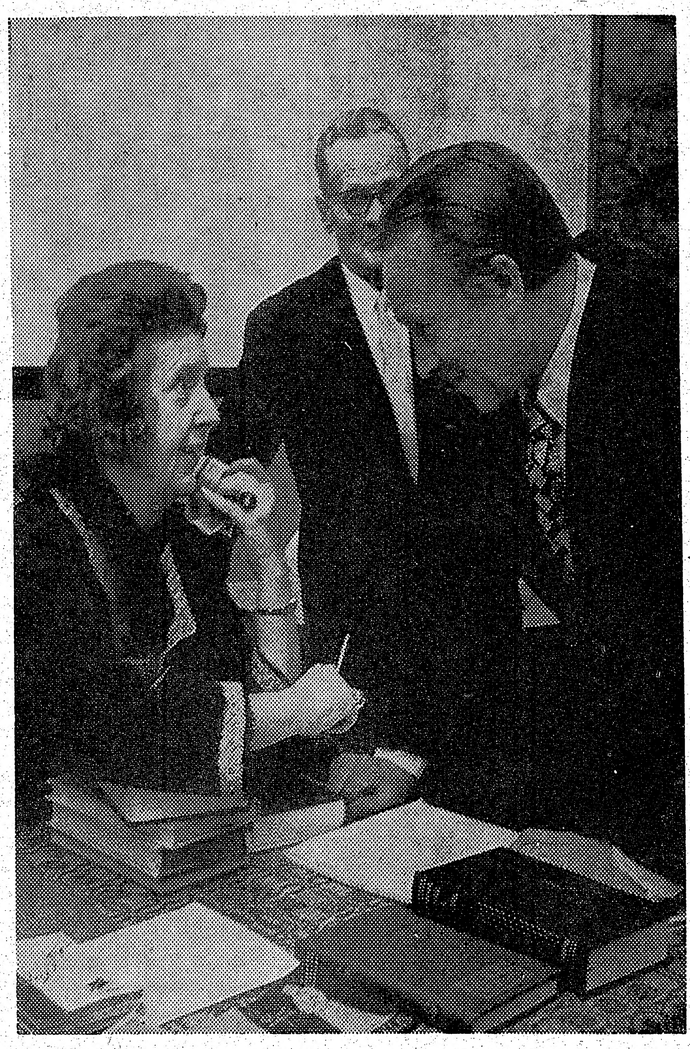

Konsuls Dr. E. Upenieks pie grāmatu galda Oļģerta Liepiņa pēcpusdienā Toronto iepazīstas ar autora jaunākajām grāmatām. Viņam paskaidrojumus sniedz dzejniece Guna Ikona.
Foto: J. Liģers

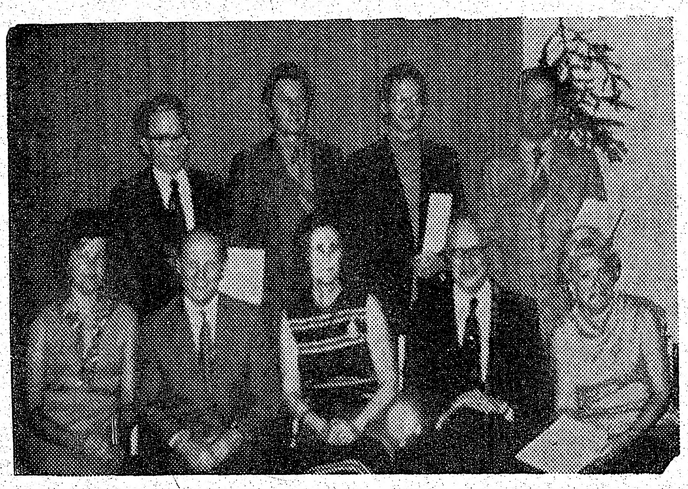

DV teātŗa darbinieku sarīkojumā DV namā Toronto DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka par sevišķiem nopelniem DV mērķu un darba sekmēšanai pasniedza DV KV Atzinības rakstu vairākiem teātŗa darbiniekiem. Augšējā attēlā apbalvojuma saņēmēji un viesi, no kreisās: Vija Vare, DV KV priekšsēdis E. Krūka, Daudzkultūru projektu departamenta pilnvadotais pārstāvis Ontario G. P. Allens ar dzīves biedri Dorisu (pa kreisi) un Maija Gaiķe; aizmugurē no kr. Stanislavs Butkēvics, Valdis Vare (sudraba medaļa), Valdis Martinsons un Ziedonis Upīte.
Foto: H. Miķelsons

Ar Tartifu uz Sadberiju

DZIESMU SPĒLES ZAĻĀ PĻAVĀ IZRĀDE MARTĀ TORONTO

DV teātris Kanadā ar prof. Dr. A. Straumaņa iestudēto Moljēra komēdiju Tartifs viesosies 9. martā Sadberijā. Izrādi izkārtojusi DV Sadberijas nodaļa 3. Latviešu teātŗa dienās Toronto; kā zināms, iestudējums ieguva Ādolfa Alunāna piemiņas balvu. Bija iecerētas viesizrādes arī Bostonā, Filadelfijā u. c., bet degvielu krize ASV turneju aizkavēja. Iespējams, ka tā varēs notikt pēc stāvokļa uzlabošanās. Daudzkultūru teātŗa apvienības vadītāja Inta Purva ievadījusi sarunas par Tartifa izrādi Etobikokas 100 gadu atceres svinībās aprīlī.

Sestdien, 4. maijā, pl. 7.30 vak. un svētdien, 5. maijā, pl. 5 pēcp., DV teātris sniegs čechu autora Jara Beneša dziesmu spēli Zaļā pļavā Ernesta Jurševska režijā. Tēlotāji: Arnolds Putniņš, Skaidrīte Darkēvica, Alfrēds Spricenieks, Edgars Ābele, Stanis Butkēvics, Vija Vare, Liene Mārtinsone, Valdis Mārtinsons, Ziedonis Upīte un Herta Jurševska. Dziesmas iestudē mūzikālais vadītājs Imants Sakss; skatuves meistars un izrādes vadītājs Ēvalds Kalviņš, dekorātors Valdis Vare, apgaismotājs Valdis Turķis. Bez tam vēl piedalās sieviešu koŗa Zīle 6 dziedātājas ar solisti Mirjamu Bērziņu, DV vīru koŗa 4 dziedātāji u. c., pavisam kopā 30 tēlotāju un dziedātāju. Dziesmas pavadīs deju kapella Runči trīmdā, skaņu meistars I. Ķipis. Čechu tautas dejas dejos 6 deju kopas Daugaviņa dejotājas. —ls—

ZIEMEĻAMERIKAS BALTIEŠU MEISTARSACĪKSTES SLĒPĒŠANĀ

notiks igauņu sarīkojumā Devil's Elbow slēpētavā Bathany, Ontario, visām vecuma grupām. Sestdien, 2. martā, kalnu slēpēšanā (slaloms, milzu slaloms); svētdien, 3. martā, distancēs (cross - country). Tuvāka informācija un pieteikumu veidlapas saņemamas no LSAK slēpēšanas nozares vadītāja V. Kļaviņa, 151 Evelyn Ave., Toronto, Ont.; tālr. 762-7188. Visiem sacīkšu dalībniekiem, latviešu slēpētājiem, jābūt reģistrētiem Latviešu sporta apvienībā Kanadā, vai ASV latviešu sporta pārvaldēs.

DV ZIBEŅTURNĪRS NOVUSĀ

Toronto DV novusa kopas rīkotā zibeņturnīrā piedalījās 13 spēlētāji. Spraigās sacensībās kaut gadījās arī pārsteigumi, finālā iekļuva P. Kalniņš un V. Teteris. Uzvarēja V. Teteris, 2. v. P. Kalniņš, 3. v. H. Vaits. Uzvarētāji saņēma balvas.

SACENSĪBAS ŠAUŠANĀ

DV šaušanas kluba rīkotās spēlētāji. Spraigās sacensībās, vienību notiks svētdien, 3. martā, pl. 10 no rīta. Latviešu šāvējiem pulcēties Igauņu namā 958 Broadview Ave. Notiks arī šaušana ar pistolēm. Darbosies pieaugušo un jauniešu klases. Balvas izsniegs šautuvē. Dalībnieku reģistrācija 15 min. pirms sākuma.

Otra nama iespējas Ņujorkā

Gada sākumā DV Ņujorkas apvienība nolēma iegādāties jaunu lielu namu ar daudzām blakustelpām un iespējām plašākiem sarīkojumiem. Tagad draudze ierosinājusi iegādāties lielu jaunu draudzes namu Bruklinā; ieceri apsprieda draudzes pilnsapulcē 10. februārī.

Pirkšanai nodomātais nams ir netālu no Bruklinas pilsētas valdes nama, tiesu ēkām un galvenā pasta, samērā labā satiksmes rajonā, kur var izlietot kā savas mašīnas, tā pilsētas satiksmes līdzekļus. Māja ir līdzšinējais Bruklinas inženieru klubs, kas draudzei piedāvāts jau 1972. gada augustā par 200.000 dolariem. Oficiāls novērtējums ir 175.000 dol., bet draudze toreiz piedāvāja 100.000 dol., uz ko pārdevēji nereaģēja. Tagad sarunās panākta vienošanās par pārdošanas cenu 120.000 dol; vēl jāpieskaita puse no aģenta likmes un citiem izdevumiem, ap 3.250 dolaru.

Trīsstāvu ēkā ir divas sēžu zāles, darba istaba, garderobe, sešas telpas mācītāja dzīvoklim, otrs 4 telpu dzīvoklis, noliktava un dažādas saimniecības telpas. Aizmugurē neliels dārziņš.

Jaunā draudzes nama iegādes fondā uzkrāti 51.500 dolaru, solījumos pieteikti 6000, bet vēl īpašā fondā ir 4000 dolaru. Draudzei ir nams, ko varētu pārdot par apmēram 50.000 dolariem. Iecerot vēl vienu līdzekļu vākšanas akciju, vajadzīgo summu varētu sadabūt. Bez tam draudzei ir vēl daži testamenta novēlējumi šāda īpašuma iegādei.

Iecerētajam namam vajadzīgos remontus būvuzņēmējs aprēķinājis 15.700 dol. apmērā, bet, pieskaitot pēdējā laika dārdzības pieaugumu, tie varētu būt ap 25.000 dol. lieli. Uzturēšanas izdevumos draudze par divām baznīcām un draudzes namu gadā izdod 12.000 dolaru. Līdzšinējam draudzes namam Bruklinā gadā izdod ap 2300, ieskaitot remontus ap 3400 dolaru.

Piedāvāto namu apskatījuši vairāki lietpratēji, tāpat arī daļa draudzes locekļu. Par to pārrunāts valdes sēdēs, atsevišķās novada sanāksmēs un privātās pārrunās. Vērtējumi izteikti brīvi, kā arī izdarītas kalkulācijas. Pieredze likusi būt apdomīgiem, lai gan Iekšpilsētas (Bruklinas) novada komiteja un dāmu komiteja to ieteikusi iegādāties.

Pēc draudzes gada pārskata Bruklinā dzīvo 415 draudzes locekļu vai par 29 mazāk nekā iepriekšējā gadā. Visos piecos Ņujorkas pilsētas rajonos draudzes locekļu skaits samazinājies kopā par 91, bet ārpusē nedaudz pieaudzis. Šogad draudzē skaita 3276 dvēseles vai par 75 mazāk kā pirms gada. Noturēti 200 dievkalpojumi, nokristīti 25 bērni, iesvētīti 42 jaunieši, salaulāti 16 pāri un izvadīti 65 mirušie.

Vairums draudzes locekļu dzīvo Longailendā — 788 cilvēki. Tur draudzei ir sava Salas baznīca. Pilsētā visvairāk apdzīvotā daļa ir Kvīnsa ar 424 locekļiem, kam seko Bruklina ar 415, Bronska ar 359, Manhatena ar 162 un Ričmonda ar 30 draudzes locekļiem. Ņudžersijā dzīvo 523, Vestčesterā 241, bet pārējie izkaisīti pa dažādām tuvākām un tālākām vietām.

No budžetā paredzētiem 98.000 dol. draudze pagājušā gadā ieņēmusi 97.723 dolarus. Te nav ieskaitīti dažādi citi 29 konti dažādām draudzes darbības nozarēm, kopsummā par 70.800 dolariem. Bez tam draudzes četru īpašumu kopvērtība ir 446.537 dolari. Kopā ar inventāru un ieguldījumiem akcijās draudzes īpašumā ir 673.434 dolaru.

Atlīdzībai izdots 40.000 dol. (3 mācītāji, darbvede, 5 ērģelnieki, koŗa diriģents, papilddarbinieki), skolām 15.200, dažādiem īpašumiem 18.000 dolaru, bet darbības kārtējie izdevumi gandrīz 14.000 dolaru. No draudzes nodevām ieņemts 70.700, no kollektēm 13.041, ziedojumi 3850, ar Lieldienu un Ziemsvētku aploksnēm saņemts 10.128 dolari.

Draudzē izveidojušies pieci darbības rajoni, darbojas 5 pamatskolas un divas vidusskolas, katrā novadā darbojas dāmu komiteja, bet draudzi apkalpo trīs mācītāji. Draudze dievkalpojumus notur ne tikai savās abās baznīcās, bet arī vairākās citās vietās īrētās baznīcās un vasaras nometnē Katskiļos vasarā.

V. I.

Steidzīgi vajadzīgs

PĀRVALDNIEKS

Latviešu namam,

491 College Street Toronto.

Vēlams precēts pāris.

Brīvs dzīvoklis, atalgojums pēc vienošanās.

Zvanīt 922-2931, vakaros 465-4803

Līdzšinējā Latviešu nama sekmīgā pārvaldniece veselības apstākļu dēļ vēlas darbu atstāt, kādēļ nama valde gaida aizstājēju, lai tas nāktu no pašu latviešu vidus. Darbs piemērots kā precētam pārim, tā vieniniekam ar nepieciešamām angļu valodas zināšanām. Vēlams tomēr precēts pāris.

Apmeklēsim nama dāmu komitejas sarīkojumu — pankūku balli 23. februārī.

Nākošās nama valdes vēlēšanas notiks 24. martā.. Iegādāsimies īpašuma akcijas un būsim nama līdzīpašnieki

Latvieši, neaizmirstiet savu namu, tas ir jūsu!

Ed. Koks,
Latviešu nama saimnieciskais vadītājs

KANADAS ZIŅAS

SADBERIJA

Sadberijas latviešu ev. lut. draudzes ilggadējais priekšnieks Vitolds Kārkliņš apbalvots ar Latvijas ev. lut. Baznīcas virsvaldes atzinības rakstu par uzticīgu darbu draudzē un Kristus baznīcā. „Tie, kas labi veikuši amatu, iegūst cienītu stāvokli un daudz priecīgas drosmes ticībā, kas saķņojas Jēzū Kristū." Ar šiem apustuļa Pāvila vārdiem, kas rakstīti arī atzinības rakstā, draudzes mācītājs Eduards Ķerģis Baznīcas virsvaldes un archibiskapa uzdevumā pasniedza atzinības rakstu Vitoldam Kārkliņam, novēlot Dieva palīgu turpmākā darbā.

L. G.

HAMILTONA

Sestdien, 2. februārī, Sv. Josefa slimnīcā mirusi Genoveva Upeniece, dzim. Strucinska. Nelaiķi 6. februārī pēdējā gaitā no Lady of Lourdes katoļu baznīcas izvadīja uz Holy Scepulchre kapiem.

Latviešu baznīcas lejas zālē 23. februārī pl. 6.30 Hamiltonas latviešu gaidu un skautu vienības gada svētki ar aktu un uzvedumu „Pirmā skolas diena atbrīvotajā Latvijā" K. Lapiņas iestudējumā.

ALA skaņu un krāsu filmas

„MĒS, LATVIEŠI, BRĪVAJĀ PASAULĒ 1972. GADĀ

atkārtojums 17. februārī pl. 4.30 pēcpusdienā DV namā Toronto.

Tā būs pēdējā izrāde

DV Toronto nodaļa

MONTREALA

Ik gadus Montrealas latviešu skola atceras Draudzīgo aicinājumu, un ik gadus Montrealu apciemo viesi — Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš H. Miķelsona vadībā. Sarīkojums notika 2. februārī Sv. Lūka skolā ar Mārtiņa Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot. Sevišķi būtu jāatzīmē šo jauniešu pūles un veikums, kas lugu sagatavojuši brīvajā laikā ārpus savām skolas gaitām Kanadas skolās un latviešu ģimnazijā. Lai latvisks paldies jauniešiem un H. Miķelsonam, kuŗu pūles vainagojās sekmēm. Izrādes vēl būs Hamiltonā, Otavā, Londonā, Bafalo un citur. **Agrumu Pēteris**

Montrealas kreditsabiedrības gadskārtējā biedru sapulce 2. martā pl. 3.30 pēcp. Latviešu namā. Pēc sapulces atspirdzinājumi.

Montrealas inženieru kopas un citu technisko darbinieku gada sapulce trešdien, 6. martā, pl. 7.30 vakarā Latviešu namā.

Deju kopas Ačkups sarīkojums — Lai rūc mana istabiņa — 16. martā Montreal West City telpās. P. A.

VELTAS VILSONES

AUDUMU IZSTĀDE

No 5. febr. līdz 2. martam

no plkst. 9.30 līdz 5.30 vak.

(svētdienās un pirmdienās slēgta)

THE CRAFT GALLERY,

29 Prince Arthur Ave., Toronto, Ont.

Sauliešu 25 g. darbības atcere

DV Saules nodaļa Manheimā, Rietumvācijā, kas darbojas 8252. LS būvrotas paspārnē, 26. janvārī ar dievkalpojumu un saviesīgu vakaru atskatījās uz 25 darbības gadiem. Rietumvācijas latviešu sabiedriskajā dzīvē tas bija nozīmīgs notikums.

1948. gada 17. augustā 29 iniciātori nodibināja savu DV nodaļu un ievēlēja pagaidu valdi — priekšsēdi Mārtiņu Robiņu, viņa vietnieku Arvīdu Bērziņu, sekretāru Richardu Kalniņu, kasieri Andreju Gobu un biedrzini Jāni Kraukli, kas lūdza Vācijas amerikāņu zonas DV zemes valdi ļaut jaunajai nodaļai saukties par DV Manheimas nodaļu, jo tolaik latviešu 8252. būvrota bija stacionēta Bad-Nauheimā. Lūgumā bija teikts, ka pieņemams būtu arī nosaukums DV Saules nodaļa, atceroties Saules kauju 1263. gadā. Zemes valde nodaļu apstiprināja 1948. gada 11. oktobrī, dodot tai Saules nosaukumu. Šo dienu tad nu uzskata par nodaļas dibināšanas datumu.

Pirmajās valdes sēdēs lēma par pabalstu piešķiršanu Eslingenas latviešu apmetnes kara invalidiem un par Latvijas valstsvētku rīkošanu Bad-Nauheimā. Jau vienā no pirmajām pagaidu valdes sēdēm nodaļā uzņēma 45 jaunus biedrus. Aizvadītajos darbības gados nodaļa iekārtojusi bibliotēku ar apm. 900 grāmatām, arī jaunākiem publicējumiem. Līdz 1954. gadam nodaļa organizēja 2 kino izrādes nedēļā, kuŗas apmeklēja arī cittautieši. Darba apstākļu dēļ šis pasākums tomēr bija jāpārtrauc. 1953./54. gadā nodaļa varēja lepoties arī ar savu drāmatisko kopu, kuŗa Sandras Sējas-Amatnieces režijā iestudēja, un kā pašu mājās, tā citās LS rotās un latviešu novietnēs izrādīja Mārtiņa Zīverta Kāds, kuŗa nav, un Franča Molnāra Spēle pilī. 1956. gadā nodaļa noorganizēja Elzas Zīvertes un Nellijas Zālītes koncertturneju 12 Rietumvācijas latviešu apmetnēs.

Iemīļoti bija nodaļas rīkotie karnevāla vakari un Maija balles. Lai piesaistītu sarīkojumiem tautiešus, kuŗi nav rotas piederīgie, kā arī cittautiešus — latviešu draugus un tos iepazīstinātu ar mūsu tautas problēmām, rīkoti arī 14. jūnija dievkalpojumi un 18. novembŗa akti Manheimas vācu baznīcās un koncertzālēs. Bez tam nodaļa atsaukusies uz gandrīz katru referāta vai koncerta piedāvājumu, ko rīkojuši Rietumvācijas DV zemes valde vai Latviešu centrālā komiteja. Tā Manheimā viesojušies daudzi mūsu pazīstamākie mākslinieki un sabiedriskie darbinieki, tāpat deju un teātŗu ansambļi. 25 gadu tecējumā notikuši ap 300 dažādi sarīkojumi. Krietns ir arī nodaļas veikums aprūpes laukā. Pēdējos 10 gados savākts ziedojumos ap 30.000 vācu marku. Nodaļa bijusi atsaucīga arī Bērzaines izbūves un izdaiļošanas darbos, bez cita ziedojot masīvu ozolkoka galdu konferenču telpai. Nav arī aizmirsta tautiešu kapu kopšana Manheimas kapsētās. Šī darba rezultātā nodaļa 1956. un 1972. gadā atzīta par sekmīgāko Rietumvācijā.

Laika tecējumā DV Saules nodaļas priekšsēži bijuši Mārtiņš Robiņš, Arvīds Bērziņš, Paulis Kubuliņš, Valdemārs Kubuliņš, Egons Nedesons, Valdemārs Amatnieks un Verners Rantiņš, bet kopš 1958. gada nodaļu nepārtraukti vada Dr. med. Jānis Platais. Bez viņa pašreizējā valdē darbojas priekšsēža vietnieks un kasieris Visvaldis Šņoriņš, sekretārs Arturs Korns, sarīkojumu kārtotāja Biruta Celma un biedrzinis Varis Kļaviņš. Nodaļā pašreiz apvienots 61 biedrs.

Darbības atceres svinības 26. janvārī ievadīja ar dievkalpojumu vietējā amerikāņu garnizona baznīcā, ko vadīja LS rotu latviešu mācītājs A. Celms, bet ar mūzikāliem priekšnesumiem kuplināja operdziedone Ludmila Sepe-Ešе.- Dievkalpojuma pirmo daļu pabeidza ar Latvijas himnu, bet otrā bija L. Sepes-Ešes koncerts, pavadījumus spēlējot Emīlam Gerhardam. Bija ieradies ap 100 baznīcēnu.

Apmēram tikpat daudz dalībnieku bija saviesīgajā vakarā 8252. rotas novietojumā. Pēc īsas nodaļas priekšsēža Dr. J. Platā uzrunas jubilārus pirmais sveica 8252. rotas komandieris maj. K. Siljakovs. Rietumvācijas DV valdes vārdā, pievienojot sveicienus arī no DV Viestura rotas Ludvigsburgā, sauliešus cildināja LCK pārstāvis Bādenes-Virtembergas apgabalā A. Būrmeistars, pēc viņa sumināju mu nodeva LCK pārstāvis Hesenes apgabalā A. Stuburs, arī no DV Frankfurtes nodaļas. Turpmāku sekmju vēlējumus DV centrālās valdes vārdā, bet jo sevišķi no DV jaunatnes izteica B. Šmita-Kalēja, bet personisko apsveicēju virkni pabeidza Kaizerslauternas latviešu komitejas priekšsēdis un DV Mežotnes nodaļas valdes loceklis E. Kazekovskis.

Daudz bija rakstveida apsveikumu, to vidū no kādreizējā Latvijas ministra un sūtņa, kā arī Rīgas lielvecākā R. Liepiņa, LCK valdes priekšsēža A. Cipuļa, Rietumvācijas DV valdes locekļiem J. Leitīša, A. Mežala, J. Glāznieka un O. Baltputna, Rietumvācijas vanadžu priekšnieces T. Gūtmanes, LKIA centrālās valdes priekšsēža L. Gūtberga, latviešu YMCAs ģenerālsekretāra A. Ludriksona u. c. Sauliešus sveica vairums Rietumvācijas DV nodaļu un daudzas privātpersonas. Vč.

Apvienotais vīru koris kultūras dienu ietvaros dzied Viestura vīru kora sarīkojumā Lietuviešu zālē Toronto. Koncertu noklausījās 650 apmeklētāju. Augšējā attēlā koris dzied Emīļa Melngaiļa Jau vakarblāzma dziest no J. Raiņa Uguns un nakts, diriģējot Daumantam Vītolam. Koncertā piedalījās 80 dziedātāju. Foto: J. Ligers

Divu mākslinieku gleznu izstāde Mineapolē

Kultūras dienu sarīkojumu ietvaros Mineapoles - St. Paulas latviešu ev. lut. draudzes un studenšu korporāciju kopa Minesotā bija noorganizējusi arī gleznu izstādi ar divu Filadelfijā dzīvojošo latviešu gleznotāju — Arnolda Treiberga un Oskara Skušķa — piedalīšanos. Izstāde Mineapoles latviešu nama lielajā zālē ilga trīs dienas. Kultūras dienas Mineapolē ar īsu uzrunu ievadīja V. Miķelsons, bet mākslas izstādi atklāja Jānis Kalmīte, iepazīstinādams izstādes apmeklētājus ar A. Treiberga un O. Skušķa daiļradi, raksturodams abus šos mākslinieku par izciliem meistariem latviešu gleznieciecībā. Tālāk J. Kalmīte norādīja, ka Arnolda Treiberga darbos dominējot klusināts lirisms, bet Oskara Skušķa — kāpināts drāmatisms. Tāpat abu šo mākslinieku darbos esot saskatāma latviska pasaules izjūta un teiksmainība.

Ka Kalmītes teiktais atbilst patiesībai, par to ikviens varēja pārliecināties, tuvāk iepazīstoties ar abu mākslinieku gleznu klāstu. Visās A. Treiberga 24 izstādītās gleznās bija viegli klusināts lirisms, ietērpts mēļās, harmoniskās krāsu gammās. Jo sevišķi te gribētos atzīmēt abus Latgales ezerus, Mūsmājas, Māja kokos, Logā un dainiski teiksmaino Jāņu nakts. Savu darbu ievirzē Arnolds Treibergs parādās kā izteikts teiksmainā reālisma pārstāvis latviešu gleznieciecībā. Šajā sakarībā J. Kalmīte pieminēja Jāni Valteru, Valdemāru Matveju, Jāni Cielavu un Jūliju Jēgeru, kuŗu darbos arī redzam daudz klusināta lirisma un teiksmainības.

Pievēršoties izstādītiem Oskara Skušķa darbiem, atzīmējams, ka arī viņš sasniedzis izcilu meistarību. Starpība starp Treibergu un Skušķi ir tā, ka Skušķa darbos redzams kāpināts drāmatisms, pretstatā Treiberga klusinātam lirismam. Šis kāpinātais drāmatisms jo sevišķi spilgti dominē tādos darbos kā Mana zeme, Sadegusi zeme, Sāpes, Sērdieņu dziesma, Veļu laiva u. c. Arī šo darbu kompozicionālā uzbūve, tāpat arī pretstatos uzliktais zili - zaļi - sarkanais un melnais krāsu zieds, un krāsu pastozie triepieni, norāda uz šo kāpināto drāmatismu un dziļu sāpju smeldzi. — A. Treibergs, apcerēdams O. Skušķa gleznu skati, kādreiz rakstīja: „Skušķis nerunā, bet sauc." — Tā ir liela patiesība. Ikviens Skušķa darbs ir kā tāda saucēja balss, vai, izsakoties J. Kalmītes vārdiem: „Viss te dziļāk mīlēts un dziļāk justs."

Skušķis glezno ekspresionistiskā ievirzē, bet ar savu personisku, īpatu „rokrakstu". No šajā izstādē redzamās 21 Skušķa gleznas sevišķu ievērību izpelnījās darbi no mākslinieka iecerētā cikla Kurzemes cietoksnī. Visi izstādītie darbi — tiklab Treiberga, kā Skušķa — bija darināti eļļas technikā.

Ē. T.

SĪKĀS ZIŅAS

Krievijai ir visvairāk robežu ar citām valstīm, kā nevienai citai, proti, 12 — ar Norvēģiju, Somiju, Poliju, Čechoslovakiju, Ungāriju, Rumāniju, Turciju, Irānu (Persiju), Afganistanu, Mongoliju, Ķīnu un Ziemeļkoreju, Baltijas valstis neieskaitot. Pasaulē visgarākā nepārtrauktā robeža starp divām valstīm ir Kanadai un ASV — 4000 jūdžu.

Amerikānim, kas aizgājis pensijā, atlicis caurmērā dzīvot vairs tikai 2½ gadus, kā ziņo American Medical Assotion. Nevarēdami vairs strādāt ierasto darbu, viņu domas vairāk saistās ap nezināmo nākotni. Pavairojušies arī slimību un pašnāvību gadījumi, kā ziņo izdevums Executive Fitness Newsletter.

Indijā katru dienu piedzimst 60.000 bērnu vai 21 miljons gadā. Gadā mirst astoņi miljoni cilvēku. Indijā cilvēku skaits ik gadu pavairojas par 13 miljoniem. —m—

Ziemeļu kapsēta

IZVILKUMI NO RASMAS AIZUPES DRĪZUMĀ IZNĀKOŠĀS GRĀMATAS SEŠPADSMIT GADI SIBIRIJĀ

Kad pagājušā gadu simtenī Krievijas žandarmerijas korpusa komandieris ieteica ķeizaram Nikolajam I visus revolūcionārus izsūtīt uz dzīvi Sibirijas polārajā joslā, cars pavēlēja vispirms uz šiem tālajiem ziemeļiem nosūtīt lietpratēju komisiju, kuŗai būtu jānoskaidro dzīves apstākļi Ziemeļu ledus okeana piekrastē.

Kad komisija pēc kāda laika atgriezās un caram ziņoja par patiesajiem dzīves apstākļiem polārajā joslā, Nikolajs I, kuŗu uzskatīja par bargu valdnieku, strikti noteica: „Pilnīgi neiespējami! Mēs nevienu cilvēku nedrīkstam piespiest dzīvot šādos drausmīgos apstākļos!"

Tā kā izsūtītie no Dienvidsibirijas bieži aizbēga uz ārzemēm, cara valdība vēlāk tomēr bija spiesta bīstamākos revolūcionārus nosūtīt tālāk uz ziemeļiem. Tā arī tagadējā komūnisma tēvu un „pravieti" Ļeņinu žandarmerija novietoja Jeņisejas krastos, Kureikā, visai tuvu polārās joslas dienvidu robežai.

Bet grū i ir salīdzināt to lepno dzīvi, kādā Ļeņins pavadīja te savus izsūtījuma gadus, ar to nelaimīgo vienā naktī pēkšņi sagrābto latviešu cilvēku iztikšanu. Ļeņinam lielas naudas summas arvien piesūtīja viņa māte. Bez tam — pie viņa atradās arī simtiem tūkstošiem rubļu partijas naudas, kuŗu tas šķieda bez jebkādiem norēķiniem. Kad pie Ļeņina pēc financiālas palīdzības griezās daži citi trūcīgākie partijas biedri izsūtījumā, viņš tiem strupi atbildēja: „Lieciet mani mierā, partija nav nekāda palīdzības kase..." Piebilstams, ka Ļeņins pat turējis sev apkalpotāju, kādu jaunu, tikai 15 gadus vecu meiteni.

Kad Rasmu Aizupi un citus nelaimīgos milzīgās lielaivās veda uz vēl daudz tālākiem ziemeļiem — līdz pat Jeņisejas grīvai, pavadoņi laivas pie Kureikas apturēja, izlaida pasažierus krastā un uzaicināja apskatīt „slavenā proletāriešu" vadoņa agrāko izsūtījuma vietu. Tagad tur bija ierīkots lepns mūzejs Ļeņina piemiņai.

Kad latvietes vilcinājās mūzeju apskatīt, pavadoņi jautāja: „Kādēļ jūs to nevēlaties redzēt?" Sekoja īsa atbilde: „Mēs esam pārāk nogurušas..."

Liellaivām turpinot ceļu uz ziemeļiem, tās bieži apturēja savu gaitu un izlika krastā ieslodzītos pa vairākiem simtiem. Tur bija redzamas kaut kādas ēkas vai cilvēku mājokļi. Kad kāda pilnīgi tukša klajuma malā izlika vienu brigādi, tikai 13 cilvēkus, galvenokārt tukumniekus, pārējie laivās palikušie ar drebošām sirdīm un asarām acīs noraudzījās uz šiem nelaimīgajiem tautiešiem. Tukumnieki turpretim nostājās ar sejām pret aizbraucējiem un nodziedāja Dievs, svētī Latviju...

Liellaivās palikušie tikai māja ar rokām, bet tad uz kāda Latvijas armijas bij. kareivja, pēc tautības žīda, ierosinājumu, aizbraucēji atbildēja ar vakara jundas dziesmu: Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils...

Tad tālāk vestie nonāca ne mazāk briesmīgā sniega un ledus tuksnesī — Dorofejovskā. Te izlika no laivām pēdējos 300 izsūtītos — latviešus, žīdus, kalmikus un Volgas vāciešus. Visi cerēja, ka te būs kāda pilsēta vai miests, bet īstenībā bija redzamas tikai pāris būdiņas, kuŗas īsās vasaras laikā bija uzcēluši zvejnieki un deviņu garo ziemas mēnešu sākumā atkal aizbraukuši atpakaļ uz dienvidiem.

Izkāpjot šajā postažā, drausmīgā vējā un salā, lai gan bija jau jūlija mēnesis, Rasma Aizupe ar māsu meklēja kādu patvērumu un tādu atrada kādā upes viļņu agrāk izgrauztā krastmalas alā.

Tā bija viņu pirmā diena šajā Ziemeļu kapsētā, kur jau pēc dažiem gadiem apmira gandrīz visi izsūtītie. **A. K.**

Kultūras dienu dalībnieki Ņujorkā noklausās ALAs goda priekšsēža Alfreda Bērziņa atklāšanas runu. Diskusijas, referāti un grāmatu skate katru dienu pulcināja ap 200 tautiešu. Tikpat daudz apmeklēja koncertu. Foto: Bruno Rozītis

Pētis Celsmes līdzekļu izlietošanu

Vecо ļaužu mītnes iegādes fonds Celsme ASV savā 2. februāŗa padomes sēdē Ņujorkā nolēma nodot uzkrātos līdzekļus, gandrīz 40.000 dolaru, Amerikas latviešu apvienības aprūpes birojam veco ļaužu vajadzībām. Šo latviešu sociālās labdarības bezpeļņas organizāciju nolēma nelikvidēt, bet radīt sešu cilvēku padomi, kas nākamā gadā pētīs darbošanās iespējas.

Celsme radās pirms apmēram 6 gadiem, pārņemot 10.000 dolaru no Amerikas latviešu apvienības Aprūpes biroja veco ļaužu fonda. Līdzekļu vākšanas akcija nedeva gaidītos rezultātus, un tā veco ļaužu mītņu iegādi nevarēja īstenot. Pēdējos divos gados darbība bija apsikusi.

Celsmes 2. februāŗa padomes sēdē Ņujorkā piedalījās Amerikas latviešu apvienības, Latviešu ev. lut. draudžu apvienības, Daugavas Vanagu organizācijas un Amerikas latviešu palīdzības fonda pārstāvji, bet Latviešu kaŗa invalidu apvienība savu pārstāvi nebija sūtījusi. Visas šīs organizācijas veido Celsmes sastāvu.

Celsmes valdes priekšsēdis K. Balodis ziņoja, ka grūti atrast piemērotu namu. Nesen viņš apskatījis divus piemērotus īpašumus Longbīčā, netālu no Ņujorkas, jūrmalā. Viens īpašums bijis ar 7 dzīvokļiem par 75.000 dolariem, otrs ar 22 dzīvokļiem par 225.000 dolariem. Pirmajā gadījumā pārdevējs nav vēlējies atkāpties no prasītās cenas, otrā — būvēšanas likumi nolieguši celt veco ļaužu namu.

Revīzijas komisijas pārstāvis A. Lejiņš aizrādīja, ka nevar konstatēt, vai valde un padome ir pietiekami daudz pielikusi pūļu. Padomes sēdes notikušas tikai reizi pa diviem gadiem, uz valdes sēdēm neviens nav aicināts. Līdzekļu noguldījumi paviršī apsaimniekoti, neieguldot izdevīgāk, un šādā veidā zaudējot 3 līdz 4000 dolaru.

Pārrunājot turpmāko darbību, priekšsēdis K. Balodis norādīja, ka vajadzētu izlietot konsultācijas firmu pakalpojumus un noskaidrot Celsmes darbošanās iespējas.

Sēdē pārrunāja divus vecus lūgumus piešķirt līdzekļus veco ļaužu mītņu celšanai vai iegādei. Ņujorkas draudze paredzējusi ierīkot Katskiļu kalnos, ap 120 jūdžu no Ņujorkas pilsētas, veco ļaužu atpūtas namu. No Kalamazū saņemts lūgums piešķirt līdzekļus. Pēc vietējās latv. b-bas iniciātīvas plānots par veco ļaužu mītņu celšanu plašākā mērogā. Savu līdzdalību pieteikušas 22 personas. Līdzekļi vajadzīgi gruntsgabala iegādei.

Debatēs daži ierosināja Celsmi likvidēt, bet citi domāja ar likvidāciju nogaidīt un līdzekļus nodot Amerikas latviešu apvienības Aprūpes birojam veco ļaužu vajadzībām. Nolēma arī radīt 6 locekļu padomnieku komisiju pie ALAs aprūpes biroja, kas palīdzētu izšķirties, kam līdzekļi piešķirami un kas pētītu Celsmes nākotnes iespējas. Komisijā no katras pārstāvētās organizācijas ieietu pa pārstāvim. Vienojās izdarīt aptauju par šīm veco ļaužu prasībām. Šinī pārejas laikā Celsmes valde nedarbotos, bet tās uzdevumus veiktu padomnieku komisija. Jau agrākos gados bija grūtības atrast kandidātus organizācijas valdes locekļu amatiem.

—be

Latviešu un igauņu darbu klāsts kopējā vitrīnā Karaliskajā Ontario mūzejā Toronto.
Foto: J. Liģers

Sīkās Ziņas

Pēc izplatījuma pētījumu ziņām, zemi pašlaik aplido 2897 cilvēku gatavotie priekšmeti (satelīti). No tiem 1798 ir amerikāņu un 834 krievu.

*
**

Kāda Losandželosas atraitne, kuŗa saņem sociālo apgādi 120 dol. mēnesī, nopirkusi jaunu automašīnu par 5800 dol. Kāds cits sociālā pabalsta saņēmējs braucis lepnā mašīnā. Viņa dzīvoklī atrasta narkotika (heroins) 215.000 dol. vērtībā.

*
**

Pēc FBI pētījumiem bērni ASV zem 15 gadiem izdarījuši 1970. gadā 17.283 smagus noziegumus, par 166 procentiem vairāk nekā 1960. gadā. Līdz 14 gadu vecumam bērns jau televīzijā redzējis 18.000 slepkavību un līdzīgus noziegumus.

*
**

Pēc National Clergy Council ziņām 12 proc. no ASV garīdzniekiem esot alkohola problēma. Alkoholisms starp garīdzniekiem esot tikpat izplatīts kā starp pārējiem ļaudīm. Kāda mūķene, kas pati ilgāku laiku bijusi alkoholiķe, izteikusies: „Kas attiecas uz sieviešu klosteri, tad alkoholisms tur ir vairāk izplatīts nekā cilvēki domā."

*
**

Kopenhagenas zooloģiskā dārzā atrodas vecākā nīlzirga (hippopotamus) māte, kas ir 50 gadu veca, sver divas tonnas un dzemdējusi 18 bērnus, kuŗi tagad atrodami daudzos pasaules zooloģiskos dārzos.

Cilvēks grib dzīvot izrāde Hamiltonā

TLTA sestdienas ģimnazijas drāmatiskais pulciņš 9. februārī viesojās ar režisora H. Miķelsona iestudēto M. Zīverta lugu Cilvēks grib dzīvot, Hamiltonā Lai gan tajā pašā vakarā bija arī DV karnevāls, tomēr netrūka teātŗa cienītāju un 100 skatītāju piepildīja Hamiltonas latviešu Kristus draudzes zāli. Nobeigumā ziedi un aplausi tēlotājiem. Izrādi bija izkārtojusi Hamiltonas latviešu skola pārzines E. Gulbes vadībā, bet ģimnazisti sagaidīja viesus un tos arī pacienāja. Nākamā viesizrāde 21. aprīlī Londonā.

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Godinot latviešu dziesmu svētku simtgadi, DAUGAVAS VANAGU Rietumvācijas valde izdevusi skaņu plati

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA,

ko iedziedājusi operdziedātāja RUTA GERKE (soprāns) KLAUSA PAVASARA klavieŗu pavadījumā.

Skaņu platē ieskaņotas Jāzepa Vītola latviešu tautasdziesmu apdares un Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa oriģināldziesmas.

RUTA GERKE ir Vīnes Mūzikas akadēmijas absolvente un pieder pie korporācijas IMERIA saimes. Viņas talants ir pavēris tai ceļu, lai cienīgi reprezentētu latviešu dziedoņu izlasi uz Eiropas operu skatuvēm.

KLAUSS PAVASARS ir paidagogs Ķelnes mūzikas augstskolā, kā arī Ziemeļreinas Vestfāles Garīgās Mūzikas akadēmijā Diseldorfā. Par izcilo paidagoga darbu Valsts Mūzikas augstskola Ķelnē viņam 1972. gadā piešķīra profesora gradu.

Skaņu plati ieskaņojusi un izgatavojusi pazīstamā vācu skaņu plašu firma TELDEC. Tā ir garantija par labu kvalitāti. Skaņu plates cena Kanadā un ASV 7 dol.

Šī skaņu plate pieprasāma grāmatu galdos, bet pēdējiem pasūtināma pie

Lettischer Fürsorgeverein DAUGAVAS VANAGI e.V.
44 Münster / Westf.
Dreizehnerstr. 5, W-Germany

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

16. febr. p. 7.30 — TLB rīko Latviešu namā kostīmu balli.
17. februārī pl. 4 pēcp. Latviešu namā — diskusijas par tematu Demografiskās ievirzes un problēmas trimdas un dzimtenes latviešu sabiedrībā. Referenti: J. Dreifelds un V. Upeslācis. Piedalās: T. Kronbergs, E. Krūka, V. Liepiņš u.c. LNAK Kultūras nozares sarīkojums.
17. febr. pl. 4.30 pēcp. DV namā filmas „Mēs, trimdas latvieši 1972. g." izrāde.
23. febr. pl. 8 vak. St. Lawrence mākslas centrā vijolnieces Rasmas Lielmanes koncerts. Pavadītājs Leo Barkins.
23. febr. pl. 7.00 vakarā tradicionālā Pankūku balle Latviešu namā pie labas deju mūzikas. Ieeja brīva. Latv. nama dāmu komitejas sarīkojums.
23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.
24. febr., pl. 4.00 pēcp. Latv. namā rakstnieku cēliens.
2. martā pl. 7.30 vakarā DV namā plkv. O. Kalpaka atcere.
3. martā pl. 4. pēcp. Antoninas Vaivodes garīgs koncerts Blessed Sacrament baznīcā, 24 Cheritan Ave., ieeja no Yonge ielas. Pie ērģelēm Anita Rundāne.
3. martā — svētdien, pl 4 pēcp. Latviešu nama augšējā zālē Toronto korp. kopas literārais vakars. E. Lejiņa (Patria), referāts: Brazilija — vārdos, krāsās, skaņās. Visi mīļi aicināti. Ieeja brīva.
9. martā pl. 7.30 vakarā DV namā dzejnieka Viļa Plūdoņa 100 gadu atcere.
15. martā pl. 7.30 vak. Visvalža Reinholda gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē, un būs atvērta 5 dienas: sestdien un svētdien no pl. 2 — 9 vak., pārējās dienās no 6 — 9 vakarā.
16. martā plkst. 8.00 vak. DV namā Latviešu kaŗa Invalidu apvienības Kanadā saviesīgs vakars ar deju. Spēlēs V. Ustavesona kapella.
17. martā pl. 2 pēcp. Latviešu namā pensionāru apvienības sarīkojums ar programmu tikai biedriem un to laulātiem draugiem. Piedalīsies dziedoņi Alberts un Ženija Vītoli un tautas deju kopa Daugaviņa.
23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.
30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.
31. martā pl. 5 pēcp. Latviešu namā TLTA ģimnazijas audzēkņu vakars. Ienākums par labu Latviešu namam.
31. martā pl. 4.30 Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas gaidu vienības sarīkojums Lieldienas brauc.
7. aprīlī plkst. 5.00 pēcp. DV namā dzejnieces Ilzes Kalnāres piemiņas vakars ar diriģentes A. Plampes referātu un koŗa „Zīle" piedalīšanos. DV Toronto vanadžu kopas sarīkojums.
20. aprīlī — pl. 8. vak. DV namā Toronto, DV Toronto vanadžu koŗa jautrs vakars „Zīles ziedoni". Bones deju kapella.
4. un 5. maijā DV teātŗa uzveduma dziesmu spēle „Zaļā plavā" Bickford Park vidusskolā, Bloor St.
25. maijā ALT Vašingtonas ansamblis viesosies ar G. Griezes „Bez siltām vakariņām" Bickford Park skolas auditorijā. Dienas un vakara izrāde.
12. — 14. jūl. Lielsarīkojums Sidrabenē.

SV. KATRĪNAS

2. martā, pl. 7 vak. jaunajās un plašajās U.A.W. telpās, 124 Bunting Rd., St. Catharines deju kopa Jandāls rīko „Jandālvakaru". Programmā ukraiņu, lietuviešu un igauņu deju kopas, Celiniekā, DV vanadžu kopa un Jandāls. Deja Runču ritmā. Ieeja $3.50, studentiem un pensionāriem $1.50.

Draudzības nozīme zeltā — tādu apvienoto vīru koŗu koncertā Toronto Kalamazū vīru koŗa diriģentam Robertam Zuikam (pa labi) piesprauž Viesturs koŗa diriģents J. Barušs. Pa kreisi Viestura koŗa priekšnieks Ž. Šmits. Apakšējā attēlā — domu izmaiņā koncerta starpbrīdī, no kreisās komponists I. Sakss, solists P. Lielzuika un Aira Lielzuika.

Foto: J. Liģers

Anglijā vēlēšanas

Anglijas ministru prezidents Hīts 7. februārī paziņojis vispārējās vēlēšanas, kuŗas notiks 28. februārī, brīdinot 40 milj. vēlētāju, ka demokratiskā sistēma briesmās. Paziņojums nāca 17 mēnešus pirms Hīta 5 gadu pilnvaru izbeigšanās. Ogļraču vadītāji, kuŗus ar 91 proc. balsu atbalstīja 270.000 locekļu, aicināja uzsākt streiku 10. februārī, lai piespiestu ministru prezidentu ievērot viņu prasības par 30 līdz 40 proc. algas pielikumu, ko Hīts 16 ar pus proc. apmērā bija solījis ar 1. martu, bet streika kūdītāji prasīja „naudu galdā tūlīt".

Britu tēraudrūpniecībai akmeņogļu krājumi aplēsti tikai 8 nedēļām. Sakarā ar 3 dienu darba nedēļu jau tagad Anglijā ir 2,2 milj. bezdarbnieku. Ministru prezidents vēl pēdējā brīdī aicināja streiku atlikt, sacīdams: „Mēs visi atrodamies vienā laivā, ja jūs to nogremdēsit, mēs visi noslīksim!" Konservātīvo valdība atgādinājusi vēlētājiem, ka ogļraču arodbiedrības viceprieksšēdis Makgeijs ir komūnistu partijas pārstāvis, kas nemaz neslēpj savu mērķi izmantot algu strīdu, lai gāztu konservātīvo valdību. Par spīti Anglijas komūnistu partijas vājumam, tā ar 30.000 partijas biedru pārvalda ogļraču arodbiedrības vadību, neslēpjot savu nolūku iznīcināt britu politisko sistēmu.

Hīta valdības ministri vienmē brīdinājuši no komūnistu iefiltrēšanās arodbiedrībās. Harolda Vilsona strādnieku partija streiku nosoda un ir pret komūnistu vadību arodbiedrībās. Ogļraču vadītāji noraidījuši ministru prezidenta lūgumu nesākt streiku pirms 28. februāŗa vēlēšanām, nobalsojot par raktuvju atstāšanu 9. februārī.

Solžeņicins aicināts uz nopratināšanu

Padomju valsts prokurātūra pirmo reizi legāli vērsusies pret rakstnieku Aleksandru Solžeņīcinu kopš viņa pēdējās grāmatas Gulaga archipelags publicēšanas rietumos un ar tiesas pavēli aicinājusi uz nopratināšanu. Pavēste pienesta rakstnieka sievai Natāšai Svetlovai, kas atteikusies to pieņemt, tāpēc ka tajā nav minēts, par ko apvainots. Solžeņīcins nopratināšanā neieradies. Pavēsti bija parakstījis valsts prokurors Balašovs Maskavā.

Solžeņīcinam oficiāli nav atļauts dzīvot Maskavā kopā ar ģimeni, kādēļ arī neatradies sievas dzīvoklī Gorkija ielā, kur pavēsti atnesis kāds vīrietis civīlā tērpā. Kad rakstnieka dzīves biedre atteikusies pavēsti saņemt un jautājusi, kāpēc tā sūtīta, vīrietis atbildējis: „Lai viņš atnāk un uzzina pats." Solžeņīcina sieva dzīvo Maskavā ar saviem trim dēliem un vecākiem.

Novērotāji domā, ka pret 55 gadu veco Nobela prēmijas laureātu gatavo apsūdzību par padomju iespiedumtiesību pārkāpumu. Padomju pārstāvji atteikušies no visiem komentāriem par Solžeņīcina lietas legāliem aspektiem kopš viņa grāmatas Gulaga archipelāgs izdošanas pagājušā gada decembrī Parīzē.

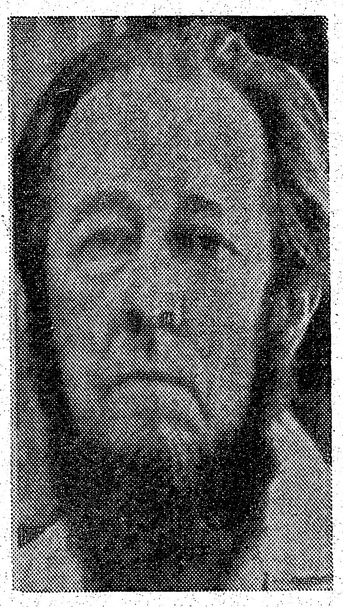

Aleksandrs Solžeņicins

SIKĀS ZIŅAS

— Trīs ASV astronauti, Džeralds Kārs, Edvards Gibsons un Viljams Pāgu, atgriezās 8. februārī uz zemes, pēc tam kad orbitējošā laboratorijā bija pavadījuši 84 dienas, nolidojot pavisam 34,5 milj. jūdžu un aplidojot zemi 1214 reizes. Kapsula ar trim astronautiem nolaidās Klusajā okeanā, 186 jūdzes no Sandiego. Tas bija cilvēku ilgākais lidojums izplatījumā. Ārsti atraduši, ka visu trīs astronautu veselības stāvoklis ir lielisks, kas liecina, ka cilvēks var uzturēties izplatījumā neierobežotu laiku, pat gadiem. Nākamos gados astronauti varbūt varēs doties lidojumā uz citām planētām.

— Streiks sācies arī Rietumvācijā, kur vairāk nekā 2 milj. publisko pakalpojumu darbinieku pārtraukuši darbu. Radušies nopietni traucējumi lidmašīnu un zemesceļu satiksmē. Streikotāji prasa 15 proc. algas pielikumu. Streiks ietekmējis arī internacionālo lidlauku Frankfurtē, kas ir viens no dzīvākajiem Eirojā. Valsts teātŗi atsaukuši izrādes, kad arī to strādnieki pievienojušies streikam. Pasta darbinieki paredzējuši streikot divas dienas nedēļā.

— No Polijas okeana tvaikoņa rietumos nobēdzis 81 pasažieris, kad kuģis piestājies Rietumvācijas, Dānijas un Norvēģijas ostās. Līdz šim tā bijusi lielākā masveida bēgšana no Polijas. Kad poļu luksa tvaikonis Stefan Batory pietauvojies Hamburgas ostā, 64 pasažieŗi neesot atgriezušies un pieprasījuši patvēruma tiesības Rietumvācijā. 12 pasažieŗi nobēguši no kuģa Kopenhagenā, bet 5 Oslo.

— Katoļu jaunieši Itālijā demonstrējuši Sv. Pēteŗa laukumā Vatikānā pret pāvesta lēmumu par kardināļa Mindcentija atlaišanu kā Ungārijas primātu. Divi jaunieši aizturēti, kad tie izkaisījuši skrejlapas Sv. Pēteŗa bazilikā. Tajās izteikta neapmierinātība par pāvesta rīcību.

— ASV ārlietu ministrs paredzējis martā apmeklēt Kanadu, atklājis ārlietu ministrs Šārps pēc 13 valstu naftas konferences priekšsarunām Vašingtonā. Otava vēlas nodrošināties pret naftas izplūdumiem Britu Kolumbijas piekrastē, kad ASV sāks pārvadāt tankkuģos naftu no Aļaskas dienviddaļas.

— Holivūdā 91 gada vecumā miris pazīstamais filmu producents Sams Goldvins, atstājot savai sievai 20 milj. dolaru mantojumu, lai viņa turpinātu kino studiju Holivūdā. Goldvins jaunības gados ieceļoja ASV no Polijas žīdu geto un agri aptvēris kinorūpniecības izredzes. Pulcējot ap sevi apdāvinātus rakstniekus, aktieŗus un direktorus, viņš darinājis vairāk nekā 70 filmu. ASV prezidents 1971. gadā pasniedza Goldvinam Medal of Freedom, kas ir augstākais civīlais apbalvojums.

Ūdens upē, tāpat kā dienas un gadi cilvēka dzīvē, aizrit nebūtībā, uz neatgriešanos, tāpēc mēs bieži uzvedamies kā neapmierināti un izlutināti viesi, kam viesošanās laiks īss, nenoteikts un ierobežots.

Tonijas Krūkas romānā „Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež" autore stāsta par kādu apdāvinātu latvieti, kuŗu šāds dzīves veids novedis aiz cietuma kameras durvīm.

Grāmatas cena $6.00, pasūtināma un dabūjama DV grāmatnīcā, 491 College St., Toronto, un pie autores:
Mrs. T. Krūka, 411 St. Clements Ave.,
Toronto, Ontario M5N 1M2, Canada.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5
(atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak.,
vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta).
Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus.
Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Ja esat nodomājuši iegādāties

jaunu 1974. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6,

LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS

globāls informācijas institūts

(26 gadu darba cēliens aizvadīts Baltijas jūras krastā) pašreizējā politiskā situācijā ieteic jaunus informācijas materiālus, LNF sagatavotus, arī kopdarbībā ar Baltijas komiteju Stokholmā:

1) **Security and Non-aggression Baltic States and U.S.S.R.**
2) **Resistance Movement in Latvia**
3) **Newsletter From behind the Iron Curtain** (Ilggadīgs biļetens) Sagatavo - izdod biļetenus arī vācu, spāņu, zviedru valodā.
4) **Latviešu Nacionālā Fonda darbs .** Filma visiem pieejama — pašlaik ASV.
5) **Okupētās Latvijas šolaiku aktuālitāšu izgaismojums faktos, uzņēmumos.**
6) **Izmantoto informāciju Eiropas drošības konferencē Helsinkos, Ženēvā kopā ar Baltijas komiteju.**
7) **Tautas dzīvā spēka problēmas Baltijā.** (angļu valodā parādīsies šajās dienās)
8) **Dažādas pastkartes krāsās, veltītas Drošības konferencei un mūsu nacionālām problēmām.**

Informācijas materiāli pieprasāmi:
Latvian National Foundation
Lettiska Nationella Fonden
101 21 Stockholm 1, Box 108, Sweden
LNF pārstāvis Kanadā — E. Keišs
3 Massey Square, Suite 1708, Toronto.

Latviešu Nacionālā Fonda valde

Gatavojas Dziesmu dienām Gaŗezerā

Ceturtās dziesmu dienas Gaŗezerā var izvērsties plašākas par iepriekšējām. 1. septembŗa kopkoncertam pieteiktas 15 dziedātāju vienības ar vairāk nekā 300 dziedātājiem. Dziesmu dienu laikā plānoti arī vairāki citi sarīkojumi; jaunieši no sava sarīkojuma atlikumu atvēl Gaŗezera vidusskolēnu stipendijām.

„4. Dziesmu dienu kopkoncerta programmā ievērība veltīta Emīļa Melngaiļa 100. dzimšanas dienai, tāpēc no 17 programmā uzņemtām dziesmām 8 izraudzītās ir viņa dziesmas", teica diriģents R. Zuika Gaŗezera dziesmu dienu rīcības komitejas sēdē Kalamazū.

Programmā uzņemtas 11 jauktu koŗu, 4 vīru un 2 sieviešu koŗu dziesmas. Pieteiktas šādas koŗu vienības: Kalamazū Dziesmu Vairogs, Grand Rapidu, Čikagas Daugavas, Čikagas Ciānas draudzes, Indianapoles latv. biedrības, Klīvlandes latviešu b-bas, Milvoku Brusubārdas, Milvoku Dzimtene un Detroitas jauktu koŗu vienības ar 385 dziedātājiem. No vīru koŗiem: Kalamazū vīru koris, Tēvzeme, Milvoku DV un Čikāgas akadēmiskais vīru ansamblis ar 60 dziedātājiem un sieviešu ansambļiem no Čikagas un Kalamazū ar 20 dziedātājām. Tā kā no pieteiktiem 465 dziedātājiem visi nevarēs ierasties, aptuvenais dziedātāju skaits varētu tomēr pārsniegt 300. Rīcības komiteja izdevusi Dziesmu krājumu ar 29 dziesmām, un tās visiem dziedātājiem piesūtītas jau pirms Ziemsvētkiem. Nošu izdošanai 500 dol. aizdevusi Latviešu koŗu apvienība. Virsdiriģentus koncertam rīcības komiteja izraudzīs nākošajā sēdē.

Par citu sarīkojumu programmu ziņoja sarīkojumu daļas vadītājs V. Miķelsons. Dziesmu dienas ievadīs ar izstāžu atklāšanu 31. aug. priekšpusdienā, bet pēcpusdienā notiks jauno mākslinieku koncerts vidusskolas auditorijā, vakarā brīvdabas teātŗa izrāde, par kuŗas sagatavošanu pārrunās ar Ziemeļamerikas teātŗa apvienību, un nobeigumā vidusskolas zālē ALJA rīkos jauniešu sarīkojumu ar priekšnesumiem un deju. 1. septembŗa rītā dievkalpojums brīvdabas bāznīcā, koŗu ģenerālmēģinājums, bet pēcpusdienā panelis kultūrālo jautājumu apskatei un vakarā koncerts Dziesmu lejā ar sekojošiem deju svētkiem. Dziesmu dienu laikā notiks arī skolotāju sanāksme, kuŗu organizē R. Zuika.

Kārtības dienesta pārzinis Ā. Artmanis aizrādīja, ka šogad auto novietošanai paredzēti 3 laukumi. Arī pirmā palīdzība tiks ietilpināta kārtības dienesta pienākumos.

Dziesmu dienu rīcības komitejas priekšsēdis un Gaŗezera valdes priekšsēdis N. Riekstiņš savā ziņojumā uzsvēra, ka tanī laikā Gaŗezerā vairs nav ne vidusskolēnu, ne arī nometņotāju, tāpēc viesu rīcībā būs 35 kabīnes un 25 skolēnu telpas. Vienā kabīnē var apvienoties 4 līdz 6 cilvēku grupa, un tā par visiem vienai naktij maksātu 10 dol. (gultas veļa jāņem pašiem līdz).

Dziedātājiem netiks rezervētas apmešanās vietas un tiem, tāpat kā pārējiem, jāreģervē iepriekš, pieteicoties uz Gaŗezera biroju (Rt. 3, Box 363, Three Rivers, Mich. 49093). Labā laikā būs iespēja pārnakšņot pašu līdzņemtās teltīs vai arī Atbalsīs, kas atrodas turpat un 6 jūdžu attālajos moteļos.

V. Bokis

Ar Draudzīgā aicinājuma veltēm Toronto latviešu skolā: Anita Tanne (pa kreisi) un Dezirē Jeckalēja.

Foto: J. Ligers

DV SACENSĪBAS MAKŠĶERĒŠANĀ

DV Toronto nodaļas rīkotās makšķerēšanas sacensībās 10. februārī uz Simko ezera bija ieradušies 27 makšķernieki, arī 4 jaunieši, bet sliktā laika dēļ uz ledus gāja tikai 19 dalībnieki. Jauniešu grupā 1 vietā ierindojās K. Lapkovskis (5 asari, 2 m. 6 unces kopsvarā); dāmu grupā V. Lozinska (5 asari, 1 m. 8 unc.). Vispārējā gr. pieaug. 1. v. V. Pundors (15 asari, 4 m. 12 unces); 2. v. D. Lapkovskis (6 asari, 3 m. 2 unces); 3. v. J. Greizis (10 asari, 2¼ märc.), bet 4. v. J. Treijs (5 asari, 1 m. 15 unces). Sacīkstes vadīja J. Treijs ar Fr. Noveiko. Nākošās sacīkstes marta sākumā.

Kas būs nākamais ASV...

(Turpinājums no 1. lp.)

ir nopietnākie republikāņu kandidāti. Demokratiem ir tikai viens vērā ņemams nopietns kandidāts, un tas ir senātors Džeksons. Tā kā Džeksons ir vairāk labā spārna nekā centra vai kreisā spārna liberāļu pārstāvis, viņa nominēšanu neuzskata par iespējamu. Bet kas gan politikā ir neiespējams? Mūs sevišķi var interesēt, ka Džeksons ir spēcīgs pretkomūnists un mazo tautu suverēnitātes idejas aizstāvis. Līdz 1976. gadam vēl daudz kas var mainīties. Manuprāt lielākās izredzes pēc Niksona prezidenta amatā iesēsties ir pašreizējam viceprezidentam Fordam. Un šī krēslu maiņa Baltajā namā var notikt arī pirms 1976. gada.

Par sensāciju jāuzskata pēdējā informācija no Maskavas, kuŗā minēta iespēja, ka vēl līdz šā gada beigām vājas veselības dēļ no komūnistu partijas ģenerālsekretāra amata atteikšoties Leonīds Brežņevs. Neesot domājams, ka viņa vietā nāktu kāds no gados vecākiem politbiroja locekļiem. Runā par iespējamu sarkanarmijas un čekas koaliciju. Maršals Grečko, Semičastnijs un Šeļepins var izrādīties par pārejas laika triumvirātu. Ja kaut kādu iemeslu dēļ rastos nopietna politiska krize, nav neiespējams, ka sarkanarmija likvidē politbiroju un pagriež Padomju savienību uz pavisam jaunu ceļu.

Visās pasaules mētropolēs pēdējā laikā atkal runā par sarkanās Ķīnas un Padomju savienības militāru konfrontāciju. ASV militāro spēku galvenā stāba priekšnieks admirālis Mūrers nupat izteicies, ka Pekinga gar Padomju savienības robežām esot jau sakoncentrējusi pusotra miljona lielu armiju. Padomju savienības pusē esot tikai pusmiljons sarkanarmiešu, bet jauns faktors esot pāri par 1000 sakoncentrētās krievu lidmašīnas stratēģiskos pierobežas lidlaukos. Par taktiskiem atomieročiem nemaz nerunājot, lielākais ugunsspēks ir krieviem, bet Pekinga nekad nevarēs sūdzēties par lielgabalu barības trūkumu. Runā, ka komūnistu revolūcijas ietvaros Mao nolikvidējis pāri par 20 milj ķīniešu. Un brīnumainā kārtā šis fakts liberālai pasaules presei pagājis gaŗām pilnīgi nepamanīts. Te jāpiemin divas nopietnas lietas. Sarkanā Ķīnā jau vairākus mēnešus vārās tā saucamās kultūrālās revolūcijas katls. Šo komūnistu partijas tīrīšanas akciju ierosinājis pats Mao. Pagaidām var tikai minēt, pret ko tā īstenībā vērsta. Nekādā gadījumā tā nav vērsta tikai pret ķīniešu pirmo prātnieku Konfūciju vai arī pret jau nolikvidēto Mao sāncensi, bijušo kaŗa ministru Linpiu. Nav nemaz neiespējama varbūtība, ka tagadējās partijas tīrīšanas rezultātā Mao vēl pirms savas nāves nolikvidē jauno, bet jau gados paveco izvēlēto „troņmantnieku" Čuenlaju. Tā Čuenlaja politiskās karjēras norietu ir viena no vērā ņemamām reālitātēm. Otra teorija ir dzimusi Vašingtonā, un tās autors ir nopietnais, varbūt pārāk nopietnais senātors Goldvoters. Pieminētais senātors, iztirzājot pasaules lielvaru attieksmes, ļoti pesimistiski novērtējis ASV izredzes. Tanī pašā laikā viņš deklarējis, ka trešais pasaules kaŗš — Padomju savienības un sarkanās Ķīnas sadursme ir nenovēršama. Pad. savienības un Ķīnas konfrontāciju pamatoti uzskatīja par prezidenta Niksona un Kisingera prāgmatiskās ārpolitikas izejpunktu. Jauns un sensācionāls ir Goldvotera pieņēmums, ka krievu un ķīniešu konfliktā amerikāņi kā militārie sabiedrotie nostāšoties Padomju savienības pusē.

Un te jāpiezīmē, ka, neņemot vērā paputējušo Vašingtonas un Maskavas detanti un jau iesākto krievu un amerikāņu bruņošanās sacensību, šā gada 1. jūnijā prezidents Niksons gatavojas ceļam uz Maskavu. Runā, ka šī apciemojuma laikā var notikt jauna abu lielvalstu iespaidu sfairas dalīšana.

Krievu un amerikāņu SALT otrās pakāpes sarunas Ženēvā ir iestigušas Maskavas nepiekāpības purvā. Vašingtonā nupat saaicinātie 13 valstu ārlietu ministri, to starpā bez eiropiešiem arī Japānas un Kanadas pārstāvji, nav atraduši kopēju valodu starptautiskās enerģijas krizes atrisināšanai. Varbūt ka sarunu beigās izdosies atrast kādu visiem pieņemamu formulu.

Eiropai, šķiet, būs vēl labs laiks jāpavada līdz politiskas pilngadības pakāpes sasniegšanai. Illūzoriskās vienotības plāksteris nespēj noslēpt eiropiešu egocentriskumu, sīkmanību un arī politisku tuvredzību.

Pasaules prese gandrīz pilnīgi noklusējusi kādu vērā ņemamu kongresu Briselē. Tur nupat pulcējušies 20 Eiropas komūnistu partiju barveži. Slepenās konferences beigās sarkanie domu biedri konstatējuši: „Kapitālisma sabrukums ir sācies. Visu zemju proletārieši, sagatavojieties varas pārņemšanai!" Un patiesi Lielbritānija pašreiz pārdzīvo nopietnāko politisko un saimniecisko krizi kopš Otra pasaules kaŗa. Jau tagad visiem zināms, ka aiz ogļraču un strādnieku mugurām slēpjas zvērinātu komūnistu kūdītāju ģenerālstābs. Paredzamās jauna parlamenta vēlēšanas rādīs, kas šajā konfrontācijā uzvarēs.

Un tā, nezīlējot ne prezidenta Niksona, ne Dr. Kisingera, ne Brežņeva, ne Čuenlaja politiskās karjēras turpmākos pagriezienus, mēs arī turpmāk pacietīgi meklēsim izeju no starptautiskās politikas labirinta. Starplaikā necentīsimies arī zīlēt to, ko un kad nepielūdzamais liktenis kuŗos kapos apbedīs.

Aleksandrs Ķegumnieks

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS
RĪKO
BURŠU KOPLIDOJUMU
UZ
11. TAUTU KOMERŠU
Heidelbergā, Vācijā.
no š. g. 18. maija līdz 2. jūnijam

LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.W. 161. St., Renton, Wa. 98055 U.S.A. (206) 255-6082

PĀRSTĀVJI:
Mrs. H. Bajārs — 42 Kingsley Rd. Huntington, N. Y. 11743. (516) 423-3772
Mr. A. Kandrovics — 2106 S. 22nd Ave. Broadview, Ill. 60153. (312) 681-0963
Mrs. V. Vistucis — 2826 Torrington Ave. Parma, Oh. 44134. (216) 351-5349
Mrs. G. Ķirsis — 12040 Lake Ave., Apt. 201, Lakewood Oh. 44107. (216) 226-5796
Mrs. E. Drullis — 9323 Meadow Dr. Omaha, Nb. 68114. (402) 391-2662
Mr. V. Ozols — 1720 So. 15th. Lincoln, Nb. 68502 (402) 477-1444
Mrs. E. Rozens — 9106 East Arcadia Ave. San Gabriel, Ca. 91775. (213) 285-6098
Mr. A. Langmanis — 339 Broadway St. Alamanda, Ca. 94501. (415) 523-6383
Mr. P. Ratnieks — DV Bookstore, 491 College St., Toronto, M6G 1A5 Ont., Canada. (416) 921-7121
Pieprasiet brīvo katalogu

(18. turpinājums)

Piensaimnieku klasē priekšpusdienā notiek sabiedrisko lietu zinātne, ko lasa Smiltenes Piensaimnieku savienībai piekomandēts tehniķis Kārlis Palēns. Pēcpusdienā piensaimniecības un barības vielu ķīmiju māca direktors Vīgants.

Otrā lauksaimniecības klasē piektdienās ir tikai viena stunda, proti, saimniecības plānošanas mācība agronoma Vilnīša vadībā. Sestdienās lauksaimnieku pirmā klasē trīs stundas mācās galdnieku darbnīcā, kas atrodas vidū starp dziļo kūti un zirgu stalļiem. Galdnieks Kārlis Grinbergs iepazīstina mūs ar dažādiem darba rīkiem: visāda veida ēvelēm, kaltiem, vīlēm. Tad parāda, kā darbojas virpojamā un urbjammašīna. Pirmā stundā man liek pareizi iesiet izkapti. Jāsien garkātes un vienroces izkaptis. Par īstu meistaru izrādās Jānis Lazdiņš. Galdnieks viņu uzslavē. Kad visi esam pa izkaptij iesējuši, mācāmies, kā to izgriezt un uzstrīķēt. Izkapts asmeni griež ar speciālu griežamo, kas ir pagatavots no cieta tērauda. Velkot apmēram puscentimetru garu izkapti, dabū īstu asmeni. Pēc tam asmens jāuzasina ar galodu, ko toreiz visi mūsu pusē sauca par strīķi. Šo no vācu valodas atvasināto vārdu skolā grib izskaust, lietojot vārdu galoda.

Lopkopju klasē meitenēm kopā ar abu kursu lauksaimniecības klases skolniecēm trīs stundas rokdarbus māca Brunalda jaunkundze. Lopkopju nodaļas vīrieši un otras klases lauksaimnieki ir brīvi. Ja vien paši vēlas, tie var praktizēties laboratorijas darbos. Piensaimniekiem sestdienas priekšpusdienā direktors Vīgants māca mikrobioloģiju. Jau ar pirmo stundu šis priekšmets izliekas grūts, īpaši tiem, kas nāk tieši no pamatskolas. Dažādas ķīmiskas formulas viņiem liekas īsta ķīniešu ābece.

*
* *

Intensīvais darbs klasē un praktiskajos darbos prasīja no skolēniem daudz enerģijas. Kā jau minēju, skolā uzturs ļoti labs, un tomēr, dažiem skolēniem uzturvielu nepietika, tas bija jāpiepērk. Ēdamistabā katram skolēnam pārtikas skapī ir nodalījums uzturvielu novietošanai. Internātos uzturvielas aizliegts ienest, lai izvairītos no žurkām, pelēm un bojātu uzturvielu smakas. Pēckara gados Latvijā uzturvielas nekad nebija lētas, un kopš Latvijas nodibināšanās cenām bija tendence augt.

Ne visiem skolēniem līdzekļi bija spīdoši. Labākais stāvoklis bija lauksaimnieku klasē, kur visi bija lauksaimnieku dēli un meitas. Piensaimniekos bija skolēni, kuru līdzekļi bija ierobežoti.

Līdz inflācijas līmenim augušās cenas ļoti ietekmēja tos skolēnus, kam līdzekļi bija ierobežoti. Bieži vien viens otrs gāja gulēt izsalcis.

Sviesta cenas bija stipri cēlušās kopš pēckara laikiem: 1922. gadā kilograms eksportsviesta maksāja 2,67 lati kilogramā, 1923. gadā 3,19, 1924. gadā 3,83, 1925. gadā 4,23, 1926. gadā 3,70 un 1927. gadā 4,03 latus. Stipri cēlušies bija arī tādi produkti kā gaļa un maize. Augļi 1927. gadā bija tik dārgi, ka tos pirka vienīgi bagātnieki. Tā apelsīns maksāja no 50 santimiem līdz 1 latam gabalā, banāni divi līdz trīs lati kilogramā. Skolēni parasti uzturam pirka lētāko. Viņi gāja Māzina maiznīcā un iepirka maizi — rupjmaize 16 santimu kilogramā, baltmaize 21 santimu kilogramā un saldskābmaize 23 santimi kilogramā. Ūdens klingeri maksāja četrus santimus gabalā, piena klingeri piecus santimus gabalā. Tējasdesa maksāja 80 santimu kilogramā.

Sevišķi izbrīnījies bija tirgotājs Dūnis, kam veikals bija pretim Kļaviņa skolai. Viņš nevarēja saprast, ka skolēni nāca no piensaimniecības skolas un pirka dāņu margarīnu. Margarīns maksāja 80 santimu kilogramā. Katrs, salīdzinājis cenas, saprata. Tāpat piektdienās skolēni, kas gāja kādās darīšanās uz pilsētu, iepirkās pārtikas vielas tirgū. Tirgū lauku saimniecībās gatavotu sviestu varēja pirkt par latu un divdesmit santiemiem kilogramā. Žāvētu cūkas gaļu tirgū varēja pirkt par septiņdesmit santimiem kilogramā, bet šķiņķis skārnī pie Plētiena vai pie Bosa maksāja divus latus kilogramā.

Reiz uzturvielu ķīmijas stundā skolēni jautāja skolotājam:

„Kā tas iespējams, ka skolēni skolā nesaņem pietiekami uztura? Ko līdz runāt par dažādām pasaules uzturvielu problēmām, ja mums pašiem valda izsalkums?" Skolotājs izpleta acis un brīnījās. Viņš nekādā ziņā nevarot saprast, ka saņemot tik augstvērtīgu uzturu, kāds esot skolas kopgaldā, kāds vēl varētu būt izsalcis.

„Paēdis izsalkušu nekad nevar saprast," kāds no skolēniem iesaucās. Skolotājs šinī brīdī nosarka. Lai šo sarunu izbeigtu, viņš stāstīja tālāk par savu priekšmetu. Sekas šai sarunai tomēr bija. Kopgalda pārzinis Ziediņš iesauca vairākus skolēnus savā kabinetā un izjautāja. No visiem skolēniem viņš saņēma vienādas atbildes, proti, skolēni gan apmierināti ar ēdienu, tomēr pēc gaŗās dienas ķermenis prasa papildkaloriju. Skolēnu uzturs bija aprēķināts pēc vidēji smaga strādnieka dienas patērētā kaloriju skaita. Kad skolēni Ziediņam ieminējās par lielo stundu skaitu, ko pavada aktīvitātēs, Ziediņš atkal iepleta acis. Vēl vienu lietu Ziediņš bija palaidis garām. Agrāko gados skolā uzņēma piensaimniekos skolēnus, kas bija sasnieguši astoņpadsmito dzīvības gadu. Lopkopjos uzņēma ar 16 gadiem. Tagad vecuma robeža tika atcelta. Skolā daudzi skolēni bija vecumā no 12 — 15 gadiem. Viņš aizmirsa, ka augoši ķermeņi prasa vairāk kaloriju attīstībai.

Runājot par uzturu skolā, gribu vēl pieminēt Smiltenes tirgus.

Smiltenē, tāpat kā citās Latvijas pilsētās, tirgum ir vislielākā nozīme iedzīvotāju uztura apgādē. Lielākās pilsētas tirgi notiek vairākas dienas nedēļā, bet Smiltenē kā mazpilsētā tikai piektdienās.

Tirgū laucinieki sabrauc ar saviem produktiem. Patērētāji šeit pērk pārtiku tieši no ražotāja. Saprotams, ka cenu starpība starp produktu „Konzuma" biedrības veikalā un turpat divdesmit soļus tālāk zemnieka ratos ir milzīga. Tādas lietas kā svaigas saknes, jaunos kartupeļus un pirmos ābolus un ogas varēja pirkt vienīgi tirgū. Lielākā daļa Smiltenes iedzīvotāju pārtiku iegādājās vienai nedēļai, tas ir, no piektdienas līdz piektdienai. Sakņu un augļu apgāde mums Latvijā toreiz vēl bija bērnu autos. Sākot ar maija mēnesi, tirgū sāka parādīties salāti, sīpolu loki, radīsi, rabarberi un sparģeļi. Pārējās saknes, kā burkāni, kāļi, tomāti, gurķi un citi dārzāji nāca tikai jūlija beigās.

Ar pirmo oktobri sakņu piegāde tirgū samazinājās, un līdz Ziemas svētkiem tā izbeidzās pavisam. No Ziemas svētkiem līdz maijam sakņu un augļu apgāde bija atkarīga no importa un siltumnīcām. Smiltenē Antēnam bija siltumnīca. Bija arī pāris mazākas siltumnīcas, bet to vārdus vairs neatceros. Sava siltumnīca bija arī Smiltenes lauksaimniecības mācību iestādei, bet tā varēja tikai pieražot vienīgi skolas, skolotāju un muižas vajadzībām. Ja kaut kas palika pāri, to aizveda „Konsuma" veikalam.

Kā jau brīvā tirgū pieņemts, cenu svārstības sezonas un ziemas laikā bija milzīgas. Ja vasarā par desmi santimiem varēja dabūt piecus prāvus gurķus, tad ziemā gurķis siltumnīcā maksāja latu gabalā. Tā nu cilvēkam ar caurmēra izpeļņu, kas 1927. gadā strādniekam bija 4.50 lati dienā, bet sievietei 2.80 lati, laikā no Ziemas svētkiem līdz maijam bija jāiztiek bez zaļumiem uzturā.

(Turpmāk vēl)

Pasūtiniet tagad SPECIALOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk
INTERTRADE EXPRESS CORP.
To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.
var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.
PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.50
ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.
Mēs gribam jums aizrādīt, ka šie rubļi ir SPECIĀLI RUBĻI, vismaz 4 reiz vērtīgāki nekā PARASTIE RUBĻI, par ko variet pārliecināties mūsu katalogos.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.
PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, Fifth floor NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530
Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3362.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$3857.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3709.00**
Moskvitch 412 IE	**$3412.00**
Moskvitch 408 IE	**$3138.00**
Moskvitch 426 Station Wagon IE	**$3560.00**
Moskvitch 427 IE Station Wagon	**$3820.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2151.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.
Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju!
Mums ir 25 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y., 10010, kas speciālizējusies jau 25 gadus dāvanu sūtīšanā uz Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.
Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. ¼ no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.
Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

Divas garīdznieku sanāksmes Toronto

PIRMOREIZ KOPĀ PULCĒJĀS ARĪ ETNISKO DRAUDŽU MĀCĪTĀJI

Kanadas luterāņu mācītāji 5. februārī pirmoreiz pulcējās kopējā sanāksmē Sv. Jāņa draudzes telpās. Piedalījās 25 garīdznieki no vairākām apvienībām: Luterāņu baznīcas Amerikā (LCA), Misūri sinodes, Amerikāņu luterāņu baznīcas (ALC) un Austrumkanadas sinodes ar prezidentu Dr. Oto Rebli. Sanāksmi ar svētbrīdi ievadīja Toronto mācītāju apvienības (TMA) sekretārs, somu mācītājs L. Lurvejs. Sveicienus nodeva arhibīskaps A. Lūsis. Sekoja diskusijas par darbību nākotnē un jaunajiem baznīcas izdevumiem. 14. martā Sv. Jāņa baznīcā viesosies Rietumvācijas mācītājs Helmuts Tīlike no Hamburgas. Satikšanos ar pusdienām rīko Draudžu sadarbības organizācija, ko vada lietuviešu mācītājs A. Žilinskas. Aicināti piedalīties visi Toronto un apkārtnes luterāņu mācītāji.

Tajā pašā dienā Austrumkanadas sinodes prezidents Dr. Oto Reble bija sasaucis šīs sinodes etnisko draudžu mācītāju sanāksmi, kurā no baltiešu luterāņu draudžu mācītājiem piedalījās igauņu draudzes mācītājs A. Tauls un Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālītis. Apspriedē radās jautājums par etnisko draudžu ciešāku iesaistīšanos sinodes darbā un ka sinodei būtu vairāk vērība veltījama etniskām draudzēm. Māc. J. Cālītis izteica vēlēšanos saņemt no sinodes svētdienas skolu mācības līdzekļus un literātūru, ko lieto kanadiešu draudzes.

Sinodes pārstāvis paskaidroja, ka turpmāk draudžu maksājumus sinodei bazēs uz brīvprātīgiem ziedojumiem, nevis pēc nodevu principa. Zīmīgi, ka divām draudzēm līdzīgos apstākļos — Sv. Andreja draudzei par 1973. gadu bija aplēsta nodeva 19.000 dol. (nosūtīts 3000 dol.), kamēr igauņu draudzei, ar ko dalās baznīcas telpās, tikai 7000 dol.

Sanāksmē piedalījās 10 mācītāji. —ls—

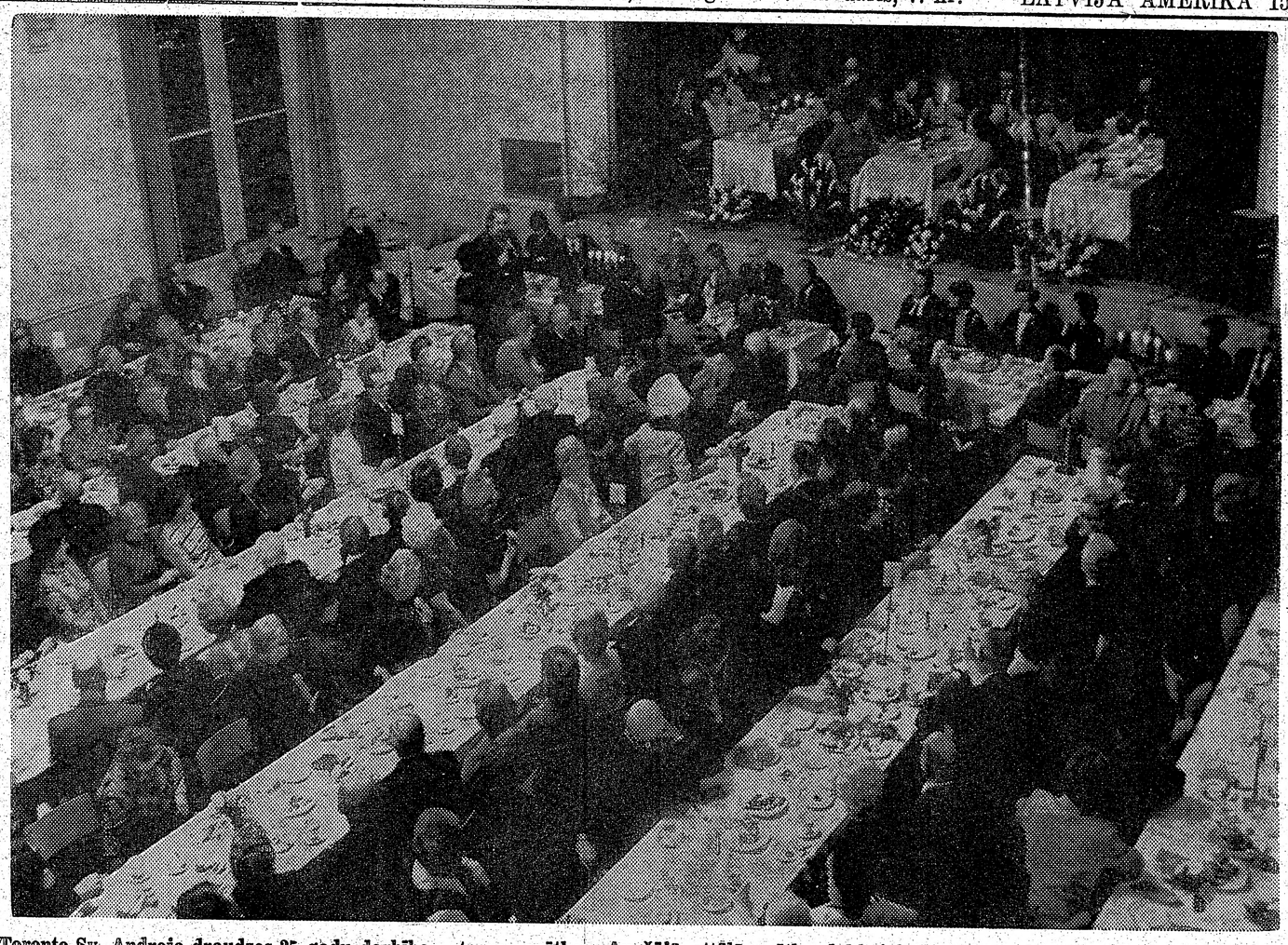

Toronto Sv. Andreja draudzes 25 gadu darbības atceres svētkos. Augšējā attēlā svētku dalībnieku kopskats draudzes telpās.
Foto: J. Liģers

Kāds prieks!

Jūs esat 21 gadu vecs!

Pēc pilnu 21 gadu sasniegšanas jūs vairs neesat ieskaitīti vecāku OHIP. Jūs esat kļuvis patstāvīgs, tāpēc jums jāpieprasa pašam savs OHIP numurs. Neatlieciet to, jo var gadīties, ka jums notiek negadījums, un jums apdrošinājuma nav!

Pieprasiet veidlapu OHIP rajona birojā un iesūtiet nekavējoties.

Svarīgi: vienmēr uzdodiet savu OHIP numuru, kārtojot lietas ar OHIP.

OHIP rajona birojā atbildēs uz jūsu jautājumiem, kā arī palīdzēs izpildīt lūguma veidlapu.

Ministry of Health
Ontario

Hon. Richard T. Potter, M.D., Minister

Hamilton
25 Main St. W. 528-3481
London
227 Queens Ave. 433-4561
Sudbury
295 Bond St. 675-9111
Toronto
2195 Yonge St. 482-1111
Mississauga
55 City Centre Dr. 275-2730
Kingston
1055 Princess St. 546-3811
Ottawa
75 Albert St. 237-9100
Thunder Bay
200 South Syndicate Ave. 623-5131
Windsor
1427 Ouellette Ave. 258-7560

GRĀMATAS DĀVANĀM UN PAŠU PRIEKAM

88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
T. Puisāns — Nogrimušās jaunavas mantojums	6.50
L. Bārene — Ardievas, romāns	6.00
J. Babre — Svētums nav greznība	6.50
Kā to sauc (latviski un angliski) bērniem	7.00
A. Brigadere — Sprīdītis, ilustr.	$9.60
Alise Osis-Stunda — Dzejnieks un nepazīstamā (Eduards Vulfs 1. pasaules kara vidē)	6.50
T. Krūka — Aiztecējuši ūdeņi dzirnas negriež, rom.	6.00
Ā. Zveja — Vārdi - atspulgi, dzeja	4.00
K. Ieviņš — Dvēseļu nemiers, rom.	6.50
M. Kovaļevska — Deviņpadsmit	11.00
E. Spēks — M. T. Viktoria, rom.	7.00
R. Līdums — Latvieši - brīvības meklētāji	6.00
A. Bērziņš — Kārlis Ulmanis	$8.00
Ē. Raisters — Es Rīgu sirdī jūtu, dz.	5.50
G. Janovskis — Uz neatgriešanos, rom.	$6.50
P. Jurevičs — Pretstatu pasaule, esejas	6.50
H. Krauja — Nemiera vīns, dzejoļi	4.50
I. Brēdrichs — Vakarvējš, dzejas	5.50
Baltic States (Studijas par Baltijas valstīm)	10.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	25.00
Liesma — Mūžības krasti, dzeja	6.50
J. Klīdzējs — Tās balsis, tās balsis	6.00
Archīvs XIII	7.00
J. Norvilis — Senā gadskārta, nošu grāmata	1.50
J. Grīnblats — Jaunkundz, nepareizi savienots	5.60
A. Ivaska — Solis silos, dzejas	6.50
E. Aistars — Goda diena, rom.	5.50
L. Slaucītājs — Kādreiz un tagad	6.50
Dz. Zeberiņa — Ģimenes pavards	5.50
Dr. H. Tichovskis — Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs	7.50
V. Kārkliņš — Dieva zeme, rom.	$7.50
Z. Mauriņa — Dzīves jēgu meklējot, esejas	6.00
Ē. Stons — Dzīves alkas, rom.	7.50
Ģen. O. Dankers — No atmiņu pūra	7.50
A. Grīns — Zemes atjaunotāji	12.00

Daugavas Vanagu grāmatnīcā

491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Pasta sūtījumiem 10% no pasūt. Tālr. 921-7121

Oļģerta Liepiņa pēcpusdienā — programmas dalībnieki, apsveicēji un kollēgas, no kreisās: L. Vīks, A. Rasa-Skujiņš, B. Senkēviča, konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva, Oļģerts Liepiņš, A. Šiņķis no Sadberijas, Aizsila Zīlīte - Avotiņa no Britu Kolumbijas, M. Ķuze, M. Čulītis, O. Kļavenieks, Guna Ikona un K. Sidars.

Foto: J. Liģers

Oļģerta Liepiņa pēcpusdiena Toronto

Latviešu nacionālās apvienības Kanadā kultūras nozare 10. februārī Latviešu namā bija rīkojusi Oļģerta Liepiņa literārās un žurnālistiskās darbības 50 gadu atceri, kuŗā no Bostonas bija ieradies arī pats rakstnieks, uzturoties Toronto vairākas dienas. Sarīkojums notika kultūras dienu ietvaros. Tajā bija ieradušies ap pussimt apmeklētāju, kas Toronto apstākļos ir visai mazs skaitlis. Iemesls tam varēja būt svētdienas pēcpusdienā pēkšņi uznākušais sniegputenis, kā arī iepriekšējās dienas vakarā tikko notikušais otrs kultūras dienu sarīkojums — apvienoto vīru koŗu koncerts, kas bija pulcinājis ap 600 apmeklētāju, jo daļai divu sarīkojumu apmeklēšana vienā nedēļas nogalē likās par daudz.

Oļģerta Liepiņa pēcpusdienu ievadīja LNAK kultūras nozares vadītāja Inta Purva. Pēc tam dzejniece Biruta Senkēviča fragmentāriskā apskatā pakavējās pie iezīmīgākajiem O. Liepiņa dzīves un darba posmiem, atceroties arī pašas saskari ar rakstnieku preses darbā, sevišķi bēgļu gados Vācijā, kad viņa darbojusies par laikraksta Tēvzeme literārās sekcijas vadītāju Hanavā. Laikraksta satura bagātināšanā piedalījies arī tagadējais jubilārs. Runātāja atcerējās arī laikraksta Brīvā Balss sākuma gaitas Kanadā, kad, iecelojis no Vācijas, par apgāda vadītāju kļuvis nelaikis Jānis Niedra; viņš aicinājis uz Kanadu Oļģertu Liepiņu, bet tas atteicies, jo neesot apmierinājusi piedāvātā alga. Tad O. Liepiņš izdevis Bostonā savu laikrakstu — Amerikas Vēstnesi, kuŗu ar lielu enerģiju un sīkstumu vadījis 12 gadus. Ziemeļamerikā jau bija divi latviešu laikraksti, kādēļ trešajam bija grūti eksistēt, kaut tirāža bija ap 2000 liela. Biruta Senkēviča raksturoja Oļģertu Liepiņu kā Skalbes milzi, kas vienmēr vēlējies nest smagumu.

Oļģerts Liepiņš brīvā stāstījumā atcerējās bērnības gadus tēva mājās, Vidzemes malienē, pirmās izglītības gaitas un vēlāk studijas juridiskā fakultātē Latvijas universitātē, kaut gan tēvs vēlējies, lai dēls studētu par mācītāju. Tālāk jubilārs pakavējās pie savām žurnālista un redaktora darba gaitām, it sevišķi Rīgas laikrakstā Pēdējā Brīdī, kuŗu pēc 15. maija valdības nodibināšanās slēdza toreizējais sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš, nevarēdams laikrakstu nosmacēt ar daudzajiem administrātīvajiem sodiem. Valdībai bija savs rīta laikraksts Rīts, kādēļ Pēdējo Brīdi gribēja slēgt, jo tajā bija saskatāma zināma opozicija pret jauno valdību, ko it sevišķi necieta A. Bērziņš, ko laikraksts arī pilnīgi ignorēja, izvairoties minēt pat viņa vārdu. O. Liepiņš stāstīja arī par saviem ārzemju ceļojumiem, arī apmeklējumu pa Pad. savienību, par gaitām bēgļu gados Vācijā, tikšanos ar daudzajām pasaules slavenībām, kaut gan ar Kārli Ulmani savā dzīvē ticies tikai vienu reizi, kad, izsaukts uz prezidenta pili sakarā ar Pēdējā Brīža nostāju dažos nacionālpolitiskos jautājumos.

Jubilāru no Britu Kolumbijas un Vankuveras draudzes sveica Aizsila Zīlīte-Avotiņa, kas bija ieradusies no Kanadas rietumiem. Sveicināja arī konkordijas Zelmenis globālais seniors A. Tīcmanis un konkordijas Zintniece kopas seniore Lidija Reimane no Hamiltonas ar rozēm. Maija Ķuze nolasīja fragmentu no tikko iznākušā Oļģerta Liepiņa lielā romāna Stirnas pār kalniem, kuŗu līdz ar citām viņa grāmatām varēja iegādāties arī sarīkojuma grāmatu galdā, ko pārzināja dzejniece Guna Ikona. Martā iznāks arī O. Liepiņa jaunākais romāns Gustavs Vaza trimdā, kuŗam grāmatu galdā ienāca jau vairāki pasūtījumi. Inta Purva izteiksmīgi nolasīja četrus Oļģerta Liepiņa jaunākos dzejoļus, jo pēdējā laikā tas pievērsies arī dzejai.

Citu pienākumu aizkavēts, sarīkojumā vēlāk ieradās arī konsuls Dr. E. Upenieks, kas jubilāru sveicot, nodeva velti — Dr. H. Tichovska antoloģiju Ave Maria. No Sadberijas bija ieradies dzejnieks Arnolds Šiņķis, kas pasniedza jubilāram īpatnēju velti — no raktuvēm atvestu zvirgzdakmeni, no pusotras jūdzes dziļuma, pievienojot tam īpašu veltījumu. Visiem suminātājiem sirsnīgos vārdos pateicās jubilārs, bet pēc sarīkojuma pie kafijas ar viņu pakavējās vietējie preses darbinieki Latviešu biedrības telpās, klātesot arī konsulam Dr. E. Upeniekam.

Īpašu uzņemšanu Oļģertam Liepiņam pirms tam bija rīkojušas dzejnieces Guna Ikona un Birutā Senkēviča privāti, sagādājot tikšanos ar vietējiem preses ļaudīm un tuvākiem kollēgām, bet 11. februārī arī konsuls Dr. E. Upenieks.

—ls—

Irmas Kurmes koncerts Čikagā

Šā gada Čikagas latviešu biedrības pirmajā abonentu koncertā piedalījās soprāns Irma Kurme. Programmā bija latviešu komponistu vecākās un jaunākās paaudzes dziesmas. Sākumā dzirdējām Alfrēda Kalniņa agrīnā perioda dziesmas, kas aptver dažādus žanrus — dzimtenes idili, priekus un bēdas. Tās valdzina ar dziļu jūtu kvēli, sirsnību melodijā un krāšņu, illustrātīvu pavadījumu, kas ievada dziesmu saturā. Dziesmu atskaņojumi prasa spožus izteiksmes līdzekļus kā no solista, tā pavadītāja.

Irmai Kurmei ir patīkama tembra balss ar skaisti vibrējošiem augstiem toņiem un sulīgiem, pievilcīgiem zemiem toņiem. A. Kalniņa — Sarautās stīgas (Aspazija) spēka gradācija liegi izskanēja maigi klusinātos toņos. Skaisti vibrēja zemie toņi plašā elpas atbalstā. (Sieva, A. Niedras vārdi). Iejūtīgi aizšalca Vecā pirtiņa (Fr. Bārda) un skaistā kantilēnā šūpoja Lauku māmiņas aiju dziesma (Plūdons). Temperamentīgi aizrāva Magone (Aspazija) atskaņojums.

Slaidās melodijās veidotas Jēkaba Poruka solo dziesmas, ar raksturīgi illustrātīvu pavadījumu. Dzimtenē (Skalbe) un Lapas lido (Grēviņš) Kurme uzbūra skaistu, dziedošu toni. Maigi skanēja Mēness laiva (Z. Lazda), un spēcīgi aizšalca Septiņas jaunavas (Skalbe).

Otru programmas daļu ievadīja Arnolda Šturma Ūpe (L. Tauns), kuŗai sekoja Sudrabainais avots (K. Zāle). Pavadījumos komponists veikli ietvēris raksturīgu ūdens vizmošanu, ko izceļ straujie ritmi un kustīgās melodijas. Soliste un pianists nebija taupījuši pūles, lai izceltu dzejas saturu, kas viņiem labi izdevās, gūstot kuplas ovācijas.

Ritmos un melodijās labi saliedētas atskaņojumos bija abas T. Ķeniņa dziesmas — Bērns (Z. Lazda) un Virpuļu jūŗa (A. Zemdega), īpaši pēdējā, ko apliecināja aplausu vētra.

Iespaidīgi bija dziedājumi no Jāņa Kalniņa operas Lolitas dziesma un Dziesma par brīnumputnu. Abās ārijās komponists vairījies no komplicētas mūzikas struktūras, lai izceltos solo un teksta saturs. To panāca Irmas Kurmes dziedājums, apliecinot savas balss dotumus un labu dikciju.

Iejutīgi skanēja Marutas dziedājums no Bruno Skultes operas Vilkaču mantiniece. Solisti uzmanīgi un izteiksmīgi pavadīja V. Treimanis. Piedevām dzirdējām A. Kalniņa Uz tevi. Abus māksliniekus silti sumināja. Koncerts bija labi apmeklēts.

Eduards Ramats

Latviešu fonds aug

TAJĀ JAU 83 DALĪBNIEKI AR PILNU 1000 DOL. IEMAKSU

Latviešu fonda padomes sēdē 9. februārī Vindzorā piedalījās Valdis Muižnieks, Jānis Peniķis, Voldemārs Gulēns, Verners Rūtenbergs jun., Ģirts Kaugars, Biruta un Bruņis Rubess, Imants Freibergs, Arturs Grava, Ēriks Savičs, Auseklis Zaķis un Jānis Kukainis. Valdis Muižnieks stāstīja par savu Austrālijas apmeklējumu un 23. Kultūras dienām Sidnejā. No Austrālijas Latviešu fondā iestājušies pirmie pieci dalībnieki. Fonda pārstāvis Austrālijā ir Aleksandrs Zariņš. Divi turienes dalībnieki iestājušies Fondā ar pilnu 1000 dol. iemaksu. Fonda pārstāvis Zviedrijā ir Juris Kronbergs.

Latviešu fondā pašlaik 414 dalībnieku ar pāri par 150.000 dol., pie kam 83 ar pilnu 1000 dol. aizdevumu. Fondā iestājusies arī Toronto un Montrealas latviešu biedrība. Ar 1000 dol. aizdevumu iestājusies korporācija Talavija un Klīvlandes akadēmisko organizāciju kopa, kā arī Aleksandrs un Aina Franči no Sv. Katrīnām Kanadā. Pēc viņiem Latviešu fondā reģistrācijas kārtībā iestājušies: Juris Zirnis (Čikagā), Talavija (pasaules mērogā), Juris un Zinaīda Dindzāni (Montrealā), Jānis Braunšteins, Ēriks un Margarita Biezaiši (Austrālijā) un kā 83. un jaunākais fonda dalībnieks — Klīvlandes korporāciju kopa.

Padome nolēma dažādiem projektiem šogad piešķirt 7000 dolaru. Projekti iesniedzami, tāpat kā līdz šim, Dr. V. Gulēnam, 39 Chaplin Cres., Toronto, Ont. M5P 1A2.

Fonda padome vēl pārrunāja Nedēļas nogali nākotnei sarīkošanu, kas notiks septembrī. Nākošā padomes sēde 27. aprīlī pl. 11 dienā B. Rubesa ģimenes mājā Toronto.

—ls—

Antonīnas Vaivodes

GARĪGAIS KONCERTS

ANITAS RŪNDĀNES ērģeļu pavadījums.

1974. gada 3. martā pl. 4 pēcp.

Blessed Sacrament baznīcā,

24 Cheritan Ave., ieeja no Yonge ielas,

(pie Lawrence Ave. pazemja pieturas)

Ieeja 3 dol., pensionāriem un studentiem 2 dol.

Biļetes iepriekšpārdošanā Daugavas Vanagu grāmatnīcā.

Meklē:

Miķeli Pankoku, kokgriezēju

Pēdējās ziņas no Austrijas 1950. g.

Vili Actiņu,

Pēteŗa dēlu, dz. 1919. g. Pēdējās ziņas un Berlīnes 1945. g.

Ja kāds ko zinātu, lūdz atsaukties A. Plaudim 29 Euston Av., Park Orchards 3114, Australia — tieši vai arī šim laikrakstam.

Pateicība!

Sirsnīgi pateicos mācītājam Prauliņa kungam, mācītājam Gaides kungam, ērģelniecei Freimaņa kundzei, Sv. Katrīnas mednieku un makšķernieku klubam, Sv. Katrīnas Daugavas Vanagu nodaļai, mīļiem radiem un visiem mīļiem draugiem, kas piedalījās manas mīļās dzīves biedres —

MILDAS KREINĀTS

pavadīšanā uz mūžīgo dusu.

J. Kreināts

DV Milvoku apvienības darbs

DV Milvoku apvienības gada sapulci DV namā, piedaloties 35 biedriem, vadīja R. Čaks, protokolējot E. Starķim. Apvienības priekšsēdis A. Aparjods ziņoja, ka aizvadītajā gadā miruši pieci apvienības biedri — A. Bērziņš, E. Pielēns, E. Gagainis, V. Vecozols un G. Skudra. Aizgājēju piemiņu godināja ar klusuma brīdi.

Uz 1. janvāri apvienībā bija 237 biedri, no tiem 77 vanadzes. Apvienības valdē darbojas priekšsēdis V. Aparjods un locekļi: E. Peniķis, V. Zālītis, J. Vilciņš, I. Slempere, Ā. Peniķis, P. Rudzītis, V. Jaunkalnietis un A. Mundeciems. Notikušas 10 valdes sēdes. Izdoti 10 apkārtraksti, katrs 650 eksemplāru metienā. Notikuši 16 sarīkojumi ar apm. 2000 apmeklētājiem. Vanadžu kopu vada M. Cukura ar loceklēm L. Peniķi, K. Šmiti, Z. Vilciņu, T. Austeri, M. Vilcāni, M. Valteri, M. Skraučevu un A. Jirgeni. Ar līdzekļiem atbalstītas divas jaunietes latviskās izglītības apgūšanai. Pie kopas darbojas vanadžu sekstets M. Valteres vadībā.

Vīru korī 17 dziedātāji; priekšnieks R. Prūsis, diriģents V. Aparjods. Tautas deju kopu Metieniņš vada L. Pētersone. Darbojas 75 dejotāji. Teātŗa kopu vada M. Valtere. Mazkalibra šaušanas sporta kopā 12 pieaugušie un 10 jaunieši Ž. Butkus vadībā. Trīs sacensībās iegūtas pirmās vietas, bet individuāli — 5 pirmās vietas. Bibliotēkā 1052 grāmatas V. Berģa pārziņā.

Apvienības nams sarīkojumiem izmantots 229 reizes. Namā izdarīti lielāki remonti talku veidā E. Miķelsona vadībā.

Aprūpes vajadzībām pagājušā gadā saņemts ziedojumos 2186 dol. Ar DV CV zelta krūšu nozīmi apbalvota vanadze K. Šmite, ar CV Atzinības rakstu: E. Gagainis, H. Misiņš un Ā. Peniķis. DV ASV Goda rakstus saņēmuši: māc. E. Putniņš, māc. A. Kalnājs un vanadzes M. Rudzone un A. Eniņa.

Apvienības aizgādībā rosīgi darbojas skautu vienība Ē. Krūmiņa vadībā. Vienībā 11 vadītāji, 2 vietnieki, 9 mazskauti, 11 skauti, 8 dižskauti un 10 biedri veicinātāji. Vienība saņēmusi globālo ceļojošo balvu. Vadītājs V. Kore apbalvots ar Baltās lilijas ordeni. Gaidu vienību vada A. Briede. Vienībā 10 vadītājas un 29 gaidas.

Kases pārskatu sniedza kasieris J. Vilciņš. 1974. gada budžeta projektu — 5834 dol. organizācijas un 1650 dol. aprūpes līdzekļiem pieņēma negrozītu.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza priekšsēdis E. Čakāns, ieteicot izteikt apvienības darbiniekiem pateicību.

Par apvienības priekšsēdi ar aklamāciju izraudzīja līdzšinējo ilggadējo priekšsēdi V. Aparjodu, bet valdē ievēlēja: Ā. Peniķi, P. Rudzīti, E. Peniķi, J. Vilciņu, V. Zālīti, I. Slemperi, V. Jaunkalnieti un A. Tabaku. Kandidātos R. Raits. Revīzijas komisijā ar aklamāciju izraudzīja: E. Čakānu, J. Grundsberģi un A. Kraukli. Kandidāts A. Mundeciems.

Sapulce plašāk pārrunāja DV delegātu sapulcē izlemjamos jautājumus aprīlī Indianapolē.

ep.

PEEL CHAPEL
2180 Hurontario St., 279-7663

RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORKE CHAPEL
2357 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJI

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

Ļoti lūdzu atsaukties to personu, kas 1943. gada 16. janvārī Volhovas atkāpšanās kaujās, kad tikām ievainoti kopā ar leitnantu Leiti, pārņēma manus sanitāros pienākumus un sanitāro somu. Biju 24. Talsu bataljonā.

Montrealā reizi tikāmies, bet esmu nozaudējis Jūsu adresi. Tiešām lūdzu atsaukties Jūs un arī Leiša kungu. Pievienoju savu adresi:

Arnolds Apsiņš
1243 Dundas Str. E.
Whitby, Ontario, Canada.

Saņemiet savu pienācīgo daļu no Ontario jaunajiem nodokļu maksājumiem

2 NO KATRIEM 3 NODOKĻU MAKSĀTĀJIEM SAŅEMS ATPAKAĻ SAVU DAĻU NO 300 MILJONU DOLARU ATMAKSĀJAMĀS KOPSUMMAS

Šinī pavasarī Ontario valdība izmaksās šīs provinces iedzīvotājiem 300 miljonu dolarus nodokļu samazināšanai. Ģimenes, pensionāri, istabu īrnieki ar un bez pansijas, darbam nespējīgie un citi — 2 no katriem 3 Ontario iedzīvotājiem, kas izpilda šāda ienākuma nodokļa formu, saņems daļu no šīs nodokļu samazinājuma summas.

Ontario jaunā nodokļu samazināšanas sistēma ietver trīs nodokļu samazināšanas veidus:

1. Māju īpašnieki un īrnieki (ieskaitot istabu īrniekus ar vai bez pansijas) var saņemt atmaksu nekustama īpašuma nodokļa samazināšanai (Property Tax Credit)
2. Izpildot Federālās valdības ienākumu nodokļa formu, iespējams saņemt tirdzniecības nodokļa samazinājumu (Sales Tax Credit)
3. Ikviens, kas pāri 65 gadu vecumam, var saņemt nodokļa samazinājumu pensionāriem (Pension Tax Credit)

Jums jāizpilda federālās valdības ienākuma nodokļa forma. Ienākuma nodokļa formai pievienota violeta veidlapa. Pat ja jums nav jāmaksā ienākuma nodoklis, jums tomēr jāizpilda nodokļa forma.

Mēs vēlamies, lai jūs saņemtu savu pienācīgo Ontario nodokļa samazinājuma daļu.

Ontario's fair share

TAX CREDIT SYSTEM

William G. Davis, Premier
Allan Grossman, Minester of Revenue

Ja jums būtu kādi jautājumi, uzgrieziet pa tālruni 0 un jautājiet telefonistei Zenith 8-2000. Tas viss bez maksas. Lieltoronto iedzīvotāji var zvanīt pa tālr. 965-8470.

Austrālijas latviešu 23. kultūras dienu rīcības komiteja. no kreisās: informācijas daļas vadītājs A. Zariņš, kasieris A. Gipslis, vicepriekšsēdis I. Ronis, priekšsēdis V. Koškins, 2. vicepriekšsēdis U. Siliņš, administrātors V. Aleidžāns un sekretārs L. Budule.

Komponētas Sibirijā sacerētas dziesmas

TĀS ATSKAŅOJA DZIESMUVARA AUSTRĀLIJĀ

Austrālijas latviešu gadskārtējās kultūras dienas, kuras šoreiz Sidnejā bija 23. pēc kārtas, pulcēja viekopus latviešus no visas Austrālijas un daudzus arī no citām pasaules daļām. Latviešu baznīcā, kur notika kultūras dienu atklāšanas dievkalpojums, studentu biedrības Dziesmuvara Austrālijas kopas koris Edmunda Smalkā vadībā, starp citu, atskaņoja Ernesta Maršaua jaundarbu Divas lūgšanas — korim, solo balsīm un ērģelēm. Rīta un vakara lūgšanu tekstus Sibirijas vergu darbu nometnē sacerējušas četras lietuviešu meitenes. Tie rakstīti uz rupja papīra loksnēm. No lietuviešu valodas sacerējumu atdzejojis Arvīds Melliņš. Savā vienkāršībā šīs lūgšanas skan kā apustuļu vārdi, vergu darbu nometņu lāstu, naida un ciešanu tvanā. E. Maršaua mūzikālā apdarē šis darbs atstāja dziļu iespaidu.

Jaunatnes pēcpusdienā Latviešu namā piedalījās Adelaides, Melburnas un Sidnejas kokļu ansambļi un vairāki solisti: Edgars Kariks — flauta, Ināra Strunga — klavieres, Helēna Kastelāne — klavieres, Jānis Svilāns — čello, Juris Vanags — klavieres, Pauls un Artūrs Ezergaiļi — vijole un čello, Astrīda Pētersone — klavieres, Judīte Šmita — stāsts. Šis koncerts pārliecināja, ka jaunatnē aug spēcīgi talanti, kas dienās varēs reprezentēt latviešu mūziku arī cittautu koncertos un auditorijās.

Kultūras dienu atklāšanas koncerta svinīgajam ievadam bija izvēlēta A. Valles Latvju zeme, ko teicami izpildīja Sidnejas apvienotais jauktais koris, klavieru (R. Konstable) un ērģeļu (G. Tipings) pavadījumā, Voldemāram Rullim diriģējot. Koncerta turpinājumā baritons Andris Runģis, M. Hauletai sekmīgi veicot klavieru partiju, dziedāja Longina Apkalna Ziemciešu dziesmas (Andreja Eglīša teksts). Šī Longina Apkalna kompozicija ļoti interesanta, vērtīga. Katra dziesma klavieru partijā ar savu īpatnējo kolorītu, ar ko panākta liela dažādība, bet visa darba kopēja viengabalainība sasniegta ar mierīgi plūstošu dziedātāja pavadījumu, gandrīz kā melodeklamāciju. Gaŗo dziesmu ciklu (50 minūtes) abi mākslinieki izpildīja ar apbrīnojamu smalkumu un izjūtu. Pianiste Zane Volkova Ritere techniski labi un mūzikāli atskaņoja Jāņa Mediņa Velnu riju, trīs dainas un Tālivalža Ķeniņa Sonātu. Koncerta nobeigumā apvienotais jauktais koris Haralda Rutupa vadībā, piedaloties soprāna solistei Magdai Veidei un G. Tipingam (ērģeles), izpildīja Helmera Pavasara kantāti Sasauc dziesma (Andr. Eglīša teksts). Vareni izskanēja kantātes sākuma un beigu daļa, bet arī maigā vidus daļa ar M. Veides skaisto dziedājumu atstāja jauku un tīkamu iespaidu.

Kopkoŗu koncerts Sidnejas jaunajā operas namā bija pievilcis vislielāko publikas pieplūdumu. Visas 2700 sēdvietas bija izpārdotas, daudzi palika bez biļetēm. Piedalījās 14 koŗi ar 512 dziedātājiem no visas Austrālijas, un divi atseviški koristi no Kanadas un ASV. Virsdiriģenti: Viktors Bendrups (Melburna), Eriks Ozoliņš (Brisbane), Haralds Rutups, Voldemārs Rullis un Edgars Kalums (Sidneja). Latvijas konsulārais pārstāvis Austrālijā O. Rozītis teica nozīmīgu nacionālpolitisku uzrunu angļu un latviešu valodā. Programmā bija uzņemtas 20 dziesmas un 1 kantāte, gandrīz visas jau pazīstamas un vairākkārt dzirdētas.

Diriģenti koncertu novadīja ar labu izpratni un precīzitāti. Koŗi lielā sajūsmā deva labāko, ko spēja. Soliste Ināra Rulle-Rīda izjusti, samtainā notonējumā un noskaņā dziedāja tautasdziesmu Tek saulīte tecēdama un nobeigumā solo partiju A. Jurjāna kantātē — Tēvijai. Pitniste Mirdza Stūre suverēni un pārliecinoši izpildīja klavieru partiju J. Norviļa dziesmā — Pulkveža atgriešanās.

Otto Kārkliņš

Andas Zirnītes koncerts

(Turpinājums no 3. lp.)

skaņa pieņemas. Dažreiz taustiņu tonis kļūst pārāk spēcīgs un neparasti trausls. Viņas enerģiskie piesitieni labi iederētos spēcīgajos Bartoka vai Prokofjeva darbos, bet Zirnīte bija izvēlējusies darbus, kas prasa vislielāko toņu jūtīgumu. Piemēram, Šūmaņa Humoreska prasa lielāku ievērību dinamiskām niansēm. Kaut arī citādi spēj komponistus labi tulkot, viņa pierādīja, ka taustiņu sišana nav Bēthovena Eroicas variācijas pareizais atrisinājums.

Zirnīte panāca krietni labāku iespaidu ar latviešu komponista Jāzepa Vītola darba — Temas un variācijas — atskaņojumu. Ar slīdošu un veiklu kustību viņa izveidoja mirdzošas pasāžas.

Programmas nobeigumā divas pareizi nospēlētas Albeniza miniatūras no darba Iberija — tā beidzas Roberta Šermaņa kritika.

Kritika sākumā liekas mazliet skarba, bet šis laikraksts nevienu neglauda. Katrs ir laimīgs, ka ieguvis šī laikraksta kritikas ievērību. Daudzi latviešu mākslinieki to nav spējuši. Kritikas nobeiguma daļa ir atzinīga, kas savā ziņā arī ir liels nopelns. Liekas, ka Anda Zirnītē ir liela latviešu cerība.

Viņa ir 21 gadu veca pianiste, dzimusi Kolorado Springos. Sākusi klavierspēli sešu gadu vecumā. Viņa saņēma Oberlines konservātorijas stipendiju Ohaio pavalstī. Šogad maijā viņa šo skolu beigs. Studiju laikā Berlīnē viņa piedalījās meistarklasē kopā ar ievērojamo spāņu pianistu Aliciju de Larocha. Anda ir koncertējusi ASV, Kanadā, kā arī Anglijā un Vācijā.

V. L.

Kaŗavīra un dzejnieka 70 gadi

Nikolajs Lečmanis

Uz aizvadītiem 70 mūža gadiem 20. februārī atskatās kaŗavīrs, dzejnieks un publicists Nikolajs Lečmanis, dzimis Ķeipenes pagasta Ērgļos, kas jau kopš vairākām paaudzēm bijuši dzimtas īpašumā, tēva Mārtiņa un mātes Paulīnes četru bērnu bagātajā ģimenē. Skolas gaitas sācis vietējā Madlienas pagastskolā pie toreiz ieslavētā tautskolotāja Friča Kaspara. Pēc Rīgas valsts technikuma ķīmijas nodaļas beigšanas. 1927. gadā iestājies Latvijas kaŗa skolā, kuŗu beidzis ar pirmo skiŗu, pēc kam veicis dienestu 4. Valmieras kājnieku pulkā, beidzis vairākus speciālos apmācības kursus un pa laikam bijis arī atbildīgos pārvaldes un stāba dienesta amatos. Otra pasaules kaŗa laikā ieskaitīts 28. policijas bataljonā, kur veicis tieslietu virsnieka pienākumus, vēlāk pārskaitīts uz Rezerves divīzijas 3. būvpulku. Pēc kapitulācijas bijis gūstā Putlosā, vēlāk Cedelgēmā, kur sarakstījis miniatūru krājumu: Nenosūtītās vēstules, iznāca 1947. gadā. Literārās gaitas sācis jau 1923. gadā, kad toreizējā izdevumā Imantas Gars iespiests viņa pirmais dzejolis Vasara. Bijis laikraksta Latvijas Sargs līdzstrādnieks, rakstījis Latvijas Kareivī, Kadetā u. c. Bēgļu gados Vācijā bijis Leona Rumaka dibināto Dienas Ziņu redaktors Valkas nometnē. Rakstījis skices, ideoloģiskus rakstus un feļetonus. 1956. gadā sācis darbu laikraksta Latvija redakcijā Vācijā, kur bija apgāda vadītājs un laikraksta politiskās daļas redaktors līdz aiziešanai pensijā 1969. g., darbojoties līdz arī Londonas Avīzē un citos trimdas periodiskos izdevumos. Jubilāra neatņemama sastāvdaļa bijusi dzeja. Radušies dzejoļu krājumi: Zvaigznes logā (iznāca 1962. gadā), Eju savā gaismā (1968.). Abi krājumi ieguvuši kritikas atzinību. Pašlaik top viņa trešais dzejoļu krājums. Iepriekšējie divi krājumi mazā metiena dēļ sen jau izpārdoti un uzskatāmi jau par bibliografisku retumu. Līdz ar 70 mūža gadiem, dzejnieks var atskatīties arī uz savas literārās darbības 50 gadiem. Apbalvots ar Viestura ordeņa krustu.

V. Likerts

2 istabu dzīvoklis ar virtuvi un verandu

izdodams FLORIDĀ, kūrvietas apstākļos, klusums, sērūdens kā Ķemeros, saule cauru gadu. Cena $120 mēnesī.

Iespēja piepelnīt pie pensijas. Zvanīt pēc pl. 6 vak. — **Toronto 769-4666.**

LATVIEŠU CEĻOJUMU BIROJS
rīko 1974. g. uz

Eiropu —

8 dažādus grupu lidojumus no 16 līdz 23 dienām. Izlidošana katru sestdienu — jūnijā. jūlijā, augustā un septembrī.

Meksiku — 10 dažādu grupu lidojumus

no 14 LĪDZ 19 DIENĀM — Guadalajara — Acapulco — Mexico city — Merida, Yucatan un atpūta Cozumel salā, Caraibu jūrā.

Dienvidameriku —

no 6. līdz 28. jūlijam. Peru, Lima — Machu — Picchu — Chile, Santiago — Argentina, Buenos Aires — Paraguay, Asuncion — Iguassu Falls — Brazil, Rio De Janeiro.

Afriku —

3 lidojumi — 23 dienām — 29. jūn., 6. un 13. jūlijā. Kenya — Tanzania — Mt. Kilimanjaro — Tsavo park — London — Paris.

Austrāliju —

CHARTER lidojums — uz skautu un gaidu lielo nometni „RADU CILTS" un kultūras dienām. 29 dienas — 14. dec. līdz 11. janv., 1975. g. Toronto — Chicago — Los Angeles — Sydney. Pieteikšanās līdz š. g. 1. martam. Cena no Toronto $739.-.

Visi lidojumi tieši vai ar pieslēgumu no jūsu dzīves vietas Sav. Valstīs un Kanadā.

LATVIAN VACATION CLUB
12636 S.E. 161. St., Renton, Wa. 98055 U.S.A.
(206) 255-6082

PĀRSTĀVJI:

Mrs. H. BAJARS — 42 Kingsley Rd. Huntington, N.Y. 11743. (516) 423-3772
Mr. A. KANDROVICS — 2106 S. 22nd. Ave. Broadview, Ill. 60153. (312) 681-0963
Mrs. V. VISTUCIS — 2826 Torrington Ave. Parma, Oh. 44134. (216) 351-5349
Mrs. G. KIRSIS — 12040 Lake Ave., Apt. 201. Lakewood, Oh. 44107. (216) 226-5796
Mrs. E. DRULLIS — 9325 Meadow Dr. Omaha, Nb. 68114. (402) 391-2662
Mr. V. OZOLS — 1720 So. 15th, Lincoln, Nb. 68502. (402) 477-1444
Mr. A. LANGMANIS — 339 Broadway St. Alameda, Ca. 94501. (415) 523-6383
Mr. P. RATNIEKS — DV Bookstore, 491 College St., Toronto, Ont. Canada. M6G 1A5. (416) 921-7121
Mrs. E. Rozens, 9106 E. Arcadia Ave., San Gabriel, Ca. 91775. (213) 285-6098
Mr. G. Perkons, 1104, Kent Lane, Philadelphia, Pa. 19115. (215) 673-0868
Miss. R. Filipovs, 2800, S. Logan, Englewood, Col. 80110. (303) 789-3156

PIEPRASIET BRĪVU KATALOGU

DRAUDZĪGS AICINĀJUMS KULTŪRAS DIENĀS—

Blakus tautas dziesmu un pasaku krājumiem

tagad lieciet arī kapitāldarbu dejās —

88 latviešu tautas dejas un apdares

Atbildīgie redaktori: A. Bāliņš un A. Jansons.

Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā izdevums.

Krājumā visas līdz šim apzinātās tautas dejas un apdaŗu izlase, teorētiski raksti, vēsturisks apskats, tradicionālās un jaunas mūzikālās apdares, 400 zīmējumi, 378 lp., grezna apdare, cena $25.-.

Deju pavadījumi 88 dejām (notis),

144 lp., pērkami arī atsevišķā grāmatā — $8.00.

IZSŪTĪSIM NEKAVĒJOTIES.

Pasūtināt un rakstīt čekus:

LATVIAN FOLK DANCES
1040 UNSWORTH AVE.,
BURLINGTON, ONTARIO, CANADA.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9. CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., svētd. no pl. 1—5. EINAR nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai lesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTEM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

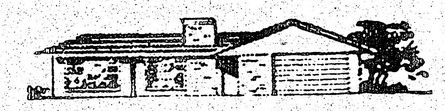

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

KALUPE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

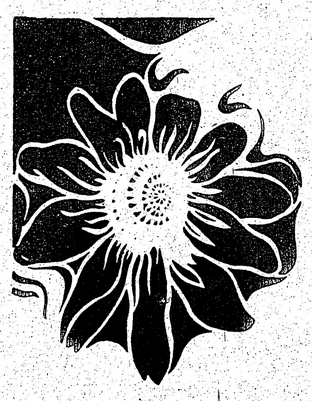

Fotografisku darbu lieluzņēmums ar atzītu kvalitāti un reputāciju pat ārpus Kanadas.

Atlaide

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Mikelsone*

A. Eglītis — TV RENTALS

19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont.,

LATVIEŠU NAMS

491 College St., Toronto

IZĪRĒ TELPAS

sarīkojumiem viesībām klāj viesību galdus

Tel. 922-2931

LATVIŠKI KAPA AKMEŅI

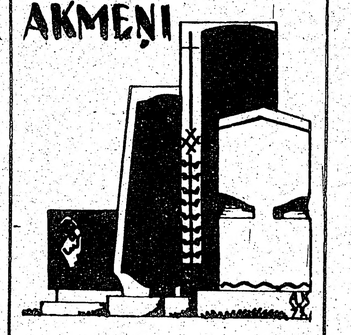

latvieša izpildījumā

A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

Vai tuvojas 1930. gadu krize?

ASV prezidents Niksons 11. februārī bija sasaucis Vašingtonā pasaules lielāko enerģijas patērētāju valstu konferenci, kurā piedalījās deviņas Eiropas koptirgus valstis — Anglija, Rietumvācija, Francija, Itālija, Beļģija, Luksemburga, Dānija, Īrija un Holande, kā arī ASV, Norvēģija, Japāna un Kanada. ASV pārstāvji cerēja, ka konference būs pirmais solis uz sadarbošanos, lai atrisinātu enerģijas trūkumu pasaulē. ASV ārlietu ministrs Kisingers prasīja internacionālu sadarbību, lai atrisinātu saimnieciskās problēmas, ko radījusi enerģijas krize. Amerikāņu ieteiktā septiņu punktu darba kārta ietvēra enerģijas taupību, tās avotu paplašināšanu, sadarbību enerģijas patērēšanā un izveidošanā, internacionālu sadarbību valūtas politikā, trūcīgo zemju problēmu iztirzāšanu, sakarā ar naftas cenu celšanos un attieksmes ar naftas ražotājām valstīm.

Eiropas koptirgus valstīm tomēr nesekmējās atrast kompromisu, kā vadīt naftas piegādi nākotnē un nocenojuma politiku sarunās ar Vidējo austrumu naftas ražotājiem. Francija prētojās pieņemt amerikāņu vadību, jo Amerika esot naftas pašapgādniece, kas importē tikai 15 proc. arabu naftas, turpretim Eiropas valstis esot pilnīgi atkarīgas no arabu naftas un tāpēc tām jāizveidojot pašām savas attieksmes ar Vidējiem austrumiem. Francija jau nolīgusi 5 bilj. dol. naftas līgumu ar Irānu. Līguma ietvaros franči izbūvēs Irānā atomspēkstaciju. Arī Anglija un Japāna nolīgušas iepirkšanas līgumu ar Vidējo austrumu naftas ražotājiem.

Kisingers brīdināja, ka nesekmīgā sadarbība apdraudētu visu pasauli ar sacensības, konkurences un depresijas vilni, kas 1930. gados noveda pie pasaules saimnieciskās krizes. Francijas ārlietu ministrs Žuberts ieskatīja, ka jaunā septiņu punktu programma, kādu ierosina Kisingers sarunās ar arabiem, novestu pie konfrontācijas vai konflikta ar naftas ražotājām valstīm. Arī Kanadas ārlietu ministrs Šārps bija atturīgs atbalstīt ASV ierosināto enerģijas komitejas dibināšanu. Kanada vēlas ar naftas ražotājām valstīm tūlītējas sarunas par maksas un piegādes nodrošināšanu. Arī Kanadai pašai nav daudz naftas, ar ko dalīties ar citām valstīm pasaules enerģijas trūkumā. Visas valstis tomēr vienojās, ka to valdības nevar atļauties maksāt augstās naftas cenas, ko pieprasa Vidējo austrumu valstis.

SOLŽEŅICINS UN LATVIEŠI

Brīvajā pasaulē patlaban vislielākā kultūras un politiskā sensācija ir Nobela prēmijas laureāta Solžeņicina jaunākā grāmata Gulaga archipelags. To tulko daudzās valodās. Dažās valodās, arī saīsināti, grāmata ir jau izdota. Par grāmatu runā kultūras cilvēki, simti tūkstoši pasaules preses izdevumi, neskaitāmi radio un televīzijas raidījumi. Šai masu publicitātei miljonos cilvēku ir eksplozīvs spēks.

Solžeņicins brīvās pasaules cilvēku miljoniem atgādina arī latviešu tautas likteni krievu apspiestības režīmā. Viņš savā grāmatā vairākkārt piemin mūsu tautu un atsevišķus latviešus. Tik plašā pasaules auditorijā tas līdz šim vēl nav noticis.

Nevar teikt, ka krievu soda un vergu darba nometnes līdz šim nebūtu aprakstītas reāli un aši. Bet šie apraksti nav ieguvuši tik milzīgu ievērību kā Solžeņicina grāmata. Vispirms še jāmin kāda dāņu ārsta Tomsena, Krievijas daudzu soda nometņu iemītnieka grāmata — Cilvēcības vārdā. Viņš bija apcietināts Berlīnē 1945. g., kur strādājis par Sarkanā krusta ārstu, bet apvainots par amerikāņu spiegu. Ar brāļa, amerikāņu izlūkošanas dienesta darbinieka, neatlaidīgām pūlēm pēc daudziem gadiem atbrīvots no ieslodzījuma un izlaists no Krievijas. Viņa sieva ir apcietinājumā iepazīta medicīnas māsa — latviete, kas tagad arī brīvajā pasaulē.

Ļoti reāla un morāli smaga ir latviešu leitnanta Jāņa Simsona grāmata Vorkutas gūstekņa stāsts (1965). J. Simsons no Krievijas izkļuva ar R. Niksona personīgu intervenciju pie Chruščova. Simsona stāsts nav sliktāks par Solžeņicina darbu. Bet dāņi un latvieši ir mazas tautas, un to autoru grāmatas nav ieguvušas vajadzīgo ievērību. Tas pats sakāms par angļu bij. komūnistes Fredas Utterlijas grāmatu Lost Illusions, kur Staļina nežēlību laiks aprakstīts pat reljefāk kā Solžeņicina darbā.

Arī Trockis savā grāmatā par Staļinu — viņa patvarību un melu režīmu aprakstījis ļoti reāli, politiski asā tvērumā un ticami. Trockis savu grāmatu nobeidza kara laikā, 1940. g. Meksikā. Bet grāmatas priekšvārdu rakstot, Trockim uzbrukā uzpirkti aģenti, kas viņu nogalināja un viņa galvas kausu sadragāja tā, ka ar Trocka smadzenēm notraipījās viņa Staļina grāmatas priekšvārds. Toreiz Trocka grāmatu angļu un amerikāņu zemēs nevarēja nemaz publicēt. Angļu valodā Ņujorkā un Londonā grāmata iznāca tikai 1947. g., kad rietumnieku un maskaviešu draudzība bija sākusi jau šķobīties. Trockis savā grāmatā arī pieminējis latviešus, sevišķi strēlniekus un to, kā viņš no Staļina nagiem glābis latviešu ģenerāli Vācieti. Bet arī Trocka grāmata ne tuvu nav aizsniegusi to eksplozīvitāti, ko tagad Solžeņicina darbs.

Silžeņicins savā grāmatā vispirms min baltiešu (latviešu, lietuviešu un igauņu) lielo un necilvēcīgo deportāciju vilni 1940. gadu beigās. Tad kādā vietā viņš min bezvainīga latvieša apcietināšanu, nesaucot to vārdā. Vārdā viņš sauc latvieti Andrēju Pāvelu, kas dzīvojis netālu no Oršas. Kad čeka gājusi viņu apcietināt, Pāvels izlēcis pa logu un aizbēdzis. Viņš devies uz Sibiriju, kur netraucēti dzīvojis ar savu īsto vārdu.

Solžeņicins ar savas grāmatas eksplozīvitāti miljonu miljoniem cilvēku piemin latviešu tautas grūto likteni zem krievu jūga.

Pc.

SIKĀS ZIŅAS

Maskavā īslaicīgas demonstrācijas sarīkojuši agrākās neatkarīgās Igaunijas vācu izcelsmes pilsoņi, kas protestējuši, ka Kremlis atteicies izsniegt viņiem izceļošanas atļaujas uz Rietumvāciju. Protestētāji sākuši demonstrācijas pie komūnistu partijas centrālās komitejas biroja. Kāda māte ar diviem dēliem pieķēdējusies pie ielas signālugunīm, bet drīz vien ķēdes pārgrieztas. Policija arestējusi 23 personas un 2 United Press International žurnālistus. Viņiem atņemtas filmas un tie pratināti trīsarpus stundas un apvainoti par piedalīšanos „plānotā provokācijā."

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

Pāvesta maksa komūnistiem

Kardinālis Mindcentijs

Pāvests Pauls atlaidis pensijā Ungārijas kardinālu Jozefu Mindcentiju, kas 30 gadus no sava mūža 81 gada pavadījis nacistu un komūnistu cietumos. Pāvesta lēmumu par kardināļa Mindcentija atlaišanu no Ungārijas archibīskapa amata iztulko kā komūnistu uzvaru pār Romas katoļiem. Mindcentijs bija arī Eztergomas archibīskaps, kurā ietelpa arī Budapeštas diocēze. Kad kardinālim 1971. gadā atļāva atstāt Ungāriju, kļuva zināms, ka Vatikāns vienojies ar Ungārijas valdību aizliegt Mindcentijam sniegt paskaidrojumus, kas kaitīgi komūnistu režīmam. Komentātori secina, ka kardināļa atlaišana ir bijusi cena, kādu pāvests maksājis par savu samierināšanās politiku ar komūnistu pārvaldītām zemēm.

Jau tagad notiek sarunas ar Poliju par pāvesta apmeklējumu un pastāvīga pāvesta sūtņa izraudzīšanu Varšavā. Domā, ka kardināļa Mindcentija traģēdija nav tikai reliģisks jautājums vien. Viņš pārstāvējis arī ungāru cerības

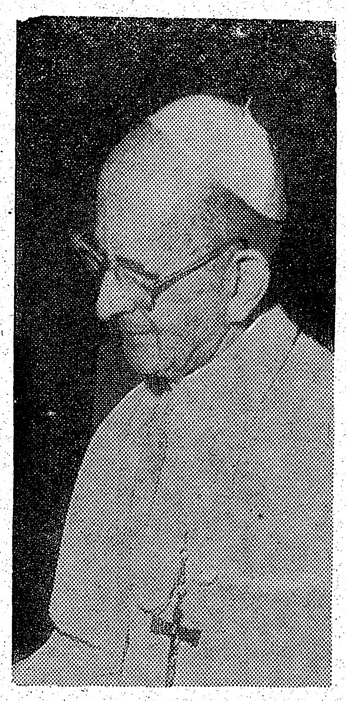

Pāvests Pauls

trimdā, kas ilgojas redzēt savu zemi brīvu. Mindcentijs nekad neklanījās komūnistiem, par spīti imitētai tiesas prāvai, cietumā pavadītiem 7 gadiem un 15 gadiem mazā ceturtā stāva istabiņā ASV sūtniecībā Budapeštā. Savā nesenajā apmeklējumā Toronto kardinālis izteicies, ka katram tiks piedots, bet sistēmai nekad.

Pēdējos divus gadus kardinālis Mindcentijs dzīvo Vīnē. Kad pāvests Pauls deklarēja, ka archibīskapa diocēze Ungārijā ir vakanta, 81 g. vecais kardinālis sacīja, ka viņš nav atteicies brīvprātīgi no Ungārijas archibīskapa titula. Lēmumu Svētais krēsls pieņēmis viens pats. Kardinālis noliedz, ka viņa atlaišana būtu notikusi pēc abpusējas vienošanās. Kardināļa paskaidrojumā ir saraksts par baznīcas ierobežojumiem Ungārijā un ka ticīgie cieš diskrimināciju. Bīskapa vai apustulisku administrātoru iecelšana bez minēto pārestību izlīdzināšanas neatrisina ungāru baznīcas problēmas," teikts kardināļa paskaidrojumā.

Rasma Aizupe

Rasma gan nav izgājusi komūnisma īso kursu teorētiski, bet toties šīs iekārtas „labumus" smagi izbaudījusi praksē, sākot ar aizvešanu 14. jūnijā, smago dzīvi Sibirijas taigā (kur miljardiem mušiņu īsā laikā noēd cilvēkam balto ādu un pārvērš to par sarkanādi), ledū un sniegā iegrimušo tundru (kur pat neviens dzīvnieks nespēj dzīvot), nelegālo atgriešanos dzimtenē — tieši lielo „tīrīšanu" laikā, pusgadu Rīgas terminčietumā, 30 mēnešus Gorkijas koncentrācijas nometnē. Un tad — atpakaļ uz Sibiriju!

Deviņpadsmit Gadi Sibirijā

Tā ir grāmata, kas izlasāma ikvienam latvietim!

Līdz 15. febr. vēl iespējams to pasūtināt par pazeminātu maksu: cietos vākos — $10.50, greznā sējumā — $11.50. Bet pēc tam normālā cena būs $12 un $13.

Pasūtinājumi ar samaksu adresējami:
A. KALNIŅŠ, 43 Woodside Ave.
Toronto M6P 1L9.